

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
Π.Μ.Σ. «ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ &
ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας:

««Η διαχείριση της αλλαγής και η προώθηση της καινοτομίας στη Δημόσια Διοίκηση στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: Η περίπτωση των Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων στο δήμο Χαλκιδέων»»

Συγγραφέας: Κούμαρος Αντώνιος

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

ΑΙΓΑΛΕΩ, 2022

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
Π.Μ.Σ. «ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ &
ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας:

«Η διαχείριση της αλλαγής και η προώθηση της καινοτομίας στη Δημόσια Διοίκηση στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης : Η περίπτωση των Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων στο δήμο Χαλκιδέων»

Συγγραφέας: Κούμαρος Αντώνιος

A.M.: 20063

**Επιβλέπων Καθηγητής: Ανδρέας Αλεξόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής**

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

ΑΙΓΑΛΕΩ, 2022

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ**
**Π.Μ.Σ. «ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ &
ΠΟΛΙΤΙΚΗ»**

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας:

**«Η διαχείριση της αλλαγής και η προώθηση της καινοτομίας στη Δημόσια
Διοίκηση στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: Η περίπτωση των
Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων στο δήμο Χαλκιδέων»**

Συγγραφέας: Κούμαρος Αντώνιος

**Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής &
Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και
Πολιτική.**

ΑΙΓΑΛΕΩ, 2022

Τίτλος εργασίας

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την Τετάρτη 9 Νοεμβρίου 2022

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
2	Μιλτιάδης Χαλικιάς,	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,	
3	Χαρίκλεια Βαβούρα	Μεταδιδασκτορική Ερευνήτρια Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Κούμαρος Αντώνιος του Αγγέλου, με αριθμό μητρώου 20063 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

University of West Attica

Department of Accounting & Finance
Master of Science in Public Economics and Policy

Dissertation Title

«The management of change and the promotion of innovation in Public Administration as regards electronic governance: The case of Electronic Public Contracts in the municipality of Chalkida»

Author: Koumaros Antonios

A.M.: 20063

Supervisor: Alexopoulos Andreas, Assistant Professor, University of West Attica

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of West Attica in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy.

PIRAEUS, 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της ψηφιοποίησης του δημόσιου τομέα και, ειδικότερα, του τρόπου λειτουργίας του όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες πλέον έχουν μετεξελιχθεί σε ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Το συγκεκριμένο πεδίο δεν έχει διερευνηθεί σε μεγάλο εύρος στοιχείο που το καθιστά και ελκυστικό ερευνητικά.

Σε αυτό το πλαίσιο μέσα από τη μελέτη της υφιστάμενης βιβλιογραφίας αλλά και του θεσμικού πλαισίου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί, προκειμένου να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες ψηφιοποίησης των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, επιχειρείται να κατανοηθεί ο τρόπος λειτουργίας του δημοσίου τομέα όσον αφορά το συγκεκριμένο πεδίο. Προκειμένου το αντικείμενο να διερευνηθεί πληρέστερα πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα στον Δήμο Χαλκιδέων, όσον αφορά στην εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

Λέξεις κλειδιά: ηλεκτρονική διακυβέρνηση, δημόσιες συμβάσεις, ΕΣΗΔΗΣ, ΚΗΜΔΗΣ, Δήμος Χαλκιδέων

ABSTRACT

The purpose of this paper is to study the digitization of the public sector and, in particular, its mode of operation with regard to public contracts, which have now evolved into electronic public contracts. This specific field has not been widely explored, which makes it attractive for research purposes.

In this context, through the study of the existing literature as well as the institutional framework, as it has been formed, in order to respond to the modern needs of digitization of electronic public contracts, an attempt is made to understand the mode of operation of the public sector with regard to the specific field. In order to investigate the subject more fully, a primary investigation was carried out in the Municipality of Chalkide, regarding the implementation of electronic public contracts.

Key words: e-government, public contracts, ESIDIS, KIMDIS, Municipality of Chalkideon

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	vi
ABSTRACT	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	x
Εισαγωγή	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	3
Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	3
1.1. Εισαγωγή	3
1.2. Ο Δημόσιος Τομέας	3
1.3. Η Δημόσια Διοίκηση και Διακυβέρνηση	5
1.4. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	10
1.5. Ανακεφαλαίωση	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	15
2.1. Εισαγωγή	15
2.2. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα	15
2.3. Το πλαίσιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις	18
2.4. Η σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων ηλεκτρονικά	19
2.5. Διαδικασίες ανάθεσης	21
2.6. Οι δημόσιοι πλειστηριασμοί	24
2.7. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι	25
2.8. Ανακεφαλαίωση	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	29
Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΑΔΗΣΥ)	29
3.1. Εισαγωγή	29
3.1. Νομοθετικό Πλαίσιο	29
3.2. Το έργο της ΕΑΑΔΗΣΥ	31
3.3. Ανακεφαλαίωση	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	35
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)	35
4.1. Εισαγωγή	35
4.2. Ιστορική εξέλιξη και Νομικό Πλαίσιο του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.	35
4.4. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.)	44
4.5. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων (Κ.Η.Σ.Κ.)	48

4.6. Ανακεφαλαίωση	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	51
ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ	51
5.1.Εισαγωγή.....	51
5.2. Έρευνα.....	51
5.3. Μεθοδολογία.....	53
5.4. Μέθοδος συλλογής δεδομένων ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας.....	55
5.5.Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας.....	55
5.5.1. Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποιοτικής έρευνας.....	55
5.5.2. Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποσοτικής έρευνας.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	57
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	57
6.1. Ανάλυση και μελέτη αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας	57
6.2. Ανάλυση και μελέτη αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας.....	68
6.2.1. Δημογραφικά στοιχεία	68
2.2.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας.....	71
6.4. Συσχετισμός μεταβλητών στην ποσοτική έρευνα	82
2.5. Συζήτηση Αποτελεσμάτων.....	87
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	89
ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ	89
7.1 Συμπεράσματα.....	89
7.2. Προτάσεις.....	90
7.3. Περιορισμοί Έρευνας	91
Βιβλιογραφία.....	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	96

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Φύλο συμμετεχόντων	71
Πίνακας 6. Ηλικιακή κατανομή συμμετεχόντων	72
Πίνακας 3. Μορφωτικό επίπεδο συμμετεχόντων	72
Πίνακας 4. Χρόνια εμπειρίας συμμετεχόντων στο δημόσιο τομέα	73
Πίνακας 5. Θέση των συμμετεχόντων στο φορέα	73
Πίνακας 6. Κατοχή πτυχίου ECDL.....	74
Πίνακας 7. Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;.....	74
Πίνακας 8. Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις διαδικασίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;.....	75
Πίνακας 9. Η διοίκηση του φορέα προσέφερε την κατάλληλη καθοδήγηση για τη χρήση των ηλεκτρονικών προγραμμάτων των ΤΠΕ;	75
Πίνακας 10. Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για την ηλεκτρονική πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ;.....	76
Πίνακας 11. Θεωρείτε ότι προωθείται η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ;	77
Πίνακας 12. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;.....	78
Πίνακας 13. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην πολιτική διαφάνεια;	78
Πίνακας 14. Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;	79
Πίνακας 15. Η χρήση μίας πλατφόρμας όπως το ΕΣΗΔΗΣ διευκολύνει την ολοκλήρωση της διαδικασίας;	79
Πίνακας 16. Οι διαδικασίες στην πλατφόρμα εκτελούνται σε ένα πλαίσιο; Με αξιοκρατικά κριτήρια;.....	80
Πίνακας 17. Έχουν προκληθεί προβλήματα κατά τη διενέργεια δημοσίων συμβάσεων διαδικτυακά;.....	80
Πίνακας 18. Προωθείται η αξιοκρατία μέσα από τη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων;	81

Πίνακας 19. Θεωρείτε ότι υπήρξε αφομοίωση της χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα;.....	82
Πίνακας 60. Η αφομοίωση της νέας οργανωσιακής κουλτούρας που επήλθε με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ήταν εύκολη;	82
Πίνακας 61. Η διαχείριση της αλλαγής επιβάρυνε τους εμπλεκόμενους κατά την εκκίνηση χρήσης της πλατφόρμας;.....	83
Πίνακας 62. Θεωρείτε ότι το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι δεκτικό στην αλλαγή;	83
Πίνακας 63. Κρίνετε ότι είναι επιτυχημένη η διαχείριση της αλλαγής στον φορέα; ..	84
Πίνακας 64. Θεωρείτε πως όλη η διαδικασία πραγματοποίησης δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ είναι επιτυχημένη;	84
Πίνακας 65. Ηλικία * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;	85
Πίνακας 66. Μορφωτικό επίπεδο * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;	86
Πίνακας 67. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;.....	87
Πίνακας 68. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;.....	88
Πίνακας 69. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;.....	89
Πίνακας 30. Κάτοχος πτυχίου ECDL * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;	90

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη και η εξάπλωση της χρήσης της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς και κλάδους έχει άμεσο αντίκτυπο και στον δημόσιο τομέα. Η αύξηση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και η ενίσχυση της διαφάνειας με τη χρήση της τεχνολογίας οδήγησε στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών, ειδικά όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις. Ένα από τα σημαντικά αποτελέσματα της ψηφιοποίησης των διαδικασιών αποτελούν και οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, για την υποστήριξη των οποίων δημιουργήθηκαν τα αντίστοιχα συστήματα λειτουργίας, όπως είναι το Εθνικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ).

Στην παρούσα ανάλυση, μελετάται ο τρόπος ίδρυσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και όλων των υποστηρικτικών συστημάτων, το νομικό και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αυτών των συστημάτων, καθώς και τα οφέλη της λειτουργίας τους μέσα από την ενοποίηση των συστημάτων και των δεδομένων, που καταγράφονται μέσα σε αυτά.

Στην εργασία καταγράφεται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των συστημάτων για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και στη συνέχεια εξετάζεται η μελέτη περίπτωσης του Δήμου Χαλκιδέων, στον οποίο πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα οφέλη των νέων συστημάτων λειτουργίας των δημοσίων συμβάσεων.

Σκοπός είναι να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη νέα εποχή στην οποία έχει επέλθει ο δημόσιος τομέας στον κλάδο των συμβάσεων και των προμηθειών.

Ο δημόσιος τομέας, υποχρεώθηκε να αναδιαμορφώσει τον εσωτερικό τρόπο λειτουργίας του αφού πρώτα ενσωματώθηκε στο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο η Οδηγία της ΕΕ σχετικά με την ψηφιοποίηση των διαγωνισμών και των αναθέσεων συμβάσεων δημοσίων έργων, κάτι που επιτεύχθηκε σταδιακά με τη θέσπιση του απαραίτητου Νομικού Πλαισίου, αλλά και τη δημιουργία όλης της υλικοτεχνικής υποδομής, που αφορά την κατασκευή, διαμόρφωση και διαχείριση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ.

Οι ηλεκτρονικές προμήθειες, σε αντίθεση με το ηλεκτρονικό εμπόριο, κάνουν χρήση του κλειστού συστήματος ενός προμηθευτή και είναι διαθέσιμες μόνο σε

καταναλωτές που έχουν ήδη εγγραφεί, ενώ η επαφή καθίσταται εφικτή μέσω της χρήσης προσφορών, εντολών αγοράς και τιμολογίων.

Στη δεκαετία του 1980, με την εισαγωγή της Ηλεκτρονικής Ανταλλαγής Δεδομένων, έγιναν τα πρώτα βήματα προς την εφαρμογή των ηλεκτρονικών προμηθειών. Σε αυτή τη χρονική στιγμή, οι ηλεκτρονικές προμήθειες περιλαμβάνουν τα πάντα, από την αξιολόγηση και την επιλογή προμηθευτών έως τη διαχείριση των συμβάσεων, τις ηλεκτρονικές παραγγελίες και τις πληρωμές.

Οι ηλεκτρονικές προμήθειες κάνουν χρήση μιας διεπαφής ιστού ή κάποιου άλλου είδους δικτυωμένου συστήματος προκειμένου να δημιουργηθεί μια σύνδεση μεταξύ πελατών και προμηθευτών. Στην περίπτωση του δημοσίου τομέα στην Ελλάδα, η διεπαφή μεταξύ των χρηστών και των προμηθευτών καθίσταται εφικτή μέσω της χρήσης της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ, η οποία θεσπίστηκε στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης και της διαδικτυακής υλοποίησης των συμβάσεων δημοσίων έργων.

Στο 1^ο Κεφάλαιο, θα αναλυθούν οι έννοιες της δημόσιας διακυβέρνησης και της εξέλιξής της σε ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ενώ στο 2^ο Κεφάλαιο θα ακολουθήσει ανάλυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα. Έπειτα, στο 3^ο Κεφάλαιο, θα ακολουθήσει μελέτη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ.) και στο 4^ο Κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί περιγραφή του Εθνικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.).

Στο 5^ο Κεφάλαιο, θα αναλυθεί η μεθοδολογία της έρευνας και στο 6^ο Κεφάλαιο θα συζητηθούν εκτενώς τα αποτελέσματα αυτής.

Τέλος, στο 7^ο Κεφάλαιο, θα συζητηθούν τα συμπεράσματα, οι μελλοντικές προτάσεις, καθώς και οι περιορισμοί της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, θα αναλυθεί η δημόσια διακυβέρνηση και ο σταδιακός μετασχηματισμός της στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Προκειμένου να αναλυθεί η έννοια του όρου της δημόσιας διακυβέρνησης, θα γίνει μία απόπειρα αναδρομή της οργάνωσης του δημόσιου τομέα και του τρόπου λειτουργίας του. Στη συνέχεια, αναλύεται η δημόσια διακυβέρνηση, σε συνδυασμό με τη δημόσια διοίκηση, ενώ ακολουθεί η ιστορική αναδρομή της δημόσιας διακυβέρνησης και η μετεξέλιξή της στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ως απόρροια της αυξημένης χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών (ΤΠΕ).

1.2. Ο Δημόσιος Τομέας

Ο δημόσιος τομέας είναι ένα πολιτικό και διοικητικό κατασκεύασμα που είναι τεράστιο τόσο ως προς το μέγεθος όσο και ως προς τις δαπάνες.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) πρώτου και δεύτερου βαθμού, εκτός από τους δημόσιους οργανισμούς, περιλαμβάνονται στον ορισμό του δημόσιου τομέα ή, εναλλακτικά, της δημόσιας διοίκησης. Για να επιτευχθεί μια πιο σύγχρονη μορφή δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα, ήταν απαραίτητη η αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο 1256/1982, ο ορισμός του ελληνικού δημόσιου τομέα περιλαμβάνει όλα τα κρατικά νομικά πρόσωπα και τις θυγατρικές τους, καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχονται από το κράτος ή το δημόσιο τομέα, όπως οργανισμούς,

επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, καθώς και τράπεζες, που διοικούνται από το κράτος ή το δημόσιο τομέα.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 4270/2014, που ψηφίστηκε το 2014, στο κράτος υπάγεται ο δημόσιος τομέας, ο οποίος διακρίνεται σε υποτομείς της Κεντρικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης¹.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) και άλλες κρατικές επιχειρήσεις και φορείς αποτελούν παραδείγματα φορέων γενικής κυβέρνησης.

Οι γενικές δαπάνες της κυβέρνησης και τα έσοδα αυτής είναι δύο εξέχουσες μετρήσεις του μεγέθους, όταν εκφράζονται ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Κατά την πενταετία από το 2002 έως το 2006, ανακαλύφθηκε ότι η θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν διέφερε σημαντικά από αυτή των άλλων κρατών. Αυτό διαπιστώθηκε μετά από εξέταση και ανάλυση των δεδομένων (Proksch & Slapin, 2010).

Η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση είναι απαραίτητη προκειμένου να οικοδομηθεί ένα κράτος που μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες (Torres et. al., 2005).

Είναι ζωτικής σημασίας και εφικτό να μετατραπεί το μοντέλο οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης από γραφειοκρατικό σε ένα μοντέλο προσανατολισμένο στα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προκειμένου με τους ίδιους ή ακόμα και λιγότερους πόρους να μειωθούν οι λειτουργικές δαπάνες.

Εκσυγχρονισμός σημειώθηκε και στην ελληνική δημόσια διοίκηση λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας, της απασχόλησης των επαγγελματιών πληροφορικής, της παροχής εθνικών ή κοινοτικών πόρων για πληροφοριακά συστήματα και των

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 4270, οι κάτωθι όροι έχουν την ακόλουθη έννοια: α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α'314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του. β. Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει τρία υποσύνολα, εφεξής αποκαλούμενα υποτομείς: της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), σύμφωνα με τους κανόνες και τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). Οι φορείς εκτός Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται στους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης (εφεξής «λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης»), προσδιορίζονται, ανά υποτομέα, από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και αποτελούν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ή από ΟΤΑ. γ. Υποτομέας της Κεντρικής Κυβέρνησης: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές που έχουν νομική προσωπικότητα, εφόσον τα παραπάνω περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, αλλά δεν ανήκουν στους υποτομείς των ΟΤΑ και των ΟΚΑ. Υποτομέας ΟΤΑ: περιλαμβάνει: (αα) τους ΟΤΑ, οι οποίοι αποτελούνται από τους Δήμους (ΟΤΑ Α' βαθμού) και τις Περιφέρειες (ΟΤΑ Β' βαθμού) και (ββ) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που ανήκουν, ελέγχονται ή χρηματοδοτούνται από τους ΟΤΑ. ε. Υποτομέας ΟΚΑ: περιλαμβάνει Ασφαλιστικά Ταμεία, Οργανισμούς Απασχόλησης και Οργανισμούς Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

προσδοκιών των πολιτών για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (Torres et. al., 2005).

Όλοι αυτοί οι παράγοντες συνέβαλαν στον εκσυγχρονισμό. Δεν είναι απαραίτητο να βρίσκονται άτομα εκεί (σε έναν συγκεκριμένο τόπο), ούτε απαιτείται η δέσμευση του προσωπικού (σε όλα τα στάδια) στην παροχή ηλεκτρονικών κυβερνητικών υπηρεσιών (Torres et. al., 2005).

Λόγω της γραφειοκρατίας, η οποία είχε επικριθεί στο παρελθόν για καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση υποθέσεων, καταχρήσεις από υπαλλήλους και ακαμψία στο έργο της διοίκησης, η δημόσια διοίκηση έπρεπε να εκσυγχρονιστεί. Αυτό ήταν απαραίτητο για διάφορους λόγους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και των πολιτικών (Torres et. al., 2005).

Τα τελευταία χρόνια, νέα μοντέλα παροχής υπηρεσιών έχουν εξελιχθεί ως άμεσο αποτέλεσμα της αυξανόμενης σημασίας που αποδίδει ο δημόσιος τομέας στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την τροποποίηση οργανωτικών δομών και των διαδικασιών που εφαρμόζει.

Προκειμένου να προσφερθούν στους πολίτες βελτιωμένες υπηρεσίες με ταυτόχρονη μείωση των χρημάτων που δαπανώνται για αυτές τις υπηρεσίες, πρέπει να περικοπούν οι δαπάνες και να αναδιοργανωθούν οι δομές των οργανισμών.

Το κοινό θα πρέπει να μπορεί να βασίζεται στη διαφάνεια, την προσβασιμότητα στις πληροφορίες και τις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας ως αποτέλεσμα αυτού του νέου οργανωτικού παραδείγματος. Επιπλέον, έχει κριθεί απαραίτητο να γίνει η μετάβαση από την παλιά μέθοδο της δημόσιας διοίκησης στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (Torres et. al., 2005).

1.3. Η Δημόσια Διοίκηση και Διακυβέρνηση

Ένα σύστημα «Δημόσιας Διοίκησης» είναι ένα σύστημα στο οποίο επιδιώκεται ένας συγκεκριμένος στόχος προς όφελος του κράτους στο σύνολό του.

Η δημόσια διοίκηση είναι αρμόδια για την εφαρμογή και την επιβολή της κυβερνητικής πολιτικής, ενώ ταυτόχρονα είναι επίσης υπεύθυνη για την παρακολούθηση της εκάστοτε διαδικασίας προς εκπλήρωση του στόχου (Wilson, 2003).

Η δημόσια διοίκηση αναφέρεται στη διοίκηση των κρατικών θεσμών. Αυτό το «πεδίο έρευνας με ποικίλη εμβέλεια» έχει χαρακτηριστεί ως μέρος μιας προσπάθειας «βελτίωσης της διαχείρισης και των πολιτικών ώστε να μπορεί να λειτουργεί η κυβέρνηση».

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι ορισμού της δημόσιας διοίκησης, αλλά μερικοί από τους πιο κοινούς περιλαμβάνουν «τη διαχείριση των δημόσιων προγραμμάτων», «τη μετάφραση της πολιτικής στην πραγματικότητα που βλέπουν καθημερινά οι πολίτες» και «τη μελέτη της λήψης κυβερνητικών αποφάσεων, την ανάλυση των οι ίδιες οι πολιτικές, οι διάφορες εισροές που τις παρήγαγαν και οι εισροές που είναι απαραίτητες για την παραγωγή εναλλακτικών πολιτικών» (Hildreth, 2021).

Αν και υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι ορισμού της δημόσιας διοίκησης, οι πιο συνηθισμένοι περιλαμβάνουν τη «διαχείριση δημόσιων προγραμμάτων».

Η λέξη «δημόσια διοίκηση» σχηματίζεται με το συνδυασμό των όρων «δημόσια» και «διοίκηση» σε ένα ενιαίο ουσιαστικό.

Ο όρος «διοίκηση» αναφέρεται στη δραστηριότητα ελέγχου ή διαχείρισης μιας ομάδας ή οργανισμού προκειμένου να διασφαλιστεί ότι λειτουργεί αποτελεσματικά.

Αυτή η πρακτική μπορεί να βρεθεί σε πολλούς διαφορετικούς τομείς της ανθρώπινης προσπάθειας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών σφαιρών (Denhardt et. al., 2013).

Η δημόσια διοίκηση είναι η ίδια ένα άκρως διεπιστημονικό πεδίο σπουδών. Ορισμένοι από τους τομείς που έχουν προταθεί ως υποπεδία εντός του κλάδου περιλαμβάνουν τους ανθρώπινους πόρους, την οργανωτική θεωρία, την ανάλυση πολιτικής, τις στατιστικές, τον προϋπολογισμό και την ηθική. Αυτές είναι μερικές μόνο από τις περιοχές που έχουν προταθεί ως υποπεδία (Denhardt et. al., 2013).

Η όλη έννοια της διοίκησης μπορεί να αναλυθεί στα συστατικά της μέρη, ένα από τα οποία είναι η δημόσια διοίκηση (Shields, 2022).

Η μελέτη της διαμόρφωσης, εφαρμογής και αξιολόγησης δημοσίων πολιτικών προς το συμφέρον του γενικού πληθυσμού είναι γνωστή, μεταξύ άλλων, ως δημόσια διοίκηση, η οποία ξυπηρετεί μια πολιτική λειτουργία συμβάλλοντας στην πραγματοποίηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων που έχουν οραματιστεί οι υπεύθυνοι λήψης πολιτικών αποφάσεων για το πολιτικό σύστημα (Shields, 2022).

Υπάρχουν τρία επίπεδα διακυβέρνησης: το εθνικό επίπεδο, το περιφερειακό επίπεδο και το δημοτικό επίπεδο (πρώτου και δευτέρου βαθμού αυτοδιοίκησης).

Η Κεντρική Διοίκηση λειτουργεί ως επίπεδο συντονισμού και επιτελικών λειτουργιών.

Στην Ελλάδα, ως συνέπεια του Ν. 3852/2010², με τον οποίο τέθηκε σε εφαρμογή το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο αριθμός των δήμων μετά από συνενώσεις, περικόπηκε, ενώ προβλεπόταν η επιβολή της αντικατάστασης των νομών από τις περιφερειακές ενότητες οι οποίες αποτελούν τον δεύτερο βαθμό τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε μία νέα ανακατανομή των αρμοδιοτήτων πολλές από τις αρμοδιότητες που είχαν στο παρελθόν οι περιφέρειες, μεταφέρθηκαν στις αποκεντρωμένες διοικήσεις.

Έχοντας επιχειρήσει την οριοθέτηση της έννοιας της δημόσιας διοίκησης, θα ακολουθήσει μία αναφορά του όρου «διακυβέρνηση».

Ο όρος «διακυβέρνηση» αποτελεί ένα ουσιαστικό μέρος της διαχείρισης και διοίκησης, καθώς, υποστηρίζεται ότι αναπτύσσεται ως μέθοδος στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τις καταλληλότερες ενέργειες σε κάθε κατάσταση.

Στην ελληνική γλώσσα, οι όροι «δημόσια διοίκηση», «κυβέρνηση» και «διακυβέρνηση» έχουν σχεδόν την ίδια σημασία (Plumptre & Graham, 1999).

Είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου, ότι ο ίδιος ο όρος «διακυβέρνηση» έχει τις ρίζες του τόσο στον αρχαίο όσο και στον σύγχρονο κόσμο.

Ο όρος «διακυβέρνηση» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά σε μια μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας σχετικά με τη διαχείριση της αναπτυξιακής βοήθειας σε χώρες του Τρίτου Κόσμου το 1989.

Το περιεχόμενο της μελέτης ήταν εντελώς διαφορετικό από αυτό της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, η οποία αναφερόταν στην «διακυβέρνηση» ως διαδικασία ή σύνολο κανόνων που πρέπει να ακολουθούνται για την εξασφάλιση του πλούτου.

Στην αρχή, ο όρος είχε τελείως διαφορετική σημασία από αυτή που έχει τώρα. Η άσκηση της πολιτικής εξουσίας και η διαχείριση των πολιτικών και διοικητικών υποθέσεων ενός κράτους είναι και οι δύο πτυχές που περιλαμβάνονται στον ορισμό της «διακυβέρνησης».

Αρκετές φορές κατά τη διάρκεια της συζήτησης γύρω από την έννοια που διαθέτει ο όρος «διακυβέρνηση», αναδείχθηκε η ιδέα ότι η συμμετοχή της «κυβέρνησης» ήταν απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τη δημόσια πολιτική.

² ΝΟΜΟΣ 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010. Νέα Αρχιτεκτονική της ΑυτοΔιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.

Με τη συμβατική του σημασία, ο όρος «διακυβέρνηση», περιγράφεται ως «ένας οργανισμός ή οντότητα που έχει την ικανότητα να λαμβάνει αποφάσεις.

Ως συνέπεια όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, είναι λογικό να ισχυριστεί κανείς ότι η ιστορική σημασία της λέξης «διακυβέρνηση» ήταν ελαφρώς διαφορετική από τον ορισμό της στη σύγχρονη κοινωνία.

Πολύ συχνά η έννοια της «διακυβέρνησης» χρησιμοποιήθηκε σε σχέση με τη διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων αλλά και την εφαρμογή των κυβερνητικών πολιτικών.

Η πλειονότητα των μοντέλων διακυβέρνησης δίνει έμφαση στην απόδειξη ότι υιοθετείται μια συνεργατική προσέγγιση όταν πρόκειται για την υλοποίηση δημόσιων στόχων.

Η «διακυβέρνηση» είναι ένας όρος που, σύμφωνα με τον ορισμό που παρέχεται από τα Ηνωμένα Έθνη, «αποτελεί τη διαδικασία με την οποία επιχειρήσεις, οργανώσεις και ενώσεις ανθρώπων ασκούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και επιλύουν τυχόν ζητήματα που μπορεί να προκύψουν μεταξύ τους». Ειδικότερα, «η διακυβέρνηση είναι μια διαδικασία που δίνει τη δυνατότητα σε οργανισμούς, επιχειρήσεις και ομάδες ατόμων να διευθετήσουν τα συμφέροντά τους με συντονισμένο τρόπο» (Plumptre & Graham, 1999).

Ο σχεδιασμός, η ρύθμιση και η λογοδοσία των δημόσιων υπηρεσιών είναι τα κύρια θέματα που μελετώνται κατά τη μελέτη της «διακυβέρνησης».

Έχει αποδειχθεί ότι, όταν η διακυβέρνηση είναι επιτυχημένη, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της μείωσης της φτώχειας, της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας του πληθυσμού συνολικά.

Αρκεί να παραθέσουμε τη σχολή σκέψης του Amartya Sen για να καταδείξουμε τη σύνδεση μεταξύ της διακυβέρνησης του τρίτου κόσμου και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του αναπτυσσόμενου κόσμου (Sen, 1999).

Η φύση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δεικτών που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της προόδου προς τη χρηστή διακυβέρνηση είναι κυρίως ποιοτική.

Σύμφωνα με τους Kaufmann, Kraay και Zoido-Lobaton (1999), ένας αριθμός κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών παραγόντων έχουν τη δυνατότητα να έχουν επίδραση στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Αυτοί οι παράγοντες περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ενός κλίματος φιλικού προς τις επενδύσεις, τη δημιουργία οικονομίας της αγοράς και την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού νομοθετικού πλαισίου (Knack & Manning, 2000.).

Ωστόσο, η βαθμολόγηση των κρατών ως προς τις επιδόσεις τους στη διακυβέρνηση είναι ένα ποιοτικό πρόβλημα. Αυτό συμβαίνει παρά τη συνεχιζόμενη αναζήτηση ενός πιο αντικειμενικού τρόπου μέτρησης της διακυβέρνησης σε σχέση με τους πολλαπλούς στόχους που εξυπηρετεί. Ως άμεση συνέπεια αυτού, η ταξινόμηση βασίζεται κυρίως σε μια ευρεία ποικιλία διακριτικών χαρακτηριστικών.

Είναι δυνατό να γίνει είτε με τη μορφή στρατηγικής για τη δόμηση του κράτους και την αλληλεπίδρασή του με άλλα κοινωνικά υποσυστήματα είτε με τη μορφή μιας συλλογής πραγματικών δραστηριοτήτων που διασφαλίζουν το επιθυμητό επίπεδο δημόσιων υπηρεσιών και ζητημάτων για τους ανθρώπους.

Δεδομένου ότι η έννοια της διακυβέρνησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιαδήποτε από αυτές τις δραστηριότητες, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ακριβώς πού θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί.

Η «εταιρική διακυβέρνηση» στις δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να περιλαμβάνει τρεις πτυχές: την παρακολούθηση των δημοσιονομικών δεδομένων, τη διαχείριση των οικονομικών εντός του οργανισμού και τη διατήρηση ηθικών και υλικών προτύπων (Shaoul et. al., 2021).

Μεταξύ άλλων, η χρηστή διακυβέρνηση εξαρτάται επίσης από τους τρόπους με τους οποίους προστατεύονται οι ιδέες και η αφοσίωση των ανθρώπων. Αυτό οφείλεται στην περίπλοκη δυναμική που υπάρχει μεταξύ της οργανωτικής σύνθεσης των θεσμών, των πρακτικών και των τρόπων λειτουργίας ενός κράτους (Normandin, 1997).

Υπάρχουν τρία διαφορετικά διοικητικά επίπεδα που μπορεί να διακριθεί η διακυβέρνηση και τα οποία έχουν ως εξής: παγκόσμιο, εθνικό, τοπικό και εταιρικό (Shaoul et. al., 2021).

Το παγκόσμιο επίπεδο περιλαμβάνει τα Ηνωμένα Έθνη, ενώ το εθνικό επίπεδο περιλαμβάνει το εσωτερικό ενός κράτους.

Το υψηλότερο επίπεδο διακυβέρνησης είναι η παγκόσμια διακυβέρνηση, ακολουθούμενη από το εθνικό επίπεδο και τέλος το περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο (Plumptre & Graham, 1999).

Υπάρχει μια καθολική συμφωνία ότι το νέο μοντέλο σχέσεων κράτους-κοινωνίας των πολιτών που αντιπροσωπεύεται από τη διακυβέρνηση είναι μια ακριβής αναπαράσταση του κόσμου (Stoker, 1999).

Η ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να οριστεί ως η διαδικασία ανάπτυξης ενός πλαισίου για την επιχείρηση, με στόχο τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του οργανισμού για αποτελεσματική λειτουργία (Hodges et. al., 1996).

Προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα ολόκληρης της κυβέρνησης, είναι αναγκαία μια διοίκηση που δεν είναι μόνο διαφανής και ειλικρινής, αλλά λειτουργεί επίσης με στόχο τη αύξηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της οικονομικότητας, μειώνοντας ταυτόχρονα τον αριθμό των γραφειοκρατικών εμποδίων.

1.4. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Η διαδικασία «εκσυγχρονισμού του κράτους ή της δημόσιας διοίκησης μέσω της χρήσης ΤΠΕ», με στόχο «τη μετατροπή των τρεχουσών διαδικασιών και υπηρεσιών σε πιο αποτελεσματικές», αναφέρεται ως «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» (Garayonά, 2021).

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση «ικανοποιεί τις κοινωνικές απαιτήσεις βελτιώνοντας παράλληλα την διοικητική αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα».

Ο όρος «ηλεκτρονική διακυβέρνηση» αναφέρεται στον «εκσυγχρονισμό της κρατικής ή δημόσιας διοίκησης μέσω της εφαρμογής της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών» (Fang, 2002).

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έχει την ευθύνη της υλοποίησης των πολιτικών της κυβέρνησης σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών στη δημόσια διοίκηση.

Οι ακόλουθοι στόχοι για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του κλάδου περιγράφονται στο έγγραφο στρατηγικής της ΕΕ για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2016-2020:

Μέχρι το έτος 2020, όλες οι κυβερνήσεις που αποτελούν μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έπρεπε να έχουν παραδώσει διασυννοριακά ψηφιακές υπηρεσίες δημόσιου στόχου εξατομικευμένες, φιλικές προς το χρήστη και ολοκληρωμένες.

Οι υπηρεσίες αυτές επρόκειτο να είναι διαθέσιμες για χρήση τόσο από ιδιώτες όσο εξίσου και από δημόσιους φορείς.

Σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού, η χρήση καινοτόμων προσεγγίσεων είναι επωφελής όχι μόνο για τους πελάτες αλλά και για τις επιχειρήσεις.

Ένας αυξανόμενος αριθμός κρατικών υπηρεσιών αρχίζει, σταδιακά, να χρησιμοποιεί ψηφιακές τεχνολογίες προκειμένου να παρέχουν στους πελάτες τους ανώτερες υπηρεσίες.

Σε ολόκληρη την ΕΕ, η αποδοχή ηλεκτρονικών προσφορών για ομοσπονδιακές συμβάσεις κατέστη δυνατή από το έτος 2018.

Επιπλέον, έως το έτος 2019, κάθε κράτος μέλος ήταν δεσμευμένο ως προς την πλήρη υιοθέτηση των ηλεκτρονικών προμηθειών και τη δημιουργία μητρώων συμβάσεων σε συμμόρφωση με τον προαναφερθέντα στόχο.

Μέχρι το 2020, προβλεπόταν ότι όλα τα δημόσια ιδρύματα και οι δημόσιες αρχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είχαν συμμορφωθεί με την προσδοκία ότι θα προσφέρουν καθολικές ψηφιακές υπηρεσίες σε όλους τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις της ΕΕ που είναι απεριόριστες, εξατομικευμένες και φιλικές προς τον χρήστη, κάτι που επετεύχθη με την δημιουργία και διαχείριση νέων πλατφορμών.

Τον Σεπτέμβριο του 2020 ψηφίσθηκε ο Νόμος 4727/2020 (2020) που αφορούσε τη ψηφιακή διακυβέρνηση (ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) παρέχοντας το κανονιστικό πλαίσιο για την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, τη δημιουργία της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 (ΒΨΜ) (ΥΨΔ, 2021α) και την εναρμόνιση των έργων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) με τη Βίβλο, την παροχή ψηφιακών δημοσίων υπηρεσιών.

Αρκετοί ειδικοί στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πιστεύουν ότι η τεχνολογία πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχει τη δυνατότητα να επιφέρει μια θεμελιώδη αλλαγή στη δομή της δημόσιας διοίκησης, όπως παρουσιάζεται σήμερα.

Η ικανότητα ανταλλαγής και αξιολόγησης τεράστιων ποσοτήτων δεδομένων παρά την απουσία απαίτησης για φυσική παρουσία, επιτρέπει τη διεξαγωγή μίας διαδικασίας εξ αποστάσεως.

Η εξάπλωση των ηλεκτρονικών μέσων έχει καταστήσει δυνατή την πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες σε διάφορα επίπεδα και μέρη σε όλο τον κόσμο, καθώς είναι χαμηλή η συχνότητα σφαλμάτων, ενώ είναι ακριβής η εκτέλεση προκαθορισμένων διαδικασιών σε πραγματικό χρόνο (Πανάγος, 2009).

Μεγάλοι όγκοι δεδομένων μπορεί να διατηρούνται διαδικτυακά, ενώ αυτά τα δεδομένα μπορούν να αναζητηθούν και να ανακτηθούν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Η φράση «προσβασιμότητα σε πληροφορίες» αναφέρεται στη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες ανά πάσα στιγμή και από οποιοδήποτε σημείο επαφής εντός του κυβερνοχώρου (Πανάγος, 2009).

Υπάρχουν στοιχεία που υποδηλώνουν ότι τα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών είναι καλά προσαρμοσμένα για να παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον γενικό πληθυσμό.

Οι εργαζόμενοι στα γραφεία παροχής υπηρεσιών απαιτείται να είναι γνώστες μιας μεγάλης ποικιλίας υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης, εκτός από τις δεξιότητες επικοινωνίας που είναι απαραίτητες για την επιτυχή συνεργασία με τους συναδέλφους τους (Πανάγος, 2009).

Θα εργάζονται σε ένα "back office" με μια ομάδα πιστοποιημένων επαγγελματιών αντί να αλληλεπιδρούν απευθείας με το ευρύτερο κοινό. Με αυτόν τον τρόπο, θα είναι δυνατό να κάνουν επίπονες εργασίες με τη βοήθεια υπολογιστών.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στην τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) κατέστησαν δυνατή την ταχεία και από μεγαλύτερη απόσταση πρόσβαση σε χιλιάδες αρχεία υπηρεσιών, κάτι που πριν ήταν αδύνατο (Πανάγος, 2009).

Εκτός από την επίδραση στα διάφορα έγγραφα πολιτικής, η επέκταση του χώρου αποθήκευσης αρχείων της κυβέρνησης και η ανάπτυξη ενός πιο αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης εγγράφων θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις εκπαιδευτικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται από τους κρατικούς υπαλλήλους.

Η αυξημένη προβλεψιμότητα και η διαφάνεια θα έχουν ως αποτέλεσμα βελτιωμένα αποτελέσματα και μείωση της συχνότητας απάτης. Ως συνέπεια αυτού, η δημόσια διοίκηση θα εξελιχθεί σε πιο ισχυρό μηχανισμό καταγραφής, ανάδειξης αλλά και διαχείρισης ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, εκτός από μια πιο χρήσιμη αποθήκη πληροφοριών (Πανάγος, 2009).

Η πρόοδος της τεχνολογίας έχει σημαντικό αντίκτυπο στους τρόπους με τους οποίους τα άτομα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους εντός του κοινωνικού συνόλου.

Προκειμένου να αξιοποιήσουμε πλήρως τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, πρέπει να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον στο οποίο τα άτομα είναι ελεύθερα να εξετάζουν και να αμφισβητούν ο ένας τις απόψεις του άλλου καθώς και τις δικές τους ιδέες.

1.5. Ανακεφαλαίωση

Συμπερασματικά, το πολιτικό και διοικητικό κατασκεύασμα, που αποκαλείται ως δημόσιος τομέας, έχει τεράστιο μέγεθος και υψηλό επίπεδο δαπανών, ενώ, διαθέτει μία οργανωτική δομή, η οποία είναι εξαιρετικά μεταβλητή.

Η δημόσια διοίκηση, ως εκ τούτου, είναι υπεύθυνη για τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η κυβερνητική πολιτική, αλλά και παρακολουθείται η εκάστοτε διαδικασία.

Ο όρος της διακυβέρνησης, με τη σειρά του, αφορά τη διαδικασία διευθέτησης των συμφερόντων μεταξύ των διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) με τρόπο συντονισμένο, ενώ με τη χρήση των ΤΠΕ, η διακυβέρνηση έχει σταδιακά μετασχηματιστεί σε «ηλεκτρονική διακυβέρνηση», η οποία σχετίζεται με τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης μέσω της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Μέχρι το έτος 2020, όλες οι κυβερνήσεις που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κλήθηκαν να παραδώσουν υψηλού επιπέδου ηλεκτρονικές υπηρεσίες, φιλικές προς τους χρήστες και εναρμονισμένες με τις εκάστοτε Οδηγίες της Ε.Ε..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, μελετάται η περίπτωση της Ελλάδας, η οποία κλήθηκε να εναρμονιστεί με τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες της Ε.Ε., προκειμένου να μετασχηματιστεί η διακυβέρνηση σε «ηλεκτρονική διακυβέρνηση», αλλά και προκειμένου να μετασχηματιστεί η διαδικασία πραγματοποίησης και διεξαγωγής των δημοσίων συμβάσεων.

Μέσα από την υιοθέτηση αυτής της «Στρατηγικής της Λισαβόνας» από την Ε.Ε., τόσο η Ελλάδα, όσο και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε., κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν μία σειρά αλλαγών για την υιοθέτηση σε υψηλότερο βαθμό των ΤΠΕ.

Ειδικότερα, στο παρόν κεφάλαιο, θα μελετηθούν και θα αναλυθούν οι δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα, καθώς και ο σταδιακός μετασχηματισμός τους μέσω της χρήσης των ΤΠΕ.

2.2. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τη «Στρατηγική της Λισαβόνας» σε μια προσπάθεια να ενισχύσει την ικανότητά της για βιώσιμη ανάπτυξη και να αυξήσει το επίπεδο ανταγωνιστικότητάς της εν όψει των δυσκολιών που θα παρουσίαζε ο 21^{ος} αιώνας (Πανάγος, 2009).

Η εφαρμογή και η ευρεία υιοθέτηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλη την Ευρώπη αποτελούσε ουσιαστικό μέρος της διαδικασίας καθορισμού στόχων.

Η στρατηγική αυτή ήταν προσανατολισμένη στη χρήση των ΤΠΕ για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και την άρση όλων των εμποδίων.

Στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, στόχος ήταν η θεσμοθέτηση των ηλεκτρονικών αγορών για ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από το 2010 και έπειτα

και η εφαρμογή διαδικασιών ηλεκτρονικών κρατικών προμηθειών από τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά τη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη δημόσια διοίκηση, η Ελλάδα, από την άλλη πλευρά, υστερεί αρκετά έναντι των υπολοίπων χωρών .

Εκτός από την έλλειψη προσωπικού με αποδεκτές ψηφιακές δεξιότητες, υπήρχε ένα κατακερματισμένο δίκτυο συστημάτων πληροφοριών μεταξύ των δημόσιων φορέων. Ταυτόχρονα, η πλειονότητα των δραστηριοτήτων εξακολουθούσε να διεξάγεται μέσω φυσικών διεργασιών και μορφών.

Το σημαντικότερο βήμα για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν η «Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013», η οποία έθεσε τις βάσεις για το νέο αυτό βήμα στο δημόσιο τομέα.

Με την ψήφιση του νόμου 3979/2011, «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και συναφή κριτήρια», η ηλεκτρονική διακυβέρνηση προωθήθηκε στην ελληνική δημόσια διοίκηση.

Είναι πιθανό ότι η ίδρυση του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, καθώς και η επακόλουθη ανασυγκρότηση και μετονομασία του σε Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, θα μπορούσε να θεωρηθεί κατάλληλη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που περιγράφηκαν παραπάνω.

Ταυτόχρονα, σταδιακά θεσμοθετήθηκε και υιοθετήθηκε ο «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης», ο οποίος ενσωματώθηκε στο Νομοσχέδιο με τίτλο «Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών: Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας ΕΕ/2018/1972³.

Ως συνέπεια της απόφασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Δεκέμβριο του 2018 να εφαρμόσει την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, συντάχθηκε και δημοσιεύτηκε ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Αυτός έθεσε τα θεμέλια για το πώς τα μεμονωμένα κράτη μπορούν να διαχειρίζονται τους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και καθόρισε κριτήρια και στόχους για τη ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

³ Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενσωματωμένος στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο: «Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών: Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018».

Αυτός ο Κώδικας δημιουργήθηκε αφού το πλαίσιο δεν είχε ενημερωθεί από το 2009. Επομένως, λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες εξελίξεις στις αγορές, τις προτιμήσεις των πελατών και την τεχνολογία.

Ορισμένες από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στον κώδικα για την ενθάρρυνση των επενδύσεων και την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνουν τους νέους κανόνες φάσματος για τη συνδεσιμότητα κινητής τηλεφωνίας και το 5G, τις αλλαγές στη διακυβέρνηση, το καθεστώς καθολικής υπηρεσίας, τους κανόνες προστασίας τελικών χρηστών και την αρίθμηση και κανόνες επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης. Αυτές οι διατάξεις είναι μερικές μόνο από τις πολλές που περιλαμβάνονται (ΕΕ).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη πρόταση στις 14 Σεπτεμβρίου 2016, μαζί με μια σειρά από άλλα μέτρα που σχετίζονται με τις τηλεπικοινωνίες ως μέρος του σχεδίου για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Αυτό έλαβε χώρα στο πλαίσιο του σχεδίου για τη δημιουργία μιας ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σε άτυπη συμφωνία σχετικά με μια συμβιβαστική διατύπωση που συνδέεται με τον προτεινόμενο νόμο στις 6 Ιουνίου 2018. Η τροποποιημένη Οδηγία έλαβε το πράσινο φως για επίσημη έγκριση στις 11 Δεκεμβρίου 2018.

Η Οδηγία της ΕΕ 2018/1972, ως εκ τούτου, όπως ήταν αναγκαίο, ενσωματώθηκε στον εσωτερικό της χώρας με τον Κώδικα Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο οποίος σήμερα τίθεται σε ισχύ με το Ν. 4727/2020.

Το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο επικαιροποιείται από τον νέο Κώδικα, ο οποίος θεσπίζει σαφείς και ενιαίους κανόνες για την προώθηση της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας, της αρχής της ισότητας και της προσβασιμότητας για όλους τους πολίτες μέσω σύγχρονων διαδικασιών που μειώνουν σημαντικά, αν όχι εξαλείφουν φαινόμενα αυθαιρεσίας και γραφειοκρατίας.

Οι κανόνες αυτοί αποσκοπούν στην προώθηση της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας, της αρχής της ισότητας και της προσβασιμότητας για όλους τους πολίτες. Η ενίσχυση των τεχνολογικών δυνατοτήτων της κυβέρνησης χρησιμεύει στη μείωση των δαπανών που βαρύνουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, γεγονός που με τη σειρά του συμβάλλει στην αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ).

Με αυτόν τον τρόπο εξυπηρετούνται, στο βαθμό που αναλογεί, οι αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας με όλες τις θετικές επιδράσεις .

2.3. Το πλαίσιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις

Το 2017 η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) πρότεινε μία Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις και ένα Σχέδιο Δράσης, τα οποία υποβλήθηκαν και τα δύο προς μελέτη και αξιολόγηση.

Το νέο Σχέδιο Δράσης προέβλεπε μια σειρά από διαφορετικές δραστηριότητες που συνδέονται με τη διάδοση εργαλείων και τεχνολογίας ΤΠΕ στον εν λόγω τομέα, με στόχο την αύξηση της ηλεκτρονικής εκπλήρωσης των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια του ΟΟΣΑ.

Αρκετά στοιχεία προβλέπονται και περιλαμβάνονται σε αυτές τις Δημόσιες Συμβάσεις με τη χρήση ΤΠΕ, όπως αυτά που παρατίθενται παρακάτω (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2018):

- Συμβαλλόμενοι Οργανισμοί / Συμβαλλόμενοι Φορείς (Ηλεκτρονικός Κατάλογος)
 - Προσφορές και οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων θα δημοσιοποιούνται μέσω του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), το οποίο θα επανασχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί ως ενιαίο σημείο πρόσβασης για το κοινό.
 - Συμβαλλόμενοι Οργανισμοί / Συμβαλλόμενοι Φορείς (ηλεκτρονικός κατάλογος στο ΕΣΗΔΗΣ και τη ΔΙΑΥΓΕΙΑ)
 - Δημιουργία μοντέλου χρήσης ηλεκτρονικών μεθόδων προμηθειών στο δημόσιο τομέα
 - Ολοκλήρωση και λειτουργία όλων των υποσυστημάτων ΕΣΗΔΗΣ, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος κοινοποίησης οικονομικών φορέων που έχουν εγγραφεί με το σύστημα
 - Δημιουργία συστήματος επιχειρηματικής ευφυΐας εντός της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων, με στόχο τη δημιουργία δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης για τον τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων
- Δημιουργία μεθόδου που θα επιτρέψει στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Συμβάσεων να υλοποιείται όταν έχει δημιουργηθεί (EUCS)

- Ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού κανονισμού για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στις δημόσιες συμβάσεις και τροποποίηση συστημάτων για την εφαρμογή του
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης και ασφάλειας για αυτά τα πληροφοριακά συστήματα Δημοσίων Συμβάσεων
- Ενσωμάτωση του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τις ηλεκτρονικές τιμολόγηση σε δημόσια συν φυλλάδια και τροποποίηση συστημάτων για την υλοποίησή του
- Αύξηση της χρήσης ψηφιακών καταλόγων και άλλων διαδικτυακών πόρων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μάλιστα, διεξήγαγε μελέτη το 2019 για να παρέχει μια συγκριτική αξιολόγηση των κρατών μελών όσον αφορά τον βαθμό καινοτομίας που ενσωματώθηκε στα αντίστοιχα εθνικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων (Stoffel et al., 2019).

2.4. Η σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων ηλεκτρονικά

Οι ΤΠΕ πρέπει να χρησιμοποιούνται σε όλες τις λειτουργίες της δημόσιας διοίκησης προκειμένου να υποστηρίξουν την ανταπόκριση στις σύγχρονες απαιτήσεις μεταξύ των οποίων βρίσκεται και η οικονομική διαχείριση. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν πρόκειται για την προμήθεια δημόσιων υπηρεσιών.

Δεδομένου ότι τόσο το εθνικό νομικό σύστημα όσο και το νομικό σύστημα της ΕΕ αναγνωρίζουν πλέον ηλεκτρονικά έγγραφα και ψηφιακές υπογραφές, είναι λογικό να θεωρηθεί ότι οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις θα ακολουθήσουν το παράδειγμά τους στο εγγύς μέλλον.

Στην περίπτωση των ηλεκτρονικών συμβάσεων, δεν υπάρχει πλέον φόρμα που να συμπληρώνεται σε χαρτί. Αντίθετα, υπάρχει ένα ηλεκτρονικό έγγραφο που περιέχει ψηφιακές υπογραφές των μερών της σύμβασης.

Ως αποτέλεσμα, οι αναλογικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται μέχρι πρότινος για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έπρεπε να αναδιαμορφωθούν για τις ψηφιακές αντίστοιχές τους σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, εκ των οποίων τα στάδια έχουν ως εξής (Γέροντας, 2009):

1. έκδοση προκήρυξης,

2. δημοσίευση προκήρυξης,
3. διαπραγμάτευση,
4. υποβολή,
5. έλεγχος δικαιολογητικών,
6. ανάθεση σύμβασης,
7. υπογραφή σύμβασης.

Αυτή η συλλογή δεδομένων παράγεται με αυτοματοποιημένο τρόπο από το ΚΗΜΔΗΣ.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ορισμένοι κανόνες που σχετίζονται μόνο έμμεσα με τις ηλεκτρονικές προμήθειες.

Στο δεύτερο εδάφιο του πρώτου άρθρου του Νόμου 3979/11 αναφερόταν ότι «θεσπίζεται υποχρέωση για τη χρήση ΤΠΕ από φορείς του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, την υποστήριξή τους στην παροχή υπηρεσιών σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα, καθώς και το δικαίωμα των τελευταίων να συναλλάσσονται με φορείς του δημόσιου τομέα μέσω ΤΠΕ».

Πέρα από αυτό, ορίζει την έννοια του ηλεκτρονικού εγγράφου ως «κάθε περιεχόμενο που είναι αποθηκευμένο σε ηλεκτρονική μορφή, είτε σε κείμενο, είτε σε οπτικοακουστική μορφή», και ορίζει την έννοια της «ηλεκτρονικής υπογραφής» ως «δεδομένα που χρησιμοποιούνται από το υπογράφων μέρος για την υπογραφή».

Ιδιαίτερη είναι η πρόβλεψη του νόμου για τον τρόπο παροχής ηλεκτρονικών εγγράφων, καθώς και την εγκυρότητα και την αποδεικτική τους αξία.

Η κυκλοφορία της «Βίβλου του Ψηφιακού Μετασχηματισμού», λειτούργησε ως οδικός χάρτης για την εθνική ψηφιακή στρατηγική, ενώ αναγκαία κρίνεται η τακτική του αναθεώρηση, προκειμένου να προσαρμόζεται στις διαρκώς αναδιαμορφωμένες απαιτήσεις (Kalogirou et. al., 2022).

Η επένδυση στην υποδομή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) είναι ο τρίτος πυλώνας του Ευρωπαϊκού Έργου για μια Ενιαία Αγορά, το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς στην Ευρώπη.

Ως συνέπεια αυτού, «η ριζική μεταρρύθμιση και ο εκσυγχρονισμός» του τρόπου με τον οποίο σχεδιάζονται και αποκτώνται από τους χρήστες τα έργα τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) είναι ουσιαστικό στοιχείο αυτής της προσπάθειας εκσυγχρονισμού των δημοσίων συμβάσεων.

2.5. Διαδικασίες ανάθεσης

Μεγάλη ήταν η προσπάθεια που έγινε, ώστε να βελτιωθεί η έννοια της διαφάνειας στη διαδικασία υποβολής προσφορών, προκειμένου να αποφευχθεί η δωροδοκία, η απάτη και η διαφθορά. Η βελτίωση της διαφάνειας αποσκοπεί στο να αποφεύγονται αυτά τα αρνητικά αποτελέσματα. Εξαιτίας αυτού, είναι πολύ απαραίτητο να χρησιμοποιούνται όλες οι κατάλληλες τεχνικές δημοσιότητας, όπως η διαμόρφωση επίσημων πρωτοκόλλων δημοσιότητας και ενημέρωσης, προκειμένου να επιτυγχάνεται αυτός ο στόχος (Γιαννακόπουλος, 2003)

Ως βασική έννοια καθιερώνεται η έννοια του δικαίου της ΕΕ από το άρθρο 325 της ΣΛΕΕ⁴ με το ΔΕΕ να έχει αναφέρει κατηγορηματικά ότι πρόκειται για μία θεμελιώδη αρχή του δικαίου (ΔΕΚ C-285-286/2001).

Στο πλαίσιο που περιγράφεται παραπάνω, ορισμένα παραδείγματα των αξιών που έχουν διατυπωθεί είναι η αντικειμενικότητα και η αμεροληψία, η αιτιολόγηση των αποφάσεων, η νομική σαφήνεια, η αναλογικότητα, η αμοιβαία αναγνώριση, η τυπικότητα και η σταθερή οικονομική διαχείριση.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι για την απόκτηση προϊόντων και υπηρεσιών, και αυτοί μπορούν να χωριστούν σε κατηγορίες όπως ανοιχτές και κλειστές διαδικασίες, διαδικασίες διαπραγμάτευσης, διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου, δημιουργικές συνεργασίες, άμεσες προμήθειες και άλλα.

Η ανοικτή μέθοδος καθιστά εφικτή την υποβολή οικονομικής προσφοράς από κάθε ενδιαφερόμενο, υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά πληροί τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Ειδικότερα, ως προς το πώς σχετίζεται με τον Ν. 4412/2016. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, ο χρόνος νόμιμης κατάθεσης των προτάσεων μπορεί να συντμηθεί κατά πέντε (5) ημέρες εφόσον υποβληθούν ηλεκτρονικά (άρθρο 27 παρ. 4)⁵.

Η κλειστή διαδικασία αποτελείται από δύο διακριτά στάδια ή διαδικασίες. Πρώτον, δημοσιεύεται πρόσκληση από την Αναθέτουσα Αρχή και αποστέλλεται

⁴ Άρθρο 325, ΣΛΕΕ (Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λαμβάνοντας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη καθώς και στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

⁵ Άρθρο 27 παρ. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συντμήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 και την παράγραφο 5 του άρθρου 22 και το άρθρο 37.

αίτημα δήλωσης συμμετοχής από τους Οικονομικούς Φορείς που θέλουν να συμμετάσχουν στην διαδικασία στη δραστηριότητα σε εκείνα τα άτομα που πληρούν τις απαραίτητες νόμιμες προϋποθέσεις.

Και στο δεύτερο στάδιο της ανάθεσης καλούνται οι Οικονομικοί Φορείς που πληρούν τις απαραίτητες νόμιμες προϋποθέσεις, κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου της διαδικασίας ανάθεσης, απαιτείται να περιοριστεί το πεδίο μόνο σε εκείνους τους αιτούντες που φθάνουν σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο ποιότητας και καταλληλότητας προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες της διαδικασίας ανάθεσης.

Όταν οι προτάσεις μπορούν να υποβληθούν ηλεκτρονικά, σε ορισμένες περιπτώσεις η προβλεπόμενη από το νόμο προθεσμία μπορεί να μειωθεί κατά πέντε (5) ημέρες..

Υπάρχουν δύο διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορούν να πραγματοποιηθούν οι διαπραγματεύσεις: δημόσια και ιδιωτικά.

Η διαπραγμάτευση είναι μέρος των ανταγωνιστικών διαδικασιών, αλλά δεν είναι μέρος των μη δημοσίων διαπραγματεύσεων. Συγκεκριμένα, το πρώτο στάδιο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 χωρίζεται σε τρεις ενότητες, σύμφωνα με το άρθρο 29⁶.

Στην αρχή, το μόνο που υποβάλλεται είναι μια αίτηση συμμετοχής για μια ανταγωνιστική προσφορά (Ράικος, 2019). Αυτές οι υποβολές αξιολογούνται σύμφωνα με κριτήρια ποιότητας και καταλληλότητας.

Αφού οι προεπιλεγμένοι υποψήφιοι υποβάλουν τις προτάσεις τους, θα διεξαχθούν περαιτέρω διαπραγματεύσεις και η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με την εξέταση όλων των τελικών προσφορών των αιτούντων.

Η διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου είναι ένας συνδυασμός των διαδικασιών (Ράικος, 2019).

Σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν. 4412/16⁷, κάθε οικονομικός φορέας επιτρέπεται να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής μετά τη δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον

⁶ Άρθρο 29, παρ. 5. Οι ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει αν θα κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής στην προκήρυξη της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της σύμβασης.

⁷ Άρθρο 30, παρ. 1. Στους ανταγωνιστικούς διαλόγους, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από προκήρυξη σύμβασης, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης. Στο διάλογο μπορούν να συμμετέχουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων, οι οποίοι προσκαλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με

προσκομίζει τα στοιχεία που του ζητούνται από τον αρμόδιο για τις συμβάσεις όργανο.

Μετά από αυτό, ξεκινά ένα διάλογο με τους προεπιλεγμένους αιτούντες προκειμένου να ανακαλύψει τις καλύτερες λύσεις για την εκπλήρωση των στόχων του και να δώσει τη βάση για την υποβολή σχετικών προσφορών ως αντάλλαγμα. Αυτό γίνεται προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η πιθανότητα λήψης σχετικών προσφορών.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 31 του ν. 4412/16⁸, οι συμπράξεις καινοτομίας οργανώνονται σε φάσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στις διαδικασίες έρευνας και καινοτομίας που έχει περιγράψει η αναθέτουσα αρχή στην προκήρυξη του διαγωνισμού της. Τα στάδια αυτά καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι υποψήφιοι που προσκαλούνται από το αρμόδιο για τη σύμβαση όργανο και υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής σε αυτή τη διαδικασία. Αυτή η μέθοδος είναι ανάλογη με μια ανταγωνιστική διαδικασία που περιλαμβάνει διαπραγμάτευση. Επιπλέον, πραγματοποιούνται συνεχείς διαπραγματεύσεις με υποψήφιους αγοραστές μέχρι τη στιγμή που θα γίνει η τελική προσφορά.

Ως άμεσο αποτέλεσμα αυτού, η δομή αποτελείται από δύο διακριτές φάσεις: το πρώτο από αυτά τα στάδια είναι αφιερωμένο στη διεξαγωγή έρευνας και ανάπτυξης με σκοπό την ανάπτυξη μιας υπηρεσίας ή προϊόντος, και το δεύτερο από αυτά τα στάδια είναι αφιερωμένο στην εκτέλεση συμπράξεων (Ράικος, 2014).

Η απευθείας ανάθεση επιτρέπεται μόνο όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, είναι ίση ή μικρότερη των τριάντα χιλιάδων ευρώ, όπως ορίζει ο Ν. 4412/16.

Η απευθείας ανάθεση ορίζεται ως η διαδικασία «χωρίς προηγούμενη δημοσιότητα, στην οποία οι αναθέτουσες αρχές απονέμουν στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, μετά από έρευνα αγοράς και διαβούλευση με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς».

το άρθρο 84. Η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, από πλευράς βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 86.

⁸ Άρθρο 31, παρ. 1. Στις συμπράξεις καινοτομίας, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από προκήρυξη σύμβασης, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. Στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή: α) προσδιορίζει την ανάγκη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, που δε μπορεί να ικανοποιηθεί με την αγορά αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που διατίθενται ήδη στην αγορά και β) αναγράφει τα στοιχεία της περιγραφής που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές.

Ωστόσο, ο Νόμος απαιτεί να γίνει δημόσια ανακοίνωση για την πρόσκληση και την απόφαση ανάθεσης στο ΚΗΜΔΗΣ. Οι συμβάσεις για έργα και μελέτες ανατίθενται μέσω ηλεκτρονικής κλήρωσης που επιλέγεται από λίστα ενδιαφερομένων (Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Λοταρίας). Κάθε κατηγορία έργων και μελετών έχει τη δική της ξεχωριστή λίστα με τα μέρη που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να συμμετάσχουν.

Αυτή η λίστα δημιουργείται όταν μια πρόσκληση για έργα ή μελέτες δημοσιεύεται μία φορά το χρόνο και παραμένει ανοιχτή για είκοσι (20) ημέρες αφότου γίνει για πρώτη φορά διαθέσιμη.

2.6. Οι δημόσιοι πλειστηριασμοί

Σύμφωνα με την 67η αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 24/2014 της ΕΕ, οι συμβάσεις εργασίας, προμηθειών και υπηρεσιών που μπορούν να καθοριστούν με ακρίβεια και σαφήνεια περιλαμβάνουν χαρακτηριστικά που μπορούν να αξιολογηθούν αυτόματα με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς τη συμμετοχή ή τον έλεγχο της αναθέτουσας αρχής.

Προτείνεται η χρήση αυτής της μεθόδου σε μεγάλες αγορές με σημαντικό αριθμό πιθανών προμηθευτών, καθώς και σε αγορές με λογικά τρέχοντα περιθώρια τιμών, προκειμένου να διασφαλίζεται η ανταγωνιστική τιμολόγηση (Ράικος, 2014).

Αυτή η εργαλειοθήκη μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κάποιο βαθμό για την ανάθεση συμβάσεων που βασίζονται σε ανοικτές και κλειστές διαδικασίες, διαγωνισμούς με διαπραγμάτευση, προσφορές που πραγματοποιούνται εντός συμφωνίας-πλαισίου και ανάθεση συμβάσεων που καθορίζονται από ένα δυναμικό σύστημα αγορών.

Ως αποτέλεσμα, είναι πιθανό να θεωρηθεί ως εναλλακτική τεχνική διεξαγωγής μιας από τις διαδικασίες που περιγράφηκαν προηγουμένως (Ράικος, 2014).

Οι προσφορές πρέπει πρώτα να αναλυθούν πλήρως σύμφωνα με το άρθρο 34 του Ν. 4412/16⁹ προκειμένου να κατηγοριοποιηθούν με αυτοματοποιημένες μεθόδους

⁹ Άρθρο 34, παρ. 1, Ν. 4412/2016. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές διοργανώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με τη μορφή επαναλαμβανόμενης ηλεκτρονικής διαδικασίας, διεξαγόμενης έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Δεδομένου ότι ορισμένες δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών και έργων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να ταξινομηθούν με βάση αυτόματη μέθοδο αξιολόγησης, οι συμβάσεις αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών

αξιολόγησης. Μόνο αφού ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία μπορεί να πραγματοποιηθεί ηλεκτρονική δημοπρασία.

Εάν το μοναδικό κριτήριο για την ανάθεση δεν είναι η τιμή, τότε το αποτέλεσμα μιας δημοπρασίας θα λαμβάνει υπόψη όχι μόνο τις τιμές των πλειοδοτών αλλά και τις αναλογίες ποιότητας προς τιμή των προσφερόντων.

Στο δεύτερο σενάριο, οι προσφορές αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια ανάθεσης και τη στάθμιση που αποδίδεται σε καθέναν από αυτούς τους παράγοντες.

Όλοι οι υποψήφιοι που έχουν υποβάλει κατάλληλες προσφορές θα λάβουν πρόσκληση συμμετοχής στην ηλεκτρονική δημοπρασία με τις προσφάτως υποβληθείσες αξίες. Η πρόσκληση θα περιλαμβάνει την ημερομηνία και ώρα διεξαγωγής της δημοπρασίας, πληροφορίες και οδηγίες σύνδεσης, καθώς και μαθηματικό τύπο για τον προσδιορισμό της αυτόματης ταξινόμησης βάσει των προσφάτως υποβληθέντων τιμών (Πανάγος, 2009).

Κατά την ανάπτυξη της φόρμουλας για το δεύτερο παράδειγμα, λαμβάνεται υπόψη υπόψη η αναλογική βαρύτητα που πρέπει να δοθεί σε καθεμία από τις εκτιμήσεις προκειμένου να επιτευχθεί η πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Η κατάταξη που πετυχαίνει κάθε συμμετέχων κατά τη δημοπρασία αποστέλλεται σε αυτούς, αλλά μόνο εάν έχει συναινέσει να λάβει πληροφορίες για άλλες τιμές και τον συνολικό αριθμό των συμμετεχόντων, αλλά όχι τα δικά τους προσωπικά στοιχεία.

2.7. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι

Εάν απαιτούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας για τη διαδικασία της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές εξουσιοδοτούνται βάσει του άρθρου 35 του Ν. 4412/16¹⁰ να απαιτούν όλες οι προσφορές να υποβάλλονται με τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιέχουν ηλεκτρονικό κατάλογο ως μέρος των απαιτήσεών τους για πώς πρέπει να παρουσιάζονται οι προσφορές.

πλειστηριασμών. Παρ. 2. Στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης και ιδίως των τεχνικών προδιαγραφών μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια.

¹⁰ Άρθρο 35, παρ. 1, Ν. 4412/2016. Όταν απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, υπό την επιφύλαξη της απόφασης της παρ. 2, να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο. Παρ. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για συγκεκριμένα είδη συμβάσεων. Παρ. 3. Οι προσφορές που υποβάλλονται υπό μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου μπορούν να συνοδεύονται από άλλα έγγραφα, που συμπληρώνουν την προσφορά.

Η συμφωνία μεταξύ των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, καθώς και του αρμόδιου Υπουργού στον οποίο υπάγεται η αναθέτουσα αρχή, ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα ορισμένες συμβάσεις να απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων ανεξάρτητα από το εάν ήταν αρχικά εθελοντικές ή όχι.

Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων στις δημόσιες συμβάσεις διέπεται από τους κανόνες και τους νόμους που διέπουν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και την υποβολή ηλεκτρονικών προσφορών (Ράικος, 2019).

Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο 68 της Οδηγίας 24/2014/ΕΕ της ΕΕ¹¹, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι αποτελούν πλαίσιο για την παρουσίαση των προσφορών και τη διευθέτηση των πληροφοριών με τρόπο πανομοιότυπο με όλους τους διαγωνιζόμενους και δίνονται για ηλεκτρονική επεξεργασία.

Αυτή η μορφή εισήχθη για να διευκολυνθεί η ηλεκτρονική επεξεργασία (π.χ. εμφάνιση σε υπολογιστικό φύλλο).

Πληροφορίες σχετικά με τη μορφή, τον απαιτούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, τις προδιαγραφές και τις τεχνικές ρυθμίσεις για τη σύνδεση σε έναν διαγωνισμό στον οποίο επιτρέπεται ή απαιτείται ηλεκτρονικός κατάλογος θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε οποιοσδήποτε ανακοινώσεις συμβάσεων ή προσκλήσεις για επιβεβαίωση ενδιαφέροντος.

2.8. Ανακεφαλαίωση

Στο παρόν κεφάλαιο, μελετήθηκαν τα βασικά στοιχεία των δημοσίων συμβάσεων, ειδικά στην περίπτωση που αυτές διεξάγονται ηλεκτρονικά.

Ειδικότερα, μελετήθηκε το νομοθετικό πλαίσιο και το διοικητικό πλαίσιο για την διεξαγωγή των διαγωνισμών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, το πλαίσιο των δημοσίων πλειστηριασμών, καθώς και η τήρηση ηλεκτρονικών καταλόγων.

Όπως γίνεται κατανοητό, υπάρχει διαμορφωμένο ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την διεξαγωγή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στον δημόσιο τομέα.

¹¹ Όταν μια αναθέτουσα αρχή αξιολογεί το κόστος χρησιμοποιώντας προσέγγιση κοστολόγησης του κύκλου ζωής, αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσει για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής βάσει των εν λόγω δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΑΔΗΣΥ)

3.1. Εισαγωγή

Το παρόν Κεφάλαιο μελετά την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία λειτουργεί βάσει του Καταστατικού 4013/2011.

Η εν λόγω Αρχή έχει ως στόχο να προωθή την στρατηγική προμηθειών, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, αλλά και να ενισχύει την εποπτεία, καθώς και την αξιολόγηση του συστήματος.

Θα αναλυθεί λεπτομερώς ο τρόπος λειτουργίας, καθώς και οι αρμοδιότητες που φέρει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ).

3.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) βασίζεται στην επικαιροποιημένη και τρέχουσα έκδοση του Καταστατικού 4013/2011, που λειτουργεί ως βασικός της νόμος¹².

Το άρθρο 53 του Ν. 4605/2019 σκιαγραφεί την οργάνωση των υπηρεσιών της, τα καθήκοντά της και το εργασιακό καθεστώς του προσωπικού της.

Η διάταξη αυτή βρίσκεται στην ενότητα του νόμου με τίτλο «Κανονισμοί Οργανισμού και Λειτουργίας».

Οι κανόνες οικονομικής διαχείρισης, που αφορούν τα οικονομικά στοιχεία του οργανισμού, βρίσκονται στο ΠΔ 43/2013.

¹² Ν. 4013/2011. Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων - Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Ν. 3588/2007 (πρωχρευτικός κώδικας) - Προπρωχρευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις.

Οι μηχανισμοί παρακράτησης και αποκατάστασης της παρακράτησης υπέρ της ΕΑΑΔΗΣΥ διέπονται επίσης από τον αριθμό Υπουργικής Απόφασης. 5143/11.12.2014¹³, η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 3491/09.06.2017.

Οι πρωταρχικοί στόχοι της δραστηριότητας της εν λόγω αρχής είναι (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019):

- η προώθηση της στρατηγικής προμηθειών,
- η βελτίωση της αποτελεσματικότητας,
- η ενίσχυση της εποπτείας και αξιολόγησης του υφιστάμενου συστήματος και
 - η προσπάθεια συμφιλίωσης του εθνικού θεσμικού πλαισίου.
 - Αυτό διασφαλίζει τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των συμβασιούχων φορέων, καθώς και τη διατήρηση υψηλών προτύπων χρηστής διακυβέρνησης σε ολόκληρο τον κλάδο (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019).

Η θεμελιώδης νομοθεσία της αρχής επιβάλλει να συμμετέχει σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν στρατηγικό-πολιτικό χαρακτήρα, συντονισμένο, ρυθμιζόμενο, νομοθετικό, συμβουλευτικό, συμβουλευτικό, εποπτικό και ελεγκτικό χαρακτήρα (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019).

Για τους σκοπούς αυτής της συζήτησης, ας εστιάσουμε σε συμβάσεις που αφορούν στην εκτέλεση έργων, στην παροχή εμπορευμάτων και στην παροχή υπηρεσιών όπως ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων, στην προκειμένη περίπτωση, του Ν. 4412/2016 και των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ.

Ο Νόμος 4413/2016 και η Οδηγία 2014/23/ΕΕ περιέχουν συμφωνίες-πλαίσια, δυναμικά συστήματα αγορών, καθώς και συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και υπηρεσιών.

Οι συμβάσεις που έχουν ολοκληρωθεί σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 του Ν. 4413/2016, εκτός από τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 346 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εξαιρούνται από τους κανονισμούς που διέπουν το δημόσιο προμήθεια βάσει του Ν. 3978/2011 (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019).

¹³ Τροποποίηση της υπ' αριθ. 5143/11.12.2014 (ΦΕΚ Β' 3335/11.12.2014) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «καθορισμός του τρόπου υπολογισμού, παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης 0,10%, που προβλέπεται στο Άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως ισχύει.

3.2. Το έργο της ΕΑΑΔΗΣΥ

Στο πιο θεμελιώδες επίπεδο, η Αρχή ξεκίνησε με τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Προμήθειες κατά τρόπο συνεπή με τις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές.

Επιπλέον, η ΕΑΑΔΗΣΥ ανέλαβε να ξεκινήσει την εισαγωγή της Νέας Εθνικής Στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για τα έτη 2021-2025. Επιπλέον, είναι αρμόδια για τη διαχείριση της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων (παρ. άρθ. 2, Ν. 4013/2011), που λαμβάνει συνεπείς ενημερώσεις.

Το 2019 οι ακόλουθες περιοχές έλαβαν ενημερώσεις με τη μορφή νέων χαρακτηριστικών και περιεχομένου, όπως:

- Στοιχεία Δημοσίων Συμβάσεων,
- Στατιστική Απεικόνιση ετών 2016-2019,
- Μητρώο αρμόδιων Αρχών, Φορέων και Επιμέρους Επιχειρηματικών Μονάδων, που συμμετέχουν στις αναθέσεις
- Κατάλογος Εξαιρούμενων Οικονομικών Φορέων, και
- Νομοθεσία – Ενωσιακές και Εθνικές Συμβάσεις Δημοσίου Δικαίου (Νομοθετικό και Ρυθμιστικό Πλαίσιο)

Για λόγους απεικόνισης, δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας και οπτικοποίησης δηλώσεων καταχωρημένων στο ΚΗΜΔΗΣ, ώστε να προσφέρει ενδείξεις και συμπεράσματα για τις διαδικασίες και τους κύκλους ζωής των δημοσίων συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019).

Η ΕΑΑΔΗΣΥ (<http://ppp.eaadhy.gr/>) είναι αρμόδια για να δημοσιεύει πλέον «Πίνακα Παρακολούθησης της Νομοθεσίας για τις Δημόσιες Συμβάσεις», προς αντικατάσταση των τριμηνιαίων δελτίων.

Ο πίνακας αυτός θα δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να πραγματοποιούν κατάλληλες αναζητήσεις και φιλτράρισμα σχετικά με τη σχετική νομοθεσία, η οποία βρίσκεται στον ειδικό χώρο που αντιστοιχεί σε αυτήν.

Επιπλέον, ιδρύθηκε γραφείο υποστήριξης στην ιστοσελίδα «www.eaadhsy.gr» με την ενεργοποίηση εξειδικευμένου λογισμικού για τη συλλογή ηλεκτρονικών ερωτήσεων και σχολίων.

Μέσω της ολοκλήρωσης της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων, η αρχή προμηθειών της χώρας μας συμβάλλει στην ανάπτυξη της Παγκόσμιας Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Προμηθειών, ενός διαδικτυακού αποθετηρίου πληροφοριών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, με τη βοήθεια της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Στη συνάντηση των εθνικών συντακτικών ομάδων που πραγματοποιείται μία φορά το χρόνο στις Βρυξέλλες, στελέχη της Αρχής συμμετέχουν σε δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την ενημέρωση της πλατφόρμας eCertis με όλα τα σχετικά κριτήρια και στοιχεία για όλες τις διαδικασίες ανάθεσης.

Η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει αναλάβει την ευθύνη να ενεργεί ως ο μοναδικός Τομεακός Συντονιστής Δημοσίων Συμβάσεων της Ελλάδας.

Με τον Ν. 4912/22 (ΦΕΚ 59/17.03.2022 τεύχος Α') δημιουργήθηκε η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ο νόμος στο πρώτο του άρθρο αναφέρει τα ακόλουθα:

«Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η δημιουργία μιας ενιαίας ανεξάρτητης αρχής για το σύνολο των δημοσίων συμβάσεων, που θα προκύψει από τη συγχώνευση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) και της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), αξιοποιώντας με τον βέλτιστο τρόπο το δυναμικό, την εμπειρία και την τεχνογνωσία των δύο αρχών, καθώς και η αποτελεσματικότερη άσκηση του ελέγχου της ορθής εφαρμογής του εθνικού και ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των προσφυγών που ασκούνται πριν από τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων» .

Έτσι λοιπόν τώρα υφίσταται πλέον μια Ανεξάρτητη διοικητική Αρχή η οποία έχει ως αντικείμενο την ανάπτυξη και την προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, και της δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη διασφάλιση της ενιαίας δράσης και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης αλλά και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων και, τη βελτίωση του πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων καθώς και την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν στο στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων .

Το Ηλεκτρονικό Σύστημα Πληροφοριών για την Εσωτερική Αγορά, είναι ένα διαδικτυακό εργαλείο συνεργασίας που επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές σε όλη την Ευρώπη να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους.

Στον ιστότοπο της αρχής δημοσιεύτηκε δείγμα δήλωσης υποβολής προσφορών μέσω του ΔΣΑ που έκανε χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, μαζί με αντίστοιχο σύντομο οδηγό για τη χρήση του ΔΣΑ για ηλεκτρονικές συμβάσεις.

Το ΕΣΗΔΗΣ είναι ένα ηλεκτρονικό σύστημα πληροφόρησης και ολοκλήρωσης των δημοσίων συμβάσεων.

Προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές στα έντυπα εισαγωγής δεδομένων στο ΚΗΜΔΗΣ (πεδίο «Είδος Διαδικασίας», τόσο στο έντυπο «Νέα Σύμβαση» όσο και στο έντυπο «Νέα Έγκριση Απόφασης»), η τεχνική υλοποίηση των απαραίτητων παραμετροποιήσεων έλαβε χώρα, ενώ ακολούθησε και η υλοποίηση των επιλογών «Απευθείας ανάθεση (Αρ. 118/Αρ. 328)» και «Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (Αριθμός 32)».

3.3. Ανακεφαλαίωση

Συμπερασματικά, η ΕΑΑΔΗΣΥ αποτελεί την διοικητική αρχή, η οποία λειτουργεί ανεξάρτητη με στόχο την ανάπτυξη, την προαγωγή και την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής, ειδικά στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ενώ επιπλέον μεριμνά, προκειμένου να υπάρχει μία ενιαία δράση και εναρμόνιση με τις διαδικασίες της ανάθεσης και της πραγματοποίησης των δημοσίων συμβάσεων.

Μεταξύ άλλων, στην ευθύνη της ΕΑΑΔΗΣΥ εμπίπτει η βελτίωση του πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και η επίλυση των διαφορών στο στάδιο πριν διεξαχθεί η σύναψη της εκάστοτε δημόσιας σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

(Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)

4.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, μελετάται διεξοδικά το Εθνικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το 2013, προκειμένου να υπάρχει ένα ειδικά διαμορφωμένο πληροφοριακό σύστημα για τη διεξαγωγή των δημοσίων συμβάσεων.

Στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. εγγράφονται και έχουν πρόσβαση οι χρήστες της πλατφόρμας και οι διεξάγοντες τους διαγωνισμούς, καθώς και οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς, με τους τελευταίους να μπορούν ευκολότερα να έχουν πρόσβαση στους διαγωνισμούς που επιθυμούν να λάβουν μέρος.

Θα ακολουθήσει μία μελέτη του ιστορικού υποβάθρου και του ειδικά διαμορφωμένου νομικού πλαισίου γύρω από το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., καθώς και μία μελέτη σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της πλατφόρμας.

4.2. Ιστορική εξέλιξη και Νομικό Πλαίσιο του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.

Από την 1η Ιουλίου 2013, το Εθνικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.promitheus.gov.gr.

Ερώτημα υπάρχει για την ύπαρξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος που να επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτημάτων μαζί με την έγκρισή τους, καθώς και τον σχεδιασμό και τη διαδικασία κάθε προκήρυξης, υποβολής προσφορών και ενστάσεων, καθώς και αξιολόγησης, ανάθεσης, σύναψη και εκτέλεση όλων των Δημοσίων Συμβάσεων.

Το Εθνικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), το οποίο αυτή τη στιγμή λειτουργεί ως η κύρια πηγή πληροφοριών, είναι ο βασικός ηλεκτρονικός κόμβος της Ελλάδας για τις δημόσιες συμβάσεις.

Σκοπός αυτού του συστήματος είναι ο εκσυγχρονισμός και η απλούστευση των διαδικασιών προμηθειών, καθώς και η εξυπηρέτηση των συμφερόντων όλων των εμπλεκόμενων μερών (πολίτες, αναθέτουσες αρχές, προμηθευτές, εποπτικές αρχές).

Το ΕΣΗΔΗΣ πρέπει να χρησιμοποιείται για όλες τις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών κατά την έννοια του νομού 4412 - Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 του σχετικού νόμου (Ν. 4412/16)

«Οι διατάξεις του παρόντος αποτελούν προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις: α) και της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L94), όπως διορθώθηκε (L135/24.5.2016), β) της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση Οδηγίας 2004/17/ΕΚ και γ) της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 και της 92/13/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992, όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 και τα άρθρα 46 και 47 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.» και αφορούν συμβάσεις που έχουν προϋπολογισμό άνω των 30.000 €, χωρίς ΦΠΑ, σύμφωνα με τον Ν. 4155/2013 (ΦΕΚ 120 Α), που φέρει τίτλο «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις»

Σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν. 4412/16, εκδόθηκε η απόφαση 64233/2021- ΦΕΚ 2453/Β/06-09-21¹⁴ με αναφορά στα τεχνικά στοιχεία και τις επιχειρησιακές

¹⁴ Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες που αφορούν: α. Τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 39 και του Παραρτήματος XXIV του Π.Δ. 59/2007, του άρθρου 36 και του Παραρτήματος Χ του Π.Δ. 60/2007, καθώς και του Ν. 3979/2011 και του ΠΗΔ. β. Τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως ενδεικτικά της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της διαχείρισης του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και διαχείρισης των συναπτόμενων δημοσίων συμβάσεων, της τήρησης των ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων του ΕΣΗΔΗΣ στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων

διαδικασίες του ΕΣΗΔΗΣ για τον τρόπο υλοποίησης κατ' εξουσιοδότηση και μέσω εξουσιοδότησης¹⁵.

Επιπλέον, από την πρώτη του έτους 2014, όλες οι δημόσιες προσφορές έπρεπε να υποβάλλονται ψηφιακά μέσω της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ.

Σύμφωνα με τον Ν. 4155/2013 (ΦΕΚ Α 120), όλοι οι κρατικοί φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ από την 1η Οκτωβρίου 2014 για όλες τις δημόσιες συμβάσεις για έρευνα και συναφείς υπηρεσίες.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Ν. 4155/2013 (ΦΕΚ Α 120), όλοι οι κρατικοί φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ για όλες τις συμβάσεις δημοσίων έργων .

Η διεύρυνση της χρήσης ηλεκτρονικών διαδικασιών προβλέπεται στο Ν. 4412/2016.

Εξαιτίας αυτού, η Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού εργάζεται σκληρά για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος που θα χρησιμοποιείται κατά την όλη διαδικασία των διαγωνισμών καθώς και για την παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων.

Η τρέχουσα λειτουργία του συστήματος περιλαμβάνει την παραγωγή και δημοσίευση προκηρύξεων διαγωνισμών, καθώς και την υποβολή προσφορών από

Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ), των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών. γ. Τους όρους και προϋποθέσεις για την υποβολή, γνωστοποίηση, διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο πρόσβασης και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων. δ. Τη διαλειτουργική σύνδεση του ΕΣΗΔΗΣ με τα πληροφοριακά συστήματα του δημόσιου τομέα, όπως ενδεικτικά των αναθετουσών αρχών, πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ), των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, των άλλων αρχών εγγραφής και εντεταλμένων γραφείων, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, των φορολογικών και ασφαλιστικών αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών Αρχών, καθώς επίσης και με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ενδεικτικά των TED και SIMAP. ε. Τον καθορισμό και εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής. στ. Την ακριβή χωροθέτηση του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του στο σημείο χωροθέτησης.

¹⁵ Σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση 64233/2021- ΦΕΚ 2453/Β/06-09-21. Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)

υποψήφιους αναδόχους, την εξέταση των προσφορών αυτών και την ανάθεση συμβάσεων.

Με τη χρήση του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ, όλοι οι φορείς του δημόσιου τομέα θα έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν όλη τη διαδικασία υποβολής προσφορών για δημόσιες συμβάσεις ηλεκτρονικά.

Το σύστημα, που χρησιμοποιείται για όλες αυτές τις εργασίες, φροντίζει για την προκήρυξη του διαγωνισμού, την υποβολή της προσφοράς, την εξέταση της προσφοράς, τη σύνταξη της σύμβασης και την υπογραφή της σύμβασης.

Το ΕΣΗΔΗΣ είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση των διαδικασιών που αφορούν στην εκτέλεση των συμβάσεων, όπως η ηλεκτρονική παραγγελία και η ηλεκτρονική πληρωμή.

Όλοι οι δημόσιοι φορείς έχουν πρόσβαση σε σύγχρονες διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών δημοπρασιών, των δυναμικών συστημάτων αγορών και των ανταγωνιστικών διαλόγων. Αυτές οι διαδικασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση συμβάσεων.

Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) ήταν μια πραγματική καινοτομία που έδωσε στην ελληνική κυβέρνηση τη δυνατότητα να διεκδικήσει οποιοδήποτε εμπόρευμα, υπηρεσία ή έργο ήταν απαραίτητο σε οποιοδήποτε επίπεδο του δημόσιου τομέα.

Το ΕΣΗΔΗΣ αντιπροσώπευε το ελληνικό αρκτικόλεξο για τις «ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις» (ευρύτερο ή στενότερο).

Με τη μείωση του όγκου της γραφειοκρατίας, θεωρείται ότι θα επιτευχθούν μια σειρά στόχων, μερικοί από τους πιο σημαντικούς είναι η διαφάνεια, η λογοδοσία, η μείωση του κόστους και η αποτελεσματικότητα.

Αυτό το πολύπλοκο έργο αναμένεται ότι θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο νομοθετικό περιεχόμενο και στον τρόπο λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Επιπλέον, επιδιώκονται σημαντικά οικονομικά οφέλη ως προς τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών αναθέσεων δημοσίων συμβάσεων. Τέλος, με τη δυναμική που διαθέτει το συγκεκριμένο έργο σε σημαντικό βαθμό μπορεί να επηρεάσει όλους τους ελληνικούς κρατικούς φορείς και προμηθευτές.

Το ΕΣΗΔΗΣ βασίζεται πάνω στις Αρχές που διέπουν τις Δημόσιες Συμβάσεις, οι οποίες είναι οι εξής (Spanou & Lampropoulou, 2022):

- α) η αρχή της Δημοσιότητας,
- β) η αρχή της Διαφάνειας, και

γ) η αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Όταν μιλάμε για «δημόσιες συμβάσεις» ή «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών», αναφερόμαστε σε γραπτές συμφωνίες μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή φορέων, αντίστοιχα, που έχουν ως πρωταρχικό στόχο την ολοκλήρωση των εργασιών, την παροχή υπηρεσιών ή την απόκτηση αγαθών και υπηρεσιών.

Ως συνέπεια αυτού, οι δημόσιες αγορές απαιτείται να κοινοποιούνται στο ευρύ κοινό τόσο μέσω του τύπου της χώρας στην οποία πραγματοποιήθηκε η εξαγορά όσο και μέσω της Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σύμφωνα με το νόμο, η ανάγκη δημοσιότητας δεν ισχύει για ορισμένες προμήθειες που είναι εξαιρετικά χαμηλής αξίας. Υπάρχει πλέον η αντίληψη ότι σαφήνεια στις διαδικασίες, που δίνεται σε μια δημόσια σύμβαση, πρέπει να γίνεται σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο σύνολο κανόνων, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται με συνέπεια σε όλη τη διαδικασία του διαγωνισμού.

Επιπλέον, τα έγγραφα της σύμβασης, πρέπει να είναι εύκολα κατανοητά και να διέπονται από σαφήνεια. Μετά τη δημοσίευση της προσφοράς, οι όροι και οι προϋποθέσεις δεν μπορούν να τροποποιηθούν με κανέναν τρόπο.

Ο κανονισμός του διαγωνισμού μπορεί να αλλάξει μόνο αφού διαπιστωθεί εάν οι ενστάσεις ή οι προσφυγές των υποψηφίων ήταν έγκυρες ή όχι.

Δεν επιτρέπεται να υπάρχει κανενός είδους πολιτική διάκριση στις συνθήκες του ανταγωνισμού που θα εμπόδιζε εταιρείες από άλλη χώρα ή οποιουδήποτε είδους επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της ίδιας χώρας να συμμετέχουν.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό στις δημόσιες συμβάσεις, οι κανονισμοί που έχουν θεσπιστεί στην Ευρώπη στοχεύουν να εξασφαλίσουν ότι οι εταιρείες έχουν πρόσβαση στις θεμελιώδεις ελευθερίες που δικαιούνται μέσω ανοιχτών και έντιμων διαδικασιών που δεν κάνουν διακρίσεις εις βάρος τους.

Υπάρχει μια σειρά από οφέλη που προέκυψαν ως άμεση συνέπεια της ανάπτυξης και της εκτέλεσης του συστήματος. Αυτά τα πλεονεκτήματα περιλαμβάνουν (Spinellis et. al., 2022):

- Τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της συνέπειας των λειτουργιών που επιφέρει η χρήση της αυτοματοποίησης.
- Ενθαρρύνεται, διευκολύνεται και τίθεται σε εφαρμογή σε εφαρμογή η ανάπτυξη νέων μοντέλων και μεθόδων.

- Την αύξηση της διαφάνειας, της δημόσιας γνώσης και της δικαιοσύνης για όλα τα μέρη που εμπλέκονται στις δημόσιες συμβάσεις.
- Τις Πληροφορίες που είναι και πιο ολοκληρωμένες και ενημερωμένες.
- Μια μέθοδος που είναι διαθέσιμη και φιλική σε κάθε χρήστη.
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των φορέων.
- Η μείωση στο κόστος προμηθειών για τον δημόσιο τομέα.

Ο περιορισμός στον χρόνο και τα χρήματα που πρέπει κάποιος να δαπανήσει για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιχειρήσεων.

Η χρήση εφαρμογών σε ολόκληρη τη διαδικασία της αγοράς έχει το ευδιάκριτο όφελος της αύξησης της συνολικής αποτελεσματικότητας, ενώ ταυτόχρονα μειώνει τόσο το άμεσο όσο και το έμμεσο κόστος.

Μεταξύ άλλων, η εύρεση πρόσθετων προμηθευτών καθίσταται ευκολότερη, συχνά πέρα από διεθνή σύνορα, αυξάνοντας το επίπεδο ανταγωνισμού (μέσω μέσων όπως οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες), καθώς και το άνοιγμα των διαδικασιών και αποφεύγοντας τις «συντονισμένες δραστηριότητες» στο στάδιο του διαγωνισμού, καθώς και δωρεές και άλλα φαινόμενα «συναλλαγής».

Είναι εφικτό να μειωθεί το διοικητικό κόστος των διαδικασιών καθώς και η διάρκειά τους. Επιπλέον, είναι δυνατό να αποφευχθούν λάθη και επικαλύψεις των λειτουργιών μειώνοντας το διοικητικό κόστος των διαδικασιών.

Όλες αυτές οι βελτιώσεις μπορεί να βοηθήσουν στην ελαχιστοποίηση των έμμεσων δαπανών. Για να το θέσουμε διαφορετικά, τα ακόλουθα είναι μια λίστα με μερικά από τα οφέλη που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ (Spinellis et. al., 2022):

- Τα δεδομένα που συλλέγονται από τη δημόσια διοίκηση μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών που έχουν αυξημένη αξία, βελτιώνουν την ποιότητα των υπηρεσιών που είναι ήδη διαθέσιμες και μειώνουν το συνολικό κόστος προϊόντων και υπηρεσιών.
- Η οικονομία στο σύνολό της γίνεται πιο ανταγωνιστική ως αποτέλεσμα αυτού.
- Η μείωση του κόστους που σχετίζεται με τις δημόσιες συμβάσεις και τη σπατάλη δημοσίων πόρων. Λόγω των στόχων για τη δημοσιονομική εξυγίανση, είναι πλέον απολύτως απαραίτητο να ασκείται αυστηρή εποπτεία των δαπανών της δημόσιας διοίκησης. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί η

αποτελεσματικότητα των δημόσιων οργανισμών προκειμένου να επιτευχθούν οι ίδιοι στόχοι με λιγότερους πόρους από αυτούς που διαφορετικά θα ήταν διαθέσιμοι εάν περιοριζόταν η δαπάνη. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί αυξάνοντας το χρηματικό ποσό που δαπανάται για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου οργανισμού.

- Η βελτίωση τόσο στο επίπεδο εμπιστοσύνης στον δημόσιο τομέα όσο και στο επίπεδο της αποφασιστικότητας για την καταπολέμηση της διαφθοράς.
- Η τήρηση σχολαστικών αρχείων για κάθε συναλλαγή και η ευρεία δημοσιοποίηση σημαντικών δεικτών απόδοσης και μετρήσεων μπορεί επίσης να είναι χρήσιμη.
- Η μείωση του κόστους και του χρόνου που αφιερώνεται στις διαδικασίες.
- Η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων ως αποτέλεσμα πληρέστερων και ενημερωμένων πληροφοριών καθώς και ενός ανοιχτού συστήματος προσβάσιμου σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.
- Η εφαρμογή μιας αυτοματοποιημένης μεθόδου προμήθειας προκειμένου να βελτιωθούν οι υπάρχουσες συνθήκες.
- Η σταδιακή μείωση της γραφειοκρατίας ως άμεσο αποτέλεσμα της απλούστευσης των διοικητικών λειτουργιών.

Έχει υποστηριχθεί, για παράδειγμα, ότι οι προσφορές για δημόσιες συμβάσεις έχουν ολοκληρωθεί σε συντομότερο χρονικό διάστημα και ότι η συνολική εξοικονόμηση χρημάτων προβλέπεται να είναι κάπου γύρω στο 21% (Kelly et. al., 2021).

Σύμφωνα με τα στοιχεία, είναι απολύτως προφανές ότι το ΕΣΗΔΗΣ πρέπει να λειτουργεί πλήρως για να περιορίσει τις περιττές κρατικές δαπάνες, να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και να τονώσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Παρά το γεγονός ότι ο μέσος χρόνος μεταξύ της εκτέλεσης των οικονομικών προτάσεων και της αποσφράγισής τους μειώθηκε από 57 ημέρες το 2014 σε 33 ημέρες το 2016, τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου αποκαλύπτουν ότι αυτό εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα (με βάση στοιχεία από το πρώτο εξάμηνο) (Spinellis et. al., 2022).

Αναμενόταν ότι οι προσφορές που υποβλήθηκαν μέσω του ΕΣΗΔΗΣ θα είχαν ως αποτέλεσμα συνολική εξοικονόμηση 20,77% των χρημάτων που υποβλήθηκαν, σημειώνοντας αύξηση από 10,96% το 2015 και 0,25% το 2014 (Spinellis et. al., 2022).

Σύμφωνα με την ιδέα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, αναμένεται ότι τα έξοδα προμηθειών του Δημοσίου θα μειωθούν σε αυξανόμενο βαθμό καθώς το ΕΣΗΔΗΣ απασχολείται σε αυξανόμενο βαθμό. Παρόλα αυτά, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για βελτίωση της διαλειτουργικότητας.

Αυτό είναι εμφανές λόγω της έλλειψης πλήρους διαλειτουργικότητας με άλλα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιεί η δημόσια διοίκηση, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ), το Μητρώο Δεσμεύσεων που χρησιμοποιεί το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, τα μητρώα του αρμόδιου Υπουργείου, το Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Συγχρηματοδοτούμενων Έργων και το Μητρώο Ασφαλιστικών Ταμείων.

Ένα δυνατό σημείο είναι ότι το ΕΣΗΔΗΣ και το TAXIS συνδέονται μεταξύ τους. Στο σημείο αυτό προτείνεται η επικοινωνία και με το Κέντρο Διαλειτουργικότητας (ΚΕΔ) του Υπουργείου Οικονομικών.

Τον Αύγουστο του 2016 λήφθηκε η Υπουργική Απόφαση για τη δημιουργία Κέντρου Διαλειτουργικότητας για το Υπουργείο Οικονομικών και τον καθορισμό των διαδικασιών για την παροχή διαδικτυακών υπηρεσιών.

Σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της προαναφερθείσας Υπουργικής Απόφασης, στόχος ήταν να βελτιωθεί η ποιότητα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που προσφέρονται σε πολίτες και επιχειρήσεις, προκειμένου να υπάρχει ασφαλής ανταλλαγή επιχειρησιακών δεδομένων μεταξύ όλων των κρατικών υπηρεσιών.

Τα πληροφοριακά συστήματα του κράτους πρέπει να κάνουν χρήση των υπηρεσιών διαδικτύου μέσω ασφαλών υποδομών, προτού μπορέσει να πραγματοποιηθεί η πλήρης ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την υλοποίηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Το Κέντρο Διαλειτουργικότητας είναι ένα πληροφοριακό σύστημα που, σύμφωνα με τον ορισμό του, θα παρέχει τη δημιουργία και χρήση ενός μοναδικού λειτουργικού περιβάλλοντος για την ανταλλαγή επιχειρησιακών δεδομένων μεταξύ των δημόσιων φορέων και του Υπουργείου Οικονομικών.

Η παροχή αυτών των διαδικτυακών υπηρεσιών (web services) παρέχεται σε εικοσιτετράωρη βάση και επτά μέρες την εβδομάδα.

Κατά το Άρθρο 1 της Υπουργικής Απόφασης είναι το Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο συνιστά ένα ενιαίο περιβάλλον (υποδομή) εγκατάστασης/χρήσης διαδικτυακών υπηρεσιών διαμέσου του οποίου λαμβάνει χώρα η ανταλλαγή επιχειρησιακών δεδομένων που αφορούν σε πολίτες και επιχειρήσεις, μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και φορέων του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα.

Το Κέντρο Διαλειτουργικότητας (ΚΕΔ) μεριμνά, ώστε να προσφέρει στους Φορείς όλα τα μέσα για την αδιάλειπτη επιχειρησιακή και παραγωγική λειτουργία, καθώς και για την ποιοτική διακίνηση, αλλά και διαχείριση της πληροφορίας, όντας εναρμονισμένο με όλα τα σύγχρονα τεχνολογικά πρότυπα ασφάλειας.

Επιπλέον, η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Διοικητικής Υποστήριξης είναι αρμόδια, ώστε να παρέχει στους Φορείς την τεχνική και επιχειρησιακή υποστήριξη προκειμένου να διασυνδέονται με τις υπηρεσίες του ΚΕ.Δ.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 της Υπουργικής Απόφασης για τη «Λειτουργία κέντρου διαλειτουργικότητας του Υπουργείου Οικονομικών και διαδικασία διάθεσης διαδικτυακών υπηρεσιών», αρμοδιότητες του ΚΕΔ είναι οι εξής:

- Η Εφαρμογή Διαχείρισης των Αιτημάτων Διαλειτουργικότητας
- Η Πλατφόρμα για τη Διαχείριση και της Υποστήριξη των υπηρεσιών διαδικτύου
- Οι διαδικτυακές υπηρεσίες
- Ο Κοινός Οδηγός για την Υλοποίηση των Διαδικτυακών Υπηρεσιών
- Η Πολιτική για την Ορθή Χρήση των Διαδικτυακών Υπηρεσιών

Άξιον αναφοράς είναι ότι το ΚΕΔ δεν αποθηκεύει επιχειρησιακές και διοικητικές πληροφορίες για λόγους Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων.

Συνοψίζοντας, η μόνη αποστολή του ΚΕΔ είναι η παροχή διοικητικών και επιχειρησιακών πληροφοριών με ομαλό τρόπο, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα κυκλοφορία και διαχείριση πληροφοριών υψηλής ποιότητας, με στόχο τη βελτίωση της διαφάνειας στον δημόσιο τομέα.

Πληροφορίες χρήσης της υπηρεσίας ΚΕ.Δ παρέχονται στην διεύθυνση http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Services/DimosiaDioikisi/ked.

Τέλος, αφού γίνει αναφορά στη λειτουργία του Κέντρου Διαλειτουργικότητας, είναι κρίσιμο να αναφερθούν και οι άλλες διαδικτυακές υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Διοικητικής Υποστήριξης.

Οι εν λόγω διαδικτυακές υπηρεσίες είναι οι εξής:

- Η Αυθεντικοποίηση των Χρηστών σε Πληροφοριακό Σύστημα τρίτου Φορέα
 - Διάθεση Στοιχείων, όπως το Δελτίο Υπηρεσιακής Κατάστασης στους Ασφαλιστικούς Φορείς
 - Επιβεβαίωση των Στοιχείων Φυσικού Προσώπου και Φορολογικού Μητρώου
 - Φορολογική Ενημερότητα
 - Βεβαίωση Οφειλής για χρέη στο δημόσιο
 - Στοιχεία κατοχής οχήματος
 - Τέλος Παρεπιδημούντων
 - Κριτήρια για ένταξη στο Κοινωνικό Τιμολόγιο

Μεταξύ άλλων, αναπτύχθηκαν εφαρμογές πελάτη (client applications), προκειμένου να αξιοποιηθούν οι πληροφορίες και από άλλους Φορείς και Υπηρεσίες, όπως:

- Η αξιοποίηση των στοιχείων των Αστυνομικών Ταυτοτήτων από την Ελληνική Αστυνομία
 - Το ΑΜΚΑ από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (ΗΔΙΚΑ)
 - Η Ασφαλιστική Ενημερότητα από την ΗΔΙΚΑ
 - Τα στοιχεία περί Ανεργίας από τον ΟΑΕΔ
 - Τα στοιχεία που αφορούν αλλοδαπούς προς αξιοποίηση του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
 - Η αλλαγή στα στοιχεία Νομικού Προσώπου από το ΓΕΜΗ
 - Η αξιοποίηση στοιχείων «Ποινικού Μητρώου» από το Υπουργείο Δικαιοσύνης

4.4. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.)

Εκτός από το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το ΕΣΗΔΗΣ περιλαμβάνει αυτό που είναι γνωστό ως Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

Αυτό το μητρώο είναι που καθιστά δυνατή την ηλεκτρονική εκτέλεση όλων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις Δημόσιες Συμβάσεις (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.).

Το εν λόγω Μητρώο λειτουργεί ως αποθετήριο διοικητικών αποφάσεων που αφορούν Δημόσιες Συμβάσεις εντός του ΕΣΗΔΗΣ, δεδομένου ότι σήμερα αποτελεί συστατικό στοιχείο της Εθνικής Βάσης Δημοσίων Συμβάσεων.

Το ΚΗΜΔΗΣ αναπτύχθηκε ως πλατφόρμα για αυτόν τον τομέα εργασίας προκειμένου να διευκολυνθεί η συλλογή, η ανάλυση και η διάδοση δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις.

Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει όλες τις δημόσιες συμβάσεις για αγαθά, υπηρεσίες και δημόσια έργα αξίας άνω των δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του Ν. 4412/2016¹⁶, παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4013/2011 (Α' 204) και στο άρθρο 38 του Ν. 4412/2016¹⁷.

¹⁶ Άρθρο 2, Ν. 4412/2016. Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224, 2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, 3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, 4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετότων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, 6) ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» και ως «συμβάσεις έργων» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο: α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Β', β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου, γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας που ασκεί αποφασιστική επιρροή στο είδος ή τη μελέτη του έργου, 7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου δομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού, το οποίο επαρκεί καθαυτό για την επιτέλεση οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας, 7α) ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, 8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.

¹⁷ Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ), που έχει συσταθεί με το άρθρο 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, έχει ως αντικείμενο τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις συμβάσεις του παρόντος Βιβλίου, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ, εκτιμώμενης αξίας ανώτερης του ποσού των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης. Για την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 6, περί μεθόδων υπολογισμού της κτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου, περίμενε ότι ο αριθμός των αναρτήσεων θα αυξανόταν κατά δύο φορές.

Πρόκειται για ένα σύστημα που συγκεντρώνει τους πολλούς τρόπους δημοσίων συμβάσεων, απλοποιεί τη διαδικασία εντοπισμού πιθανών επιχειρηματικών ευκαιριών στο εσωτερικό του συστήματος και, ταυτόχρονα, εγγυάται υψηλό βαθμό διαφάνειας και έκθεσης.

Το ΚΗΜΔΗΣ, ως ένα λειτουργικό και ανοιχτό σύστημα, αποτελεί τη βάση της χαρτογράφησης της αγοράς που δημιουργείται συνεχώς και συμβάλλει στη βελτίωση του επιπέδου ανοίγματος. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δαπάνες είναι συνεπείς, πρέπει να υπάρχει έγκαιρη εισαγωγή όλων των πληροφοριών που αναφέρθηκαν παραπάνω στο Μητρώο. Ως αποτέλεσμα, δεν μπορεί να χορηγηθεί πληρωμή εάν το Μητρώο δεν έχει ενημερωθεί.

Το ΚΗΜΔΗΣ είναι ένα υποσύστημα του ΕΣΗΔΗΣ που δημιουργήθηκε για τον ίδιο γενικό σκοπό, ο οποίος είναι να ενθαρρύνει μεγαλύτερη διαφάνεια και ανταγωνισμό στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων για ολόκληρο τον δημόσιο τομέα ως σύνολο.

Εάν κάποιος μεταβεί στον ιστότοπο του ΕΣΗΔΗΣ στον σύνδεσμο «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων ΚΗΜΔΗΣ - Αναζήτηση», θα έχει δωρεάν πρόσβαση στα δεδομένα του Μητρώου. Δεν χρειάζεται να εγγραφεί ή να κάνει οτιδήποτε άλλο.

Ειδικότερα, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς καταχωρούν στο ΚΗΜΔΗΣ τα ηλεκτρονικά στοιχεία, που απαιτούνται για τα στάδια των συμβάσεων, όπως¹⁸:

¹⁸ Άρθρο 38, παρ. 3. Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τις ΚΑΑ ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για όλες τις συμβάσεις της παρ. 1: α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης και των αποφάσεων του αρμόδιου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης, β) της πρόσκλησης, της προκήρυξης και της διακήρυξης κατά περίπτωση, γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης, καθώς και της εντολής αγοράς της παρ. 12 του άρθρου 118 Α, περί απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace), δ) του συμφωνητικού και ε) του χρηματικού εντάλματος ή κάθε άλλου παραστατικού που αντιστοιχεί σε αυτό για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στον ν. 4270/2014 (Α' 143). Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 6 ΝΟΜΟΣ 4782/2021 με ισχύ την 9/3/2021. Και παρ. 4. Η καταχώριση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τουλάχιστον τα ακόλουθα επιμέρους στοιχεία: α) τον προϋπολογισμό, β) τον Αριθμό Ανάληψης Υποχρέωσης, εφόσον η δαπάνη υπάγεται στο Π.Δ. 80/2016 (Α' 145), γ) τον κωδικό των αγαθών ή υπηρεσιών κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημόσιων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary CPV) του άρθρου 23, περί ονοματολογιών, δ) το είδος της σύμβασης, δηλαδή προμήθεια, υπηρεσία, έργο, μελέτη ή τεχνική ή λοιπή συναφή επιστημονική υπηρεσία, ε) τη γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (Nomenclature of territorial units for statistics NUTS) του τόπου εκτέλεσης, στ) την επωνυμία του οικονομικού φορέα, ζ) τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του οικονομικού φορέα, η) την αξία της σύμβασης, θ) τη χώρα καταγωγής/εγκατάστασης του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση, ι) τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και σε περίπτωση ανταγωνιστικής

α) τα πρωτογενή και εγκεκριμένα αιτήματα, τις αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης, καθώς και τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων όσον αφορά τη δέσμευση πίστωσης.

β) την προκήρυξη και τη διακήρυξη,

γ) την απόφαση για την ανάθεση ή την κατακύρωση,

δ) το συμφωνητικό και

ε) κάθε εντολή πληρωμής.

Η εν λόγω καταχώριση των στοιχείων, περιλαμβάνει στοιχεία, όπως:

α) ο Προϋπολογισμός,

β) ο Αριθμός Ανάληψης Υποχρέωσης,

γ) ο κωδικός που φέρουν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες σύμφωνα με το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων,

δ) το είδος σύμβασης, δηλαδή αν αφορά: έργο, υπηρεσία, μελέτη, προμήθεια κλπ.

ε) η γεωγραφική περιοχή του τόπου εκτέλεσης,

στ) η επωνυμία που φέρει ο οικονομικός φορέας,

ζ) ο ΑΦΜ που διαθέτει ο οικονομικός φορέας,

η) η αξία που έχει η σύμβαση,

θ) η χώρα καταγωγής ή η χώρα εγκατάστασης του οικονομικού φορέα ανάθεσης της σύμβασης

ι) η διαδικασία για την ανάθεση της σύμβασης.

Σύμφωνα με τον Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ Α' 112), τα προαναφερόμενα στοιχεία και έγγραφα που πρόκειται να αναρτηθούν στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ» δεν καταχωρούνται αρχικά στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αλλά ανακτώνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ. Αυτό απαιτείται προκειμένου τα στοιχεία και τα έγγραφα να αναρτηθούν στο «Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

Σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κανονισμού ΚΗΜΔΗΣ, η ημερομηνία εγγραφής θεωρείται η αφετηρία για την αποτελεσματικότητα των πράξεων που τεκμηριώνονται εκεί¹⁹.

Όχι μόνο όλοι οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν τις δημοσιευμένες προκηρύξεις όλων των προσφορών, όλων των δημόσιων φορέων και υπογεγραμμένων συμβάσεων, αλλά μπορούν επίσης να

διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου και διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και τις ειδικότερες περιστάσεις εκ των οριζόμενων στα άρθρα 26, περί επιλογής των διαδικασιών, 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, 266 περί διαδικασίας με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού και 267, περί ανταγωνιστικού διαλόγου που δικαιολογούν τη χρήση των διαδικασιών αυτών.

¹⁹ ΦΕΚ Β 3075/2021.

αναζητήσουν όλα τα αιτήματα για προμήθεια πολύ νωρίτερα από τη στιγμή που αυτά τα αιτήματα θα εγκριθούν και η διαδικασία της υποβολής προσφορών ξεκινά.

Ως συνέπεια της λειτουργίας του Μητρώου, αρχές όπως οι ελεγκτικοί οργανισμοί και οι αρχές, είναι σε θέση να χρησιμοποιούν και να αναλύουν δεδομένα από όλες τις δημόσιες συμβάσεις με τρόπο ολοκληρωμένο και συγκεντρωτικό.

Ως συνέπεια αυτού, το ΚΗΜΔΗΣ μετατρέπεται σε ένα πιο ολοκληρωμένο εργαλείο χαρτογράφησης για την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων στο δημόσιο τομέα.

4.5. Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων (Κ.Η.Σ.Κ.)

Από τις 17 Μαρτίου 2017 και έπειτα, σύμφωνα με το Νόμο, κατέστη υποχρεωτική η χρήση του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Κληρώσεων (ΚΗΣΚ), με κύριο στόχο τη δημιουργία, καθώς και την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος από τη Δημόσια Διοίκηση.

Με την εφαρμογή του ΚΗΣΚ, όπως υποστήριξε το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, στόχος ήταν η ενίσχυση της διαφάνειας, καθώς και του υγιούς ανταγωνισμού.

Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για την υποστήριξη του κυρίου και κεντρικού στόχου και του οφέλους που θα προσέφεραν οι «απευθείας αναθέσεις», καθιέρωσε τον εν λόγω σύστημα για την αντιμετώπιση των έκτακτων και επειγουσών καταστάσεων μικρών έργων, ωστόσο το εν λόγω σύστημα εξελίχθηκε σε «γκρίζο».

Μέχρι πρότινος, όταν μία σύμβαση ήταν ίση ή κατώτερη του ποσού των 20.000€ χωρίς ΦΠΑ, οι Αναθέτουσες Αρχές του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα είχαν τη δυνατότητα επιλογής της «απευθείας ανάθεσης» για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών.

Λόγω αυτής της δυνατότητας και της ευκολίας που περιεχόταν σε αυτήν, το αποτέλεσμα ήταν να εμφανιστούν πολλές στρεβλώσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα «γκρίζο» τοπίο όσον αφορά τις αναθέσεις.

Θολό ήταν το τοπίο σχετικά με την αντιμετώπιση των δημόσιων έργων, βάσει όσων περιλαμβάνονταν στον Νόμο 4412/2016, ο οποίος προέβλεπε την διαδικασία της «απευθείας ανάθεσης» σε δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών. Η τροποποίηση του εν λόγω Νόμου, μόλις ένα χρόνο αργότερα, το 2017, προέβλεπε η

«απευθείας ανάθεση» να γίνεται μέσα από τη χρήση του συστήματος δημόσιας κλήρωσης και όχι κατ' επιλογήν, όπως συνέβαινε μέχρι πρότινος.

Στην πραγματικότητα, για την επιλογή του αναδόχου πρέπει να διεξάγεται δημόσια ηλεκτρονική κλήρωση και για τη διενέργεια της κλήρωσης θα πρέπει να χρησιμοποιείται το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων (Κ.Η.Σ.Κ.).

Στην πραγματικότητα, η δημόσια κλήρωση θα διεξάγεται μεταξύ των συμμετεχόντων που πληρούν συγκεκριμένα πρότυπα αξιοπιστίας, τεχνικής και οικονομικής επάρκειας και θα εκπονείται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών, η οποία είναι τμήμα του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 της Υπουργικής Απόφασης (Αρ. ΔΝΣγ/οικ 15299/ΦΝ 466/2.3.2017 – ΦΕΚ Β' 900/17.3.2017), οι αντικειμενικές, αξιόπιστες και διαφανείς διαδικασίες για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων και την παροχή τεχνικών και άλλων συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των οποίων η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή μικρότερη από 20.000,00 σύμφωνα με το Ν. 4412/2016, εφαρμόζεται σε διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και άλλων συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Υπουργικής Απόφασης, ως «Διαχειριστής» του Συστήματος ορίζεται η Γενική Γραμματεία Υποδομών (ΥΜΕ), η οποία αναθέτει στον εκάστοτε οργανισμό την ευθύνη ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης του ΚΗΣΚ.

Κάθε Αναθέτουσα Αρχή, προκειμένου να εφαρμόσει τη μέθοδο της «απευθείας ανάθεσης», θα δημοσιεύει πρόσκληση υποβολής προσφορών τουλάχιστον μία φορά το χρόνο για περίοδο τουλάχιστον είκοσι ημερών.

Τουλάχιστον τρεις συμμετέχοντες πρέπει να πληρούν συγκεκριμένες απαιτήσεις συγκεκριμένων τεχνικών δεξιοτήτων προκειμένου να ληφθούν υπόψη για συμπερίληψη στους καταλόγους.

Σε περίπτωση που αυτό δεν συμβαίνει, ο κατάλογος δεν λαμβάνεται υπόψιν. Μόλις υπογραφεί η σύμβαση, το όνομα του αναδόχου αφαιρείται αμέσως από τη λίστα που διατηρεί η ηλεκτρονική κλήρωση και δεσμεύονται ρητά ότι θα απέχουν από τη συμμετοχή σε άλλες κληρώσεις για όλη τη διάρκεια του έτους.

Πρόσβαση στην εφαρμογή του Κ.Η.Σ.Κ., οι συμμετέχοντες μπορούν να έχουν μέσα από την διεύθυνση <https://kisk.ggde.gr/>.

Για το λόγο αυτό, ως νέο εργαλείο της δημόσιας διοίκησης, το ΚΗΣΚ συμβάλει μόνο στην αύξηση της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού, τα οποία είναι απαραίτητα σε αυτήν την εποχή που διανύουμε, .

Αυτό το σύστημα πρέπει να έχει ως έναν από τους βασικούς στόχους του την προστασία του δημόσιου χρήματος. Αυτό μπορεί να επιτυγχάνεται, εάν υποχρεωθούν οι Αναθέτουσες Αρχές να χρησιμοποιήσουν μια μέθοδο απευθείας ανάθεσης μέσω κλήρωσης και όχι κατά το δοκούν.

Είναι αλήθεια ότι οι απευθείας αναθέσεις τέθηκαν σε εφαρμογή για πρώτη φορά για την αντιμετώπιση μικρότερων έργων που έπρεπε να ολοκληρωθούν γρήγορα και επείγοντως, αλλά τα τελευταία χρόνια έχει εξελιχθεί σε ένα σύστημα ανάθεσης.

4.6. Ανακεφαλαίωση

Συνοψίζοντας, το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. αποτελεί την ενιαία πλατφόρμα για τη διενέργεια των δημοσίων συμβάσεων, στην οποία έχουν πρόσβαση τόσο οι εργαζόμενοι του δημοσίου τομέα, όσο και οι συμμετέχοντες στον εκάστοτε διαγωνισμό.

Βασικές αρχές της λειτουργίας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. είναι η προάσπιση των αρχών της δημοσιότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, ενώ απώτερος στόχος είναι να βελτιωθεί η παραγωγικότητα και η συνέπεια των λειτουργιών, να διευκολυνθεί η ανάπτυξη και λειτουργία νέων μοντέλων και μεθόδων, να αυξηθεί η διαφάνεια, η δημόσια γνώση και η δικαιοσύνη, αλλά και να παρέχονται πληροφορίες που είναι ενημερωμένες και ολοκληρωμένες, καθώς και να μειωθεί το κόστος για τον δημόσιο τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

5.1.Εισαγωγή

Στο δεύτερο τμήμα της εργασίας, παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας, η οποία διεξήχθη στο πλαίσιο της μελέτης του τρόπου λειτουργίας του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στο δημόσιο τομέα.

Ειδικότερα, η έρευνα επικεντρώθηκε στη χρήση της πλατφόρμας Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. από το τμήμα Προμηθειών στο Δήμο Χαλκιδέων.

Στη συνέχεια, θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας, η δομή, διανομή και συλλογή των ερωτηματολογίων, καθώς και η ανάλυση των αποτελεσμάτων αυτής.

5.2. Έρευνα

Η έρευνα, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, επικεντρώθηκε στη διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εργαζομένων για τις δημόσιες συμβάσεις στο Δήμο Χαλκιδέων.

Οι αναθέσεις μέσω του Εθνικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων ξεκίνησαν σε διαφορετικές ημερομηνίες για την Κεντρική Διοίκηση και του λοιπούς Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, ενώ διαφοροποίηση επίσης υπήρξε και στην έναρξη χρήσης του Συστήματος όσο αφορά τα έργα και τις προμήθειες,

Η διαφοροποίηση βέβαια δεν αφορά μόνο την ημερομηνία έναρξης της χρήσης του Συστήματος που ορίστηκε όσον αφορά του Δήμους η 1^η Οκτωβρίου του 2014, ενώ για τα έργα η 25^η Ιουλίου του 2017 αλλά και την χρήση διαφορετικής πλατφόρμας για την διεξαγωγή των διαδικασιών λόγω της διαφορετικής διαδικασίας που απαιτείται κατά την διενέργειά τους.

Έτσι όσο αφορά την Ηλεκτρονική Πλατφόρμα των Προμηθειών & Γενικών Υπηρεσιών του ΕΣΗΔΗΣ του Δήμου Χαλκιδέων η πρώτη ηλεκτρονική διαδικασία αναρτήθηκε τον Απρίλιο του 2015 και από τότε έχουν διεξαχθεί στον Δήμο 122 ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης.

Όσον αφορά την Ηλεκτρονική Πλατφόρμα των Δημοσίων Έργων του ΕΣΗΔΗΣ του Δήμου Χαλκιδέων η πρώτη ηλεκτρονική διαδικασία αναρτήθηκε τον Ιούνιο του

2018 και από τότε έχουν διεξαχθεί στον Δήμο 44 ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης.

Η αλλαγή στον τρόπο ανάθεσης που αποτέλεσε καινοτόμο διαδικασία και πρωτοποριακό γεγονός για τις διαδικασίες ανάθεσης δεν ήταν κάτι το ιδιαίτερα εύκολο και γι' αυτό συντέλεσαν διάφοροι λόγοι οι οποίοι και αναλύονται στη συνέχεια.

Σαν κύριο λόγο θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την άρνηση των Υπαλλήλων να συμμετάσχουν στις νέες ηλεκτρονικές διαδικασίες διότι αυτές ήταν κάτι άγνωστο γι' αυτούς και κατά συνέπεια ο φόβος γι' αυτό το 'άγνωστο' δημιούργησε μια αρνητική αντιμετώπιση των νέων αυτών διαδικασιών.

Έξωλλου η γραφειοκρατική κουλτούρα και η συνήθεια είναι πολύ δύσκολο να αλλάξουν και στην εισαγωγή νέων μεθόδων και καταστάσεων πάντα ελλοχεύει ο κίνδυνος της αποτυχίας σε περίπτωση μάλιστα που τίγονται κεκτημένα δικαιώματα και καταστάσεις.

Άλλος λόγος δυσκολίας στην πραγματοποίηση της συγκεκριμένης αλλαγής ήταν τα κενά που υπήρχαν στην νομοθεσία όσο αφορά την διεξαγωγή των συγκεκριμένων διαδικασιών, τα οποία όμως δεν περιορίζοντα μόνο εκεί. Υπήρχαν και κενά στον τρόπο υποβολής εγγράφων που έπρεπε να υποβληθούν σε φυσική μορφή από τους συμμετέχοντες. Γενικότερα αντιμετωπίστηκαν πολλές και ποικίλες προκλήσεις εκ μέρους των αναθετουσών αρχών και Φορέων ως προς την εξεύρεση των βέλτιστων λύσεων στα πλαίσια της διακριτικής ευχέρειας που πάντα υπάρχει στην λογική της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.

Δύσκολη στην αρχή αποδείχτηκε και η προετοιμασία των συμμετεχόντων στις διαδικασίες και αυτό γιατί δεν υπήρχε η τεχνογνωσία που απαιτούνταν για την χρήση του Ηλεκτρονικού αυτού Συστήματος καθώς απαιτούσε πρωτόγνωρες πρακτικές όπως η ψηφιακή υπογραφή για την υπογραφή των εγγράφων. Αυτό ήταν περισσότερο δύσκολο στην διεξαγωγή των διαδικασιών προμηθειών και γενικών υπηρεσιών για τι σε αυτές τις διαδικασίες συμμετείχαν Οικονομικοί φορείς που τις περισσότερες φορές δεν κατείχαν τις δεξιότητες που απαιτούνταν για την υποβολή των προσφορών τους.

Αυτή η δυσκολία πολλές φορές μετακυλίστηκε στην Δημόσια Υπηρεσία που διενεργούσε την διαδικασία που ήταν εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη μέσω επικοινωνίας να παρέχει και οδηγίες στους συμμετέχοντες για την ορθή υποβολή των προσφορών τους.

Η εμπειρία όμως του χρόνου χρήσης της ηλεκτρονικής διαδικασίας ανάθεσης τόσο για τα έργα όσο και για τις προμήθειες χαρακτηρίζεται ως θετική από πολλές πλευρές και αυτό διότι με το πέρασμα του χρόνου ενσωματώθηκε στην οργανωσιακή κουλτούρα των υπάλληλων. Αυτοί βλέποντας τα θετικά της διαδικασίας όχι μόνο αφομοίωσαν την νέα ηλεκτρονική διαδικασία αλλά και έγιναν σιγά σιγά υπέρμαχοι αυτής δίνοντας μεγαλύτερη ώθηση στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση η οποία τα τελευταία έτη έχει διεισδύσει σε πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής και έχει δημιουργήσει εκείνες τις συνθήκες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών.

Η έρευνα, λοιπόν, επικεντρώνεται στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο υποδέχθηκαν οι εργαζόμενοι στο Δήμο Χαλκιδέων την αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των δημοσίων συμβάσεων.

Ειδικότερα, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε συμπεριλαμβάνει συνεντεύξεις, οι οποίες περιλαμβάνουν δύο ερωτηματολόγια ανοικτού τύπου από εργαζομένους στο Δήμο Χαλκιδέων, καθώς και ερωτηματολόγια, τα οποία διανεμήθηκαν διαδικτυακά σε εργαζομένους του Δήμου Χαλκιδέων.

5.3. Μεθοδολογία

Η έρευνα, που πραγματοποιήθηκε, διακρίνεται σε ποιοτική και ποσοτική, με απώτερο στόχο την καλύτερη κατανόηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εργαζομένων για την καινοτόμα λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ.

Η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει ημιδομημένες ερωτήσεις ανοικτού τύπου και έχει σκοπό την καλύτερη κατανόηση των όσων διερευνώνται. Μέσω των ερωτήσεων ανοικτού τύπου, στόχος είναι η εις βάθος διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εργαζομένων, και όχι η μέτρηση της στατιστικής πρόβλεψης και της συχνότητας (Al-Shatanawi et. al., 2014)

Η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας που ακολουθήθηκε ήταν οι συνεντεύξεις με δύο συμμετέχοντες, που είναι εργαζόμενοι στο Δήμο Χαλκιδέων.

Ειδικότερα, η ποιοτική έρευνα έχει κάποια χαρακτηριστικά όπως είναι το μικρό δείγμα, η εις βάθος μελέτη των όσων αναφέρει το δείγμα, καθώς και η πιθανή δυσκολία κατά τη μελέτη των στοιχείων, καθώς εναπόκεινται στην υποκειμενικότητα των συμμετεχόντων (Χρήστου, 1999).

Μεταξύ άλλων, στόχος της ποιοτικής έρευνας είναι να αποτυπωθούν οι απόψεις των συμμετεχόντων σχετικά με το θέμα που διερευνάται, αλλά και να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο ο κάθε συμμετέχων διαμορφώνει την άποψη και τις αντιλήψεις του επί του θέματος που μελετάται (Middleton et al. 2009).

Η δεύτερη μέθοδος που επιλέχθηκε είναι η ποσοτική έρευνα, η οποία περιλαμβάνει ερωτηματολόγια, τα οποία διανεμήθηκαν σε μεγαλύτερο δείγμα συμμετεχόντων. Αυτή η μέθοδος βασίζεται στη στατιστική ανάλυση για την εξέταση των απαντήσεων (Χρήστου, 1999)

Μέσω της επιλογής ενός μεγαλύτερου δείγματος στην ποσοτική έρευνα, εξάγονται συμπεράσματα για τις στάσεις και τις απόψεις του γενικού συνόλου.

Μάλιστα, μεταξύ των χαρακτηριστικών της ποσοτικής έρευνας είναι η χρήση ίδιων ερωτήσεων για όλο το δείγμα, η χρήση της στατιστικής για την εξαγωγή αποτελεσμάτων, καθώς και η ανάλυση των αποτελεσμάτων βάσει των απαντήσεων του συνόλου του δείγματος.

Στην ποσοτική έρευνα, χρησιμοποιούνται ερωτήσεις κλειστού τύπου, που απαντώνται με ΝΑΙ / ΟΧΙ ή με τη χρήση της κλίμακας Likert (καθόλου έως πολύ) (Χρήστου, 1999).

Ο συνδυασμός των δύο μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας αποσκοπεί στην καλύτερη κατανόηση των απόψεων, των στάσεων και των αντιλήψεων των εργαζομένων για την καινοτόμα λειτουργία της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ για τις δημόσιες αναθέσεις και συμβάσεις έργων.

Στόχος της ποιοτικής έρευνας είναι να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των στάσεων των εργαζομένων για τη χρήση της πλατφόρμας βάσει της προσωπικής τους εμπειρίας και ενασχόλησης με τον εν λόγω τομέα.

Αντίστοιχα, στόχος της ποσοτικής έρευνας είναι να δοθεί απάντηση στα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

- Ποια είναι η δυσκολία που αντιμετώπισαν οι εργαζόμενοι κατά τη χρήση της πλατφόρμας;
- Ποια ήταν τα επίπεδα δυσκολίας στην αλλαγή της οργανωσιακής κουλτούρας;
- Ποιες ήταν οι νέες αλλαγές, στάσεις και τάσεις, όπως η αξιοκρατία και η διαφάνεια;

Για την ποιοτική έρευνα, δομήθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε στον Προϊστάμενο τμήματος Προμηθειών, καθώς και στο Χρήστη Δημοσίων Έργων

του Δήμου Χαλκιδέων, καθώς και οι δύο είναι χρήστες και διαχειριστές της Πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ.

Αντίστοιχα, για την ποσοτική έρευνα, δομήθηκε ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε μέσω των Google Forms στους εργαζομένους των τομέων οικονομικών και δημόσιων προμηθειών του Δήμου Χαλκιδέων.

5.4. Μέθοδος συλλογής δεδομένων ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας

Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε από τον ερευνητή με δύο διαφορετικούς τρόπους.

Όσον αφορά την συλλογή δεδομένων της ποιοτικής έρευνας, ο ερευνητής, πραγματοποίησε τη συλλογή μέσω της διανομής των δύο ερωτηματολογίων με ερωτήσεις ανοικτού τύπου και της συμπλήρωσης αυτών.

5.5. Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας

5.5.1. Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποιοτικής έρευνας

Δεδομένου ότι τα ερωτηματολόγια ποιοτικής έρευνας διανεμήθηκαν στον Προϊστάμενο Προμηθειών του Δήμου Χαλκιδέων και στον Υπεύθυνο Χρήστη Δημοσίων Έργων, δομήθηκαν οι αντίστοιχες εξειδικευμένες ερωτήσεις, οι οποίες ήταν οι ίδιες και στα δύο ερωτηματολόγια και οι οποίες περιγράφονται στο Παράρτημα 1.

5.5.2. Ανάπτυξη ερωτηματολογίων ποσοτικής έρευνας

Αντίστοιχα, στην ποσοτική έρευνα, δομήθηκε το εξής ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. Ανάλυση και μελέτη αποτελεσμάτων ποιοτικής έρευνας

Στην παρούσα ενότητα, μελετώνται οι απαντήσεις που δόθηκαν στο πλαίσιο των δύο συνεντεύξεων με ερωτήσεις ανοικτού τύπου, από τον Προϊστάμενο Προμηθειών και διαχειριστή της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και από τον Υπεύθυνο Χρήστη Δημοσίων Έργων, που είναι και ο βασικός διαχειριστής της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ με πλήρη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία της πλατφόρμας.

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος κατά τις συνεντεύξεις βρέθηκε η αξία που προσέφερε η πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ στην ανάθεση Δημοσίων Συμβάσεων, στο εάν αποτελεί μία καινοτομία η χρήση της, στο εάν ενισχύθηκε τόσο η αποτελεσματικότητα, όσο και η αποδοτικότητα αλλά και η διαφάνεια στις αναθέσεις έργων. Επιπλέον, οι συνεντευξιαζόμενοι κλήθηκαν να εντοπίσουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης, ενώ ερωτήθηκαν για τα μέσα και τον εξοπλισμό, όπως επίσης την αναγκαιότητα επιμόρφωσης και εκπαίδευσης των χρηστών αλλά και το βαθμό στον οποίο όλα τα παραπάνω απαιτούν κάποια προαπαιτούμενα στοιχεία για τη χρήση της πλατφόρμας. Τέλος, το ενδιαφέρον στράφηκε στο Νομικό Πλαίσιο που διέπει τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις έργων.

Αρχικά, οι ερωτηθέντες, τόνισαν τη μείωση της γραφειοκρατίας, τη μείωση των σταδίων που απαιτούνται, την ευκολότερη πρόσβαση στην καλύτερη οικονομική προσφορά, η οποία αποτελεί και το μόνο και βασικό κριτήριο, καθώς και την απλοποίηση και τυποποίηση των διαδικασιών διαγωνισμού υποβολής προσφορών, ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιου έργου, καθώς και τη μείωση της παραγωγής εντύπων (αντίτυπα μίας προσφοράς).

Άξιον αναφοράς είναι το γεγονός ότι με αυτές τις διαδικασίες, όλες οι ενέργειες γίνονται διαδικτυακά, με εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος, ενώ η διαδικασία, ταυτόχρονα, διέπεται από πλήρη διαφάνεια, με πλήρη εξάλειψη των απατών.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η παράθεση των ερωτημάτων και των απαντήσεων από τους δύο ερωτηθέντες, που έχουν ως εξής:

1. Ποια ήταν η προστιθέμενη αξία που έφερε το εν λόγω σύστημα όσον αφορά την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων;

Ερωτηθείς 1: Χαρακτηριστικό της μεταρρύθμισης είναι το ότι μειώνεται αισθητά η γραφειοκρατία κατά την διαδικασία ανάθεσης, περιορίζοντας όλα τα μέχρι τώρα προβλεπόμενα στάδια σε: ένα μόνο στάδιο όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η βέλτιστη οικονομική προσφορά βάσει μόνο της τιμής και σε δύο μόνο στάδια όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η βέλτιστη οικονομική προσφορά βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

Απλοποιεί και τυποποιεί ηλεκτρονικά τις διαγωνιστικές διαδικασίες, όπως η διαδικασία υποβολής προσφορών κατά τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης εκτέλεσης δημόσιου έργου, οι οποίες είναι δυνατόν πλέον να υποβάλλονται ηλεκτρονικά απαιτώντας ελάχιστο χρόνο.

Επιπρόσθετα, είναι δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή μιας προσφοράς με αποτέλεσμα να μη χρειάζεται η παραγωγή εντύπων αντιτύπων της προσφοράς, η υπογραφή, η σφραγίδα, η επαλήθευση και η αρίθμηση των σελίδων αλλά και να μη χρειάζεται να μεταβαίνουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις στην έδρα της αναθέτουσας αρχής για να καταθέσουν τις προσφορές τους ή να χρεώνονται με υπηρεσίες ταχυμεταφοράς. Μέσω της ιστοσελίδας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ (www.promitheus.gov.gr) δίνεται πρόσβαση στις υπηρεσίες που παρέχει το ΕΣΗΔΗΣ προς τους οικονομικούς φορείς (ενν. προμηθευτές, αναδόχους, εργολήπτες κλπ) για την αυτοματοποιημένη, διαφανή και ασφαλή ηλεκτρονική προετοιμασία και υποβολή προσφορών σε δημόσιους διαγωνισμούς. Μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για όλες τις προκηρύξεις/ διακηρύξεις διαγωνισμών μέσω μίας ενιαίας ηλεκτρονικής πύλης (Portal), να κάνουν αποτελεσματική αναζήτηση και να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και πλειστηριασμούς. Επιπλέον, προβλέπεται η σταδιακή απλοποίηση της διαδικασίας συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών σε έναν δημόσιο διαγωνισμό μέσα από την ανάπτυξη διαλειτουργικότητας ανάμεσα στο ΕΣΗΔΗΣ και τα συστήματα άλλων Δημοσίων Φορέων (π.χ. ΓΓΠΣ, ΙΚΑ, ΓΕΜΗ κλπ.)

Υπάρχει διαφάνεια της διαδικασίας, αφού δεν απαιτείται η επέμβαση του ανθρώπινου παράγοντα οπότε διασφαλίζεται η διαφάνεια και μειώνονται-εξαλείφονται οι ατασθαλίες και οι απάτες.

Ερωτηθείς 2: Η προστιθέμενη αξία που προσέφερε το Ηλεκτρονικό Σύστημα υποβολής προσφορών είναι τεράστια σε όλο το φάσμα της διενέργειας της διαδικασίας αναθέσεων προμηθειών και των γενικών υπηρεσιών και αυτό γιατί πλέον

σε μια ενοποιημένη ηλεκτρονική πλατφόρμα διεξάγονται διαδικασίες για όλο το πλήθος των Αναθετουσών Αρχών και Φορέων του Ελληνικού Δημοσίου. Αυτό όπως εύκολα καταλαβαίνει κανείς δίνει την δυνατότητα σε όλους τους Οικονομικούς Φορείς να αναζητήσουν και να επιλέξουν τις διαδικασίες εκείνες που θα συμμετάσχουν. Η μείωση του λειτουργικού κόστους η εξοικονόμηση χρόνου και κατά συνέπεια η αύξηση της παραγωγικότητας είναι δεδομένη για τους συμμετέχοντες στην διαδικασία είτε ως Οικονομικοί Φορείς –Προσφέροντες αγαθών και υπηρεσιών είτε ως Δημοσιές Αρχές ανάθεσης ,αγοραστές των αγαθών και των υπηρεσιών αυτών.

Γενικά πιστεύω ότι η προστιθέμενη αξία που προσέφερε η χρήση του Εθνικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων άγγιξε όλες τις πτυχές της διαδικασίας ανάθεσης εξαλείφοντας τις παθογένειες χρόνων που με τον παλιό τρόπο διεξαγωγής των διαδικασιών υπήρχαν (αδιαφάνεια , ανούσια γραφειοκρατία, ελλιπής πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων) δημιουργώντας ένα πλαίσιο το οποίο εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την ίση μεταχείριση των συμμετεχόντων με την άμεση πρόσβαση τους στις πληροφορίες σε όλους τους συμμετέχοντες.

2. Θεωρείτε ότι η νέα διαδικασία ανάθεσης αποτελεί μία καινοτομία;

Ερωτηθείς 1: Η καινοτομία χωρίζεται σε ένα Μητρώο που ήδη δημιουργείται (μητρώο δημοσίων έργων) και σε μια εύχρηστη διαδικτυακή Πλατφόρμα, μέσω της οποίας κάθε ιδιώτης θα μπορεί να μαθαίνει αυτό που τον ενδιαφέρει , κάτι που έπρεπε από πολλά χρόνια να έχει εφαρμοστεί αλλά, έστω και τώρα, θα προσφέρει τα μέγιστα στο μείζον θέμα της διαφάνειας και της καταπολέμησης της γραφειοκρατίας που καταδυναστεύει δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Σε ένα Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο ο ενδιαφερόμενος, αλλά και ο ελεγκτής, θα μαθαίνει ποιο πρόσωπο θέλει να μετάσχει σε μια τέτοια διαδικασία πριν ακόμα αυτή κλείσει! Το σύστημα, έφτασε σήμερα να θεωρείται το καλύτερο και πιο εύκολα εφαρμόσιμο, παρότι μέχρι το 2010 η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα που δεν είχε εφαρμόσει Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις, όπως ήταν ο σχεδιασμός από το 2000.

Ερωτηθείς 2: Θεωρώ ότι η νέα ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων αποτελεί αναμφίβολα καινοτομία διότι είναι μια πρωτοποριακή ιδέα που επέφερε σημαντικές αλλαγές τόσο νομοθετικού περιεχομένου όσο και τον τρόπο λειτουργίας της Δημόσιας διοίκησης, που θα επηρεάσουν όλους τους φορείς του Ελληνικού Δημοσίου και τους

εμπλεκόμενους Οικονομικούς Φορείς. Η πλατφόρμα μέσω της οποίας όλοι οι φορείς του Δημόσιου Τομέα πραγματοποιούν με ηλεκτρονικό τρόπο όλη τη διαγωνιστική διαδικασία μιας δημόσιας σύμβασης σε ένα πρώτο στάδιο και της εκτέλεσης αυτής σε δεύτερο στάδιο αποτελούν αναμφίβολα μια καινοτόμο διαδικασία, που άλλαξε άρδην τις διαδικασίες των αναθέσεων προσθέτοντας μεγαλύτερο κύρος καθώς έκανε τις διαδικασίες αδιάβλητες και τις θωράκισε με αξιοπιστία για τον λόγο ότι δεν υπάρχει καμία δυνατότητα παρέμβασης από την αναθέτουσα αρχή αλλά και από τον οποιονδήποτε όσο αφορά την διαδικασία ανάθεσης για την πρώτη φάση της υλοποίησης του συστήματος αλλά την εκτέλεση των Συμβάσεων σε δεύτερο στάδιο διαδικασίας με την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Τιμολογίου και των λοιπών διαδικασιών διαχείρισης των συμβάσεων και της εκτέλεσής τους.

3. Πιστεύετε ότι ενισχύθηκε η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα στις διαδικασίες αναθέσεων;

Ερωτηθείς 1: Ενισχύθηκε – αυξήθηκε η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα στις διαδικασίες αναθέσεων με την αναδιάρθρωση των διαδικασιών, των δραστηριοτήτων και των στόχων των δημόσιων οργανισμών όπως επίσης και με τον συντονισμό και την συνεργασία οικονομικών, διοικητικών, κοινωνικών, τεχνολογικών και πολιτικών συνιστωσών.

Ερωτηθείς 2: Αναμφίβολα ενισχύθηκε και η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα στις διαδικασίες αναθέσεων. Η αποτελεσματικότητα ενισχύθηκε διότι οι διαδικασίες πλέον στην ηλεκτρονική τους μορφή είναι πλέον προσβάσιμες σε όλους χωρίς να απαιτείται από πλευράς των συμμετεχόντων ιδιαίτερη προσπάθεια στο να έχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάθεση της ηλεκτρονικής τους πλέον προσφοράς. Η συγκεκριμένη δυνατότητα και η ευρύτητα της συμμετοχής που εξασφαλίστηκε μέσω του ηλεκτρονικού τρόπου κατάθεσης των προσφορών έκανε αποτελεσματικότερο τον τρόπο των αναθέσεων διότι πλέον υπάρχουν λίγες άγονες διαδικασίες, διαδικασίες δηλαδή που ματαιώνονται λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από τους Οικονομικούς Φορείς. Η αποδοτικότητα και αυτή βαίνει συνεχώς αυξανόμενη και τούτο είναι συνάρτηση της ευρύτητας της συμμετοχής διότι μέσω αυτής επιτυγχάνονται καλύτερες προσφορές γεγονός που αποβαίνει προς όφελος των αναθετουσών αρχών –Φορέων που επιτυγχάνουν την μέγιστη δυνατή Οικονομικότητα και παράλληλα εξυπηρετούν τις ανάγκες τους χωρίς να

αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ως προς τα χρονικά περιθώρια που έχουν για την εξυπηρέτηση αυτών των αναγκών.

4. Πιστεύετε ότι ενισχύθηκε η διαφάνεια στις διαδικασίες αναθέσεων;

Ερωτηθείς 1: Σχετικά με την ενίσχυση της διαφάνειας, θα πρέπει να επισημανθεί το εξής:

Για τα έργα η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να αναρτά τη μελέτη κατασκευής του πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού. Έτσι, παρέχεται επαρκής χρόνος στους υποψηφίους να μελετήσουν το έργο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους και να αποφασίσουν αν θα συμμετάσχουν. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα της διενέργειας προκαταρκτικών διαβουλεύσεων για διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υψηλής εκτιμώμενης αξίας. Ουσιαστικά, καλούμε την ίδια την αγορά να διατυπώσει τις απόψεις της – ακόμα και τις ενστάσεις της- για ένα έργο. Έτσι το ίδιο το έργο προάγεται, προβάλλεται και ελέγχεται αν, για παράδειγμα, βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Παράλληλα, αυστηροποιείται η αντιμετώπιση ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, καθώς κάθε προσφορά που αποκλίνει άνω του 10% από τον μέσο όρο του συνόλου των προσφορών αντιμετωπίζεται, πλέον, ως ύποπτη και απαιτείται αιτιολόγηση που συναρτάται στη σύμβαση.

Ερωτηθείς 2: Το κύριο ζητούμενο στις διαδικασίες ανάθεσης κατά την γνώμη μου είναι η διαφάνεια. Πιστεύω ότι το Εθνικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων συντέλεσε στο να επιτευχθεί ο στόχος αυτός σε μεγάλο βαθμό, και αυτό γιατί οι διαδικασίες πλέον δεν απαιτούν προσωπική επαφή ώστε να υπάρχει η υπόνοια της οποιαδήποτε συναλλαγής μεταξύ των διενεργούντων την διαδικασία και των Οικονομικών Φορέων –Προσφερόντων, παράλληλα οι όροι των διαδικασιών είναι πλήρως προσβάσιμοι από όλους τους ενδιαφερόμενους και βρίσκονται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του συστήματος γεγονός που από μόνο του δημιουργεί τα εχέγγυα της διαφάνειας και της μη δυνατότητας οποιασδήποτε παρεμβολής. Επίσης οι Αποφάσεις των αναθετουσών αρχών και Φορέων που αφορούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των εν λόγω διαδικασιών αναρτώνται στην αυτή ηλεκτρονική Πλατφόρμα ώστε να ενημερώνονται οι υποψήφιοι ενώ παράλληλα τους κοινοποιούνται και μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας που παρέχει το σύστημα με χρονοσήμανση μέσω του Συστήματος έτσι ώστε να προκύπτει ο βέβαιος χρόνος της ενημέρωσης τους σε περίπτωση που επιθυμούν να προβούν στην αμφισβήτηση αυτών. Όλα τα ανωτέρω συντελούν στο να γίνουν οι διαδικασίες ανάθεσης περισσότερο

διαφανείς και έτσι να αυξάνεται η αξιοπιστία του συστήματος και η εμπιστοσύνη των χρηστών του ως προς αυτό.

5. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα των Ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης;

Ερωτηθείς 1: Ο πρώτος ερωτηθείς ανέλυσε εις βάθος τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα, τα οποία έχουν ως εξής:

Πλεονεκτήματα

Η ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων έχει αρκετά πλεονεκτήματα όπως: α) Αυτοματοποίηση της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης με αποτέλεσμα την μείωση του χρόνου διενέργειας της διαδικασίας με ταυτόχρονη μείωση και του διοικητικού κόστους αυτής, β) Βελτίωση της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις, γ) Καταπολέμηση της διαφθοράς και δημιουργία πνεύματος εμπιστοσύνης των πολιτών στη δημόσια διοίκηση, δ) Μείωση του κόστους προμηθειών λόγω αύξησης της ανταγωνιστικότητας, ε) Βελτίωση της επικοινωνίας των εμπλεκόμενων (πληρέστερη πληροφόρηση σε πραγματικό χρόνο, πρόσβαση στο σύστημα των ενδιαφερόμενων), στ) Εκσυγχρονισμός – αυτοματοποίηση της διαδικασίας, ζ) Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα λόγω υποστήριξης, εφαρμογής και χρήσης νέων μοντέλων και νέων πρακτικών (ηλεκτρονικοί κατάλογοι, ηλεκτρονικές δημοπρασίες, κ.α.), η) Απελευθέρωση χρόνου του προσωπικού που ασχολείται ώστε να ενασχοληθεί με θέματα στρατηγικής των προμηθειών, κ.α

Μειονεκτήματα

Το σημαντικότερο μειονέκτημα το οποίο έχει παρατηρηθεί από την μέχρι τώρα χρήση της ηλεκτρονικής διαδικασίας το οποίο είναι τεχνικής φύσεως είναι η πρόσβαση στο σύστημα. Μερικές φορές όταν πολλοί μαζί χρήστες προσπαθούν να μπουν στο σύστημα αυτό πιθανόν να μπλοκάρει, λόγω υπερφόρτωσης. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται κυρίως όταν λήγουν προθεσμίες και όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς προσπαθούν να υποβάλλουν τις προσφορές τους την τελευταία στιγμή. Στις περιπτώσεις που το σύστημα μπλοκάρει δίνεται συνήθως παράταση, από το Υπουργείο. Σε σπανιότερες περιπτώσεις, όταν δεν δοθεί παράταση, οι οικονομικοί φορείς που δεν μπόρεσαν να υποβάλλουν προσφορές μένουν εκτός διαδικασίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν ομάδες εργασίας οι οποίες, άμεσα ανταποκρίνονται και ανά πάσα στιγμή δίνουν λύσεις στα τυχόν προβλήματα που θα παρουσιαστούν καθώς επίσης εκπαιδεύουν και ενημερώνουν τους χρήστες, κυρίως των οικονομικών φορέων, μέσω SKYPE, ύστερα από υποβολή σχετικού αιτήματος.

Άλλο μειονέκτημα είναι το κόστος για τους οικονομικούς φορείς. Αυτό επειδή θα υπάρξει μια πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση σε αυτούς οι οποίοι προκειμένου να συμμετάσχουν στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς θα πρέπει να εφοδιαστούν με τον κατάλληλο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, με κατάλληλα λογισμικά καθώς και με ψηφιακή υπογραφή.

Ερωτηθείς 2: Τα πλεονεκτήματα τα οποία προσφέρουν οι ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης θεωρεί ότι είναι πολλά και δίνουν στην καινοτόμο αυτή διαδικασία μεγάλο προβάδισμα σε σχέση με τον προηγούμενο τρόπο διεξαγωγής των διαδικασιών .

Κάποια από αυτά είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας λόγω της ευρύτητας της συμμετοχής που επιτυγχάνεται η τόνωση του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας των Οικονομικών Φορέων που συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης. Η αύξηση της διαφάνειας στις διαδικασίες αναθέσεων καθώς και της οικονομικότητας που επιτυγχάνεται για τις Αναθέτουσες Αρχές και Φορείς με την εξοικονόμηση πόρων, η ταχύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών ανάθεσης καθώς και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των διαδικασιών αναθέσεων.

Όσο αφορά τα μειονεκτήματα που υπάρχουν στις Ηλεκτρονικές διαδικασίες αναθέσεων αν και είναι πολύ λιγότερα από τα πλεονεκτήματα είναι υπαρκτά και μπορούν να συνοψισθούν στα ακόλουθα:

Οι διαδικασίες ανάθεσης διενεργούμενες με ηλεκτρονικό τρόπο απαιτούν χρήση ΤΠΕ οι οποίες ενώ είναι προσιτές οικονομικά στους Οικονομικούς Φορείς χρειάζεται ειδίκευση αυτών και επιμόρφωσή ως προς την χρήση τους διότι αν γίνει λάθος στην σύνταξη και την υποβολή της προσφοράς ενδεχομένως να μην μπορέσει να υποβληθεί και να βρεθεί ο Οικονομικός Φορέας εκτός της διαδικασίας ανάθεσης. Άλλο ένα μειονέκτημα είναι οι μεγάλο χρόνοι απόκρισης της Ηλεκτρονικής πλατφόρμας που πολλές φορές γίνονται η αιτία για την μη υποβολή των προσφορών από τους συμμετέχοντες και τα αιτήματα για την παράταση της προθεσμίας υποβολής αυτών.

6. Απαιτούνται μέσα και εξοπλισμός ΤΠΕ που δεν είναι γενικά διαθέσιμα στο ευρύ κοινό δυσχεραίνοντας τις διαδικασίες για μεγάλο αριθμό Χρηστών;

Ερωτηθείς 1: Μία πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση σε αυτούς οι οποίοι προκειμένου να συμμετάσχουν στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς θα πρέπει να εφοδιαστούν με τον κατάλληλο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, με κατάλληλα λογισμικά καθώς και με ψηφιακή υπογραφή. Ηλεκτρονικό μέσο, νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία και την αποθήκευση δεδομένων που διαβάζονται, διακινούνται και λαμβάνονται με την χρήση ενσύρματου ή ασύρματου ή οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου.

Ερωτηθείς 2: Όχι τα μέσα που απαιτούνται είναι γενικά διαθέσιμα στο ευρύ κοινό και δεν υπάρχει πρόβλημα για την εύρεση του εξοπλισμού στην αγορά, είναι δηλαδή εξοπλισμός ευρέως διαδεδομένος και κατά συνέπεια δεν υπάρχει κάποια δυσχέρεια όσο αφορά την προσιτότητα της διαδικασίας εξαιτίας των μέσων και του εξοπλισμού που απαιτείται για να λάβουν μέρος στις διαδικασίες ανάθεσης.

7. Είναι χρονοβόρες οι διαδικασίες διαχείρισης στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα;

Ερωτηθείς 1: Αν και τα οφέλη από την εφαρμογή της ηλεκτρονικής πλατφόρμα είναι αρκετά, ωστόσο υπάρχουν διάφοροι παράγοντες οι οποίοι δρουν ανασταλτικά και εμποδίζουν τις διαδικασίες αυτής. Τέτοιοι παράγοντες είναι η ακαταλληλότητα των συστημάτων, η έλλειψη επιμόρφωσης για τη χρήση των ΤΠΕ, η έλλειψη υποδομών, η νοοτροπία, ο φόβος για το άγνωστο, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας, η οργάνωση και η ασφάλεια που παρέχει η γνώση της μέχρι τότε διαδικασίας, η ασυμβατότητα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων κ.α.

Ερωτηθείς 2: Οι διαδικασίες για την διαχείριση των ενεργειών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα απαιτούν χρόνο τόσο για την σωστή καταχώρηση όσο και για την περαιτέρω διαχείριση των στοιχείων.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε πως ο χρόνος για την διαχείριση των συμβάσεων με τον τρόπο που διεξαγόταν παλαιότερα είναι σαφώς μικρότερος διότι πλέον όλες οι διαδικασίες διεξάγονται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας χωρίς να χρειάζεται η αναπαραγωγή φυσικών αρχείων για την επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκομένων.

8. Απαιτείται επιμόρφωση και εκπαίδευση των χρηστών του Συστήματος και πως επιτυγχάνεται αυτή σε πρακτικό επίπεδο;

Ερωτηθείς 1: Υπάρχουν παράγοντες που εμποδίζουν τις διαδικασίες αυτές. Τέτοιοι παράγοντες είναι η ακαταλληλότητα των συστημάτων, η έλλειψη επιμόρφωσης για τη

χρήση των ΤΠΕ, η έλλειψη υποδομών, η νοοτροπία, ο φόβος για το άγνωστο, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας, η οργάνωση και η ασφάλεια που παρέχει η γνώση της μέχρι τότε διαδικασίας, η ασυμβατότητα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων κ.α.

Οπότε η εκπαίδευση - επιμόρφωση των χρηστών είναι απαραίτητη και παρέχεται:

α) Από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων. Τα αιτήματα των χρηστών για συμμετοχή τους στα προαναφερόμενα προγράμματα υποβάλλονται με ηλεκτρονική αίτηση τους προς το ΕΚΔΔΑ.

β) Από το Διαχειριστή του Υποσυστήματος (Τμήμα Υποστήριξης και Εκπαίδευσης Χρηστών ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ), για την κάλυψη αναγκών των εν λόγω χρηστών, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών στο πλαίσιο ηλεκτρονικών διαδικασιών δημόσιας σύμβασης που πρόκειται να δημοσιευθούν ή έχουν ήδη δημοσιευθεί στο Υποσύστημα, είτε μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης/εκπαίδευσης που διοργανώνει ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος. Τα αιτήματα των χρηστών για εκπαίδευση υποβάλλονται από τις υπηρεσίες στις οποίες ανήκουν στο Διαχειριστή του Υποσυστήματος με τυποποιημένο ηλεκτρονικό τρόπο μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Συστήματος. Η εκπαίδευση παρέχεται, κατά περίπτωση, είτε στις εγκαταστάσεις του Διαχειριστή με φυσική παρουσία είτε απομακρυσμένα με ηλεκτρονικά μέσα τηλεκπαίδευσης.

γ) Από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης.

Ερωτηθείς 2: Απαιτείται αυτή η εκπαίδευση και η επιμόρφωση των χρηστών και αυτή πραγματοποιήθηκε και πραγματοποιείται αδιάλειπτα από την αρχή της λειτουργίας του Συστήματος μέσω εγχειριδίων που αναρτήθηκαν στην Ηλεκτρονική πλατφόρμα τα οποία βοήθησαν τόσο τις Αναθέτουσες αρχές όσο και τους Οικονομικούς Φορείς στην κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους ενώ στην πλατφόρμα λειτουργεί ενότητα με ενημερωτικά βίντεο τα οποία πληροφορούν και εκπαιδεύουν του χρήστες στον χειρισμό της. Παράλληλα, λειτούργησε το helpdesk του ΕΣΗΔΗΣ στο οποίο υπηρετούν εξειδικευμένα στελέχη στις ηλεκτρονικά διενεργούμενες συμβάσεις τα οποία αναλάμβαναν να επιλύσουν τα προβλήματα των αναθετουσών αρχών αλλά και να βοηθήσουν στην καταχώρηση των πρώτων διαδικασιών από τις αναθέτουσες αρχές. Παράλληλα διεξάγονταν και

σεμινάρια για το θέμα των Ηλεκτρονικά δημοσίων συμβάσεων από το ΙΝΕΠ με σκοπό την επιμόρφωση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης στις Ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης. Βέβαια αυτή η επιμόρφωση ενώ βοηθά τα πρόσωπα που διαθέτουν ήδη κάποια «ψηφιακή εκπαίδευση» δεν μπορεί να βοηθήσει όμως πρόσωπα τα οποία δεν έχουν τέτοιες γνώσεις και δεξιότητες που θα πρέπει να απευθύνονται σε τρίτους με την ανάλογη οικονομική επιβάρυνση.

9. Πιστεύετε ότι το Νομικό Πλαίσιο που διέπει την ηλεκτρονική διαδικασία άλλα και γενικότερα την διαδικασία αναθέσεων είναι αρκετά σαφές ώστε να διευκολύνει τους χρήστες με τον οποιοδήποτε ρόλο συμμετέχουν στην διαδικασία;

Ερωτηθείς 1: Το νομικό καθεστώς των Δημοσίων Συμβάσεων, οι ευρωπαϊκές οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25/ΕΕ όπως ενσωματώθηκαν στον Ν.4412/16, οι θεμελιώδεις Αρχές που διέπουν τις Δημόσιες Συμβάσεις, ορισμοί βασικών εννοιών, πεδίο εφαρμογής του Ν.4412/16-εξαιρέσεις, κύριες διακρίσεις μεταξύ των διατάξεων του Βιβλίου Ι και του Βιβλίου ΙΙ του Ν.4412/16). Η πρόσβαση των μικρομεσαίων οικονομικών φορέων στις Δημόσιες Συμβάσεις (υποδιαίρεση συμβάσεων σε παρτίδες, υπεργολαβία, τρίτοι φορείς), ο ρόλος των Εθνικών Κεντρικών Αρχών Αγορών (ΕΚΑΑ) και των εμπλεκόμενων με τις – Δημόσιες Συμβάσεις Ανεξάρτητων Αρχών [ΕΑΑΔΗΣΥ (Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων -Συμβάσεων) και ΑΕΠΠ (Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών)] όπως αυτά ισχύουν και με τις τροποποιήσεις τους είναι σαφή και διευκολύνουν τους χρήστες στη διαδικασία ανατρέχοντας σε αυτά.

Ερωτηθείς 2: Το Νομικό Πλαίσιο που διέπει την ηλεκτρονική διαδικασία διενέργειας των Προμηθειών και των γενικών υπηρεσιών είναι κατά βάση ο Νόμος 4412/2016 Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) καθώς και με Αριθμ. 64233 ΚΥΑ με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)». Στα νομοθετήματα αυτά έγινε μια τεράστια προσπάθεια για την ενοποίηση των διαδικασιών αναθέσεων στον δημόσιο τομέα από την κυκλοφορία τους και μετά έχουν υποστεί δεκάδες τροποποιήσεις για την εξάλειψη των ασαφειών και των αδυναμιών που προέκυπταν κατά την εφαρμογή τους μέχρι αυτή την στιγμή

παρά την τεράστια προσπάθεια που έχει γίνει συνεχίζουν να υπάρχουν προβλήματα στους χρήστες κατά την διεξαγωγή των διαδικασιών.

10. Έχετε να προτείνετε τρόπους βελτίωσης του συγκεκριμένου Ηλεκτρονικού Συστήματος Αναθέσεων;

Ερωτηθείς 1: Έχει παρατηρηθεί από την μέχρι τώρα χρήση της ηλεκτρονικής διαδικασίας, όταν πολλοί μαζί χρήστες προσπαθούν να μπουν στο σύστημα αυτό πιθανόν μπλοκάρει, λόγω υπερφόρτωση αυτού. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται κυρίως όταν λήγουν προθεσμίες και όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς προσπαθούν να υποβάλλουν τις προσφορές τους την τελευταία στιγμή. Ίσως αυτό χρήζει βελτίωσης, όπως επίσης και η έλλειψη έμπειρων στελεχών και η μη επαρκής εκπαίδευση του προσωπικού στον φορέα διαχείρισης του συστήματος.

Ερωτηθείς 2: __Οι τρόποι βελτίωσης που θα μπορούσα να προτείνω για την βελτίωση του συγκεκριμένου Ηλεκτρονικού Συστήματος Αναθέσεων μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

Χρειάζεται αναβάθμιση της ψηφιακής πλατφόρμας έτσι ώστε να μειωθούν οι χρόνοι απόκρισης κατά την υποβολή των προσφορών από τους συμμετέχοντες, θα πρέπει να γίνεται ευκολότερη η καταχώριση των δεδομένων όσο αφορά τους όρους των διαδικασιών ανάθεσης στην Ηλεκτρονική πλατφόρμα, θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα διορθώσεων για επουσιώδης πλημμέλειες στην καταχώρηση των διαδικασιών και γενικότερα να γίνει περισσότερο φιλική και εύχρηστη έτσι ώστε να διευκολύνονται οι συμμετέχοντες στις διαδικασίες ανάθεσης των Δημοσίων Συμβάσεων.

Συμπερασματικά, μπορεί να ειπωθεί ότι η χρήση της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, αποτελεί μία καινοτομία, με την οποία προωθείται η διαφάνεια στις διαδικασίες ανάθεσης Δημοσίων Έργων, ενώ διευκολύνονται, ταυτόχρονα, τόσο οι συμμετέχοντες, όσο και αυτοί που πραγματοποιούν την διαδικασία του διαγωνισμού και τη διαδικασία ανάθεσης του έργου. Όπως είναι επόμενο, υπάρχουν τόσο πλεονεκτήματα, όσο και μειονεκτήματα σε αυτή τη διαδικασία, με τα τελευταία να μπορούν να μειωθούν μέσω μίας σειράς τροποποιήσεων, που μπορούν να οδηγήσουν στη βελτίωση της πλατφόρμας για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων. Ωστόσο, η συνολική εικόνα της καινοτομίας είναι θετική και πρέπει να ακολουθήσουν οι απαραίτητες αναβαθμίσεις για την περαιτέρω βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων έργων.

Βέβαια, αναγκαίο είναι να συνοψιστούν τόσο τα πλεονεκτήματα, όσο και τα μειονεκτήματα, τα οποία έχουν ως εξής:

Πλεονεκτήματα:

Προώθηση της διαφάνειας

Μείωση της γραφειοκρατίας

Αυτοματοποίηση της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης

Μείωση του χρόνου διενέργειας της διαδικασίας

Μείωση του διοικητικού κόστους της διαδικασίας

Καταπολέμηση της διαφθοράς και δημιουργία πνεύματος

Αύξηση της ανταγωνιστικότητας

Βελτίωση της επικοινωνίας των εμπλεκομένων

Εκσυγχρονισμός – αυτοματοποίηση της διαδικασίας

Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα λόγω υποστήριξης, εφαρμογής και

χρήσης νέων μοντέλων και νέων πρακτικών (ηλεκτρονικοί κατάλογοι, ηλεκτρονικές

Απελευθέρωση χρόνου του προσωπικού που ασχολείται ώστε να ενασχοληθεί με

θέματα στρατηγικής των προμηθειών, κ.α.

Μειονεκτήματα

Η πρόσβαση στο σύστημα

Υπερφόρτωση και μπλοκάρισμα του συστήματος

Ανάγκη παράτασης σε περίπτωση που μπλοκάρει το σύστημα

Πολλοί μένουν εκτός διαδικασίες, στην περίπτωση μη παράτασης

Κόστος για τους οικονομικούς φορείς για τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό με τα απαιτούμενα ηλεκτρονικά συστήματα

6.2. Ανάλυση και μελέτη αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας

Στο παρόν υποκεφάλαιο, θα αναλυθούν τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν με τη χρήση του προγράμματος SPSS, το οποίο ενδείκνυται για ποσοτική έρευνα.

6.2.1. Δημογραφικά στοιχεία

Στην έρευνα συμμετείχαν, συνολικά, 66 άτομα, εκ των οποίων οι 39 ήταν γυναίκες και οι 27 ήταν άνδρες. Ειδικότερα, το 59,1% των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες, ενώ το ποσοστό των ανδρών ανήλθε σε 40,9% επί του συνολικού δείγματος.

Πίνακας 6.1. Φύλο συμμετεχόντων

Φύλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ανδρας	27	40,9	40,9	40,9
	Γυναίκα	39	59,1	59,1	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Σχετικά με την ηλικία των συμμετέχων (N=66), μόλις 4 συμμετέχοντες κατατάσσονται στην ηλικία 18-35 ετών, ενώ 35 ήταν οι συμμετέχοντες που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 36-50 ετών και 27 ήταν οι συμμετέχοντες που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 51-65 ετών. Ως προς την ποσοστιαία απεικόνισή τους, το 6,1% ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 18-35 ετών, το 53% στην ηλικιακή ομάδα των 36-50 ετών και το 40,9% στην ηλικιακή ομάδα των 51-65 ετών. Έτσι, λοιπόν, εξάγεται το συμπέρασμα ότι το 93,9% του δείγματος έχει ηλικία άνω των 35 ετών.

Πίνακας 6.2. Ηλικιακή κατανομή συμμετεχόντων

Ηλικία

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18-35 ετών	4	6,1	6,1	6,1
	36-50 ετών	35	53,0	53,0	59,1
	51-65 ετών	27	40,9	40,9	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Όσον αφορά το μορφωτικό τους επίπεδο, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να επιλέξουν μεταξύ των επιλογών: α) απόφοιτος λυκείου, β) απόφοιτος ΤΕΙ, γ) απόφοιτος Πανεπιστημίου, δ) κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου. Από τους 66 συμμετέχοντες, οι 14 συμμετέχοντες είναι απόφοιτοι λυκείου, αντιπροσωπεύοντας το 21,2% του δείγματος, οι 19 συμμετέχοντες είναι απόφοιτοι ΤΕΙ, αντιπροσωπεύοντας το 28,8% του δείγματος, οι 14 συμμετέχοντες είναι απόφοιτοι Πανεπιστημίου, αντιπροσωπεύοντας το 21,2% του δείγματος, ενώ οι 19 συμμετέχοντες είναι κάτοχοι

μεταπτυχιακού τίτλου, αντιπροσωπεύοντας το 28,8% του δείγματος. Συνοπτικά, τα υψηλότερα ποσοστά συγκεντρώνονται στους αποφοίτους ΤΕΙ (28,8%) και στους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου (28,8%), αντίστοιχα.

Πίνακας 6.3. Μορφωτικό επίπεδο συμμετεχόντων

Μορφωτικό επίπεδο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Απόφοιτος Λυκείου	14	21,2	21,2	21,2
Απόφοιτος ΤΕΙ	19	28,8	28,8	50,0
Απόφοιτος ΑΕΙ	14	21,2	21,2	71,2
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	19	28,8	28,8	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Ως προς την εμπειρία τους και τα χρόνια επαφής τους με το δημόσιο τομέα, από τους 66 συμμετέχοντες, οι 31 συμμετέχοντες έχουν περισσότερα από 21 έτη εμπειρίας, οι 30 συμμετέχοντες έχουν μεταξύ 11 και 20 ετών χρόνια εμπειρίας στο δημόσιο τομέα, ενώ μόλις 1 συμμετέχων έχει εμπειρία 6-10 έτη και μόλις 4 συμμετέχοντες έχουν εμπειρία μόλις 1-5 έτη. Έτσι, λοιπόν, το 92,5% του δείγματος έχει από 10 χρόνια μέχρι και περισσότερα από 21 χρόνια εμπειρίας στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 6.4. Χρόνια εμπειρίας συμμετεχόντων στο δημόσιο τομέα

Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1-5 έτη	4	6,1	6,1	6,1
6-10 έτη	1	1,5	1,5	7,6
11-20 έτη	30	45,5	45,5	53,0
Περισσότερα από 21 έτη	31	47,0	47,0	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Οι συμμετέχοντες, μεταξύ άλλων, κλήθηκαν να απαντήσουν και για τη θέση που κατέχουν στον φορέα. Από τους 66 συμμετέχοντες, οι 50 είναι υπάλληλοι, αντιπροσωπεύοντας το 75% του συνολικού δείγματος, οι 13 κατέχουν θέση ως προϊστάμενοι τμήματος, αντιπροσωπεύοντας το 19,7% του συνολικού δείγματος, ενώ

μόλις 3 συμμετέχοντες κατέχουν θέση προϊστάμενου διεύθυνσης του δήμου, αντιπροσωπεύοντας το 4,5% του συνολικού δείγματος.

Πίνακας 6.5. Θέση των συμμετεχόντων στο φορέα

Θέση στο φορέα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Υπάλληλος	50	75,8	75,8	75,8
	Προϊστάμενος τμήματος	13	19,7	19,7	95,5
	Προϊστάμενος διεύθυνσης δήμου	3	4,5	4,5	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Τέλος, από τους 66 συμμετέχοντες, μόλις οι 19 συμμετέχοντες δεν είναι κάτοχοι πτυχίου ECDL, με ποσοστό 28,8% επί του συνολικού δείγματος, ενώ, αντίθετα, οι 47 συμμετέχοντες είναι κάτοχοι ECDL, με ποσοστό 71,2% επί του συνολικού δείγματος.

Πίνακας 6.6. Κατοχή πτυχίου ECDL

Κάτοχος πτυχίου ECDL

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	47	71,2	71,2	71,2
	OXI	19	28,8	28,8	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

2.2.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας

Αρχικά, οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν εάν η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη. Από τους 66 συμμετέχοντες, μόλις 2 ήταν οι συμμετέχοντες που αντιμετώπισαν με πάρα πολύ μεγάλη δυσκολία την μετάβαση – αλλαγή (3,0% επί του συνολικού δείγματος), ενώ 12 ήταν οι συμμετέχοντες που θεώρησαν πολύ δύσκολη την αλλαγή – μετάβαση στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (18,2% επί του συνολικού δείγματος). Αντίστοιχα, σε 15 ανήλθαν οι συμμετέχοντες που θεώρησαν λίγο δύσκολη την αλλαγή (22,7% επί του συνολικού δείγματος), σε 24 ανήλθαν οι

συμμετέχοντες που θεώρησαν ελάχιστα δύσκολη την αλλαγή – μετάβαση (36,4% επί του συνολικού δείγματος), ενώ σε 13 ανήλθαν οι συμμετέχοντες που δεν θεώρησαν καθόλου δύσκολη την αλλαγή (19,7% επί του συνολικού δείγματος).

Ως εκ τούτου, εξάγεται το συμπέρασμα ότι το 21,2% του δείγματος θεώρησε τη μετάβαση από πολύ έως πάρα πολύ δύσκολη, ενώ το 78,8% του δείγματος θεώρησε την αλλαγή από καθόλου έως λίγο δύσκολη.

Πίνακας 6.7. Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;

Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	13	19,7	19,7	19,7
	λίγο	24	36,4	36,4	56,1
	Μέτρια	15	22,7	22,7	78,8
	Πολύ	12	18,2	18,2	97,0
	Πάρα πολύ	2	3,0	3,0	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Σχετικά με το εάν οι εργαζόμενοι έλαβαν την κατάλληλη επιμόρφωση για τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις διαδικασίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, το 16,7% του δείγματος (11 εργαζόμενοι) δεν έλαβε «καθόλου» επιμόρφωση, το 28,8% του δείγματος (19 εργαζόμενοι) έλαβε «λίγο» επιμόρφωση, το 34,8% του δείγματος (23 εργαζόμενοι) έλαβε «Μέτρια» επιμόρφωση, ενώ το 16,7% του δείγματος έλαβε επιμόρφωση «πολύ» και μόλις το 3,0% του δείγματος έλαβε επιμόρφωση «πάρα πολύ».

Πίνακας 6.8. Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις διαδικασίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις διαδικασίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	11	16,7	16,7	16,7
	λίγο	19	28,8	28,8	45,5
	Μέτρια	23	34,8	34,8	80,3
	Πολύ	11	16,7	16,7	97,0

Πάρα πολύ	2	3,0	3,0	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Οι συμμετέχοντες, μεταξύ άλλων, ερωτήθηκαν, εάν η διοίκηση του φορέα προσέφερε την κατάλληλη καθοδήγηση για τη χρήση των ηλεκτρονικών προγραμμάτων των ΤΠΕ. Εξίσου χαμηλά ήταν τα ποσοστά των εργαζομένων που έλαβαν από «πολύ» έως «πάρα πολύ» καθοδήγηση, με το 4,5% του δείγματος (3 εργαζόμενοι) να απαντά πως έλαβε «πάρα πολύ» καθοδήγηση και το 13,6% του δείγματος (9 εργαζόμενοι) να απαντά πως έλαβε «πολύ» καθοδήγηση. Αντίθετα, το 81,8% του συνολικού δείγματος (54 εργαζόμενοι) απάντησε πως η καθοδήγηση που έλαβε ήταν από μηδαμινή έως λίγη.

Πίνακας 6.9. Η διοίκηση του φορέα προσέφερε την κατάλληλη καθοδήγηση για τη χρήση των ηλεκτρονικών προγραμμάτων των ΤΠΕ;

Η διοίκηση του φορέα προσέφερε την κατάλληλη καθοδήγηση για τη χρήση των ηλεκτρονικών προγραμμάτων των ΤΠΕ;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	12	18,2	18,2	18,2
	λίγο	21	31,8	31,8	50,0
	Μέτρια	21	31,8	31,8	81,8
	Πολύ	9	13,6	13,6	95,5
	Πάρα πολύ	3	4,5	4,5	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Στη συνέχεια, οι εργαζόμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν εάν έλαβαν την κατάλληλη επιμόρφωση για τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ. Στα ίδια πλαίσια με την καθοδήγηση για τη χρήση των ΤΠΕ κυμάνθηκαν και οι απαντήσεις για την καθοδήγηση και την επιμόρφωση για τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ. Μόλις το 19,7% του δείγματος, δηλαδή οι 13 εργαζόμενοι, έλαβαν από «πολύ» έως «πάρα πολύ» επιμόρφωση για τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ, ενώ το 43,9% του δείγματος, δηλαδή οι 29 εργαζόμενοι, έλαβαν από «λίγο» έως «μέτρια», την κατάλληλη επιμόρφωση για τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, ενώ το 36,4% του δείγματος, δηλαδή οι 24 από τους 66 συμμετέχοντες, δεν έλαβε καθόλου την κατάλληλη επιμόρφωση για την ηλεκτρονική πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ.

Πίνακας 6.10. Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για την ηλεκτρονική πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ;

Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση για την ηλεκτρονική πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	24	36,4	36,4	36,4
	λίγο	14	21,2	21,2	57,6
	Μέτρια	15	22,7	22,7	80,3
	Πολύ	12	18,2	18,2	98,5
	Πάρα πολύ	1	1,5	1,5	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Στη συνέχεια, οι ερωτώμενοι, κλήθηκαν να απαντήσουν εάν προωθείται η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ. Το 16,7% των συμμετεχόντων απάντησε πως προωθείται «πάρα πολύ» η διαφάνεια, το 47,0% των συμμετεχόντων απάντησε πως προωθείται «πολύ» η διαφάνεια, ενώ το 19,7% απάντησε πως προωθείται «Μέτρια» η διαφάνεια. Αντίθετα, μόλις το 12,1% απάντησε πως προωθείται «λίγο» η διαφάνεια, ενώ το 4,5% απάντησε πως δεν προωθείται «καθόλου» η διαφάνεια. Εξαιρετικά αισιόδοξο είναι το αποτέλεσμα ότι το 63,7% του συνολικού δείγματος, απάντησε πως προωθείται από «πολύ» έως «πάρα πολύ» η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ.

Πίνακας 6.11. Θεωρείτε ότι προωθείται η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ;

Θεωρείτε ότι προωθείται η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	4,5	4,5	4,5
	λίγο	8	12,1	12,1	16,7
	Μέτρια	13	19,7	19,7	36,4
	Πολύ	31	47,0	47,0	83,3
	Πάρα πολύ	11	16,7	16,7	100,0

Σχετικά με το εάν η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση, μόλις 2 συμμετέχοντες, αντιπροσωπεύοντας το 3,0% του συνολικού δείγματος απάντησαν από «καθόλου» ως «λίγο». Αντίστοιχα, το 15,2% επί του συνολικού δείγματος απάντησε πως μπορεί να συμβάλλει «Μέτρια», ενώ, αντίθετα, το 63,2% του συνολικού δείγματος απάντησε ότι η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει «πολύ» στην καλύτερη διοικητική οργάνωση. Τέλος, το 18,2% απάντησε πως η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει «πάρα πολύ» στην καλύτερη διοικητική οργάνωση. Συνολικά, το 81,4% του δείγματος θεωρεί πως η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην καλύτερη διοικητική οργάνωση.

Πίνακας 6.12. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;

Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	1	1,5	1,5	1,5
	λίγο	1	1,5	1,5	3,0
	Μέτρια	10	15,2	15,2	18,2
	Πολύ	42	63,6	63,6	81,8
	Πάρα πολύ	12	18,2	18,2	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Όσον αφορά στη συμβολή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην πολιτική διαφάνεια, το 54,5% του δείγματος απάντησε πως μπορεί να συμβάλλει «πολύ» και το 22,7% του δείγματος απάντησε πως μπορεί να συμβάλλει «πάρα πολύ» στην πολιτική διαφάνεια. Σε αντίθεση με το γεγονός ότι το 77,2% του συνολικού δείγματος απάντησε ότι η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει από «πολύ» έως «πάρα πολύ» στην πολιτική διαφάνεια, μόλις το 22,8% του δείγματος των εργαζομένων απάντησε πως η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει από «καθόλου» έως «μέτρια» στην πολιτική διαφάνεια.

Πίνακας 6.13. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην πολιτική διαφάνεια;

Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην πολιτική διαφάνεια;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	4	6,1	6,1	9,1
	Μέτρια	9	13,6	13,6	22,7
	Πολύ	36	54,5	54,5	77,3
	Πάρα πολύ	15	22,7	22,7	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Στην ερώτηση, εάν η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας, οι ερωτηθέντες, απάντησαν σε ποσοστό 36,4% ότι μεταφέρεται «Μέτρια», σε ποσοστό 30,3% ότι μεταφέρεται πολύ και σε ποσοστό 21,2% ότι μεταφέρεται «λίγο». Αντίθετα, το 3,0% των συμμετεχόντων απάντησε πως δε μεταφέρεται «καθόλου», ενώ το 9,1% των συμμετεχόντων απάντησε ότι μεταφέρεται «πάρα πολύ».

Πίνακας 6.14. Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;

Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	14	21,2	21,2	24,2
	Μέτρια	24	36,4	36,4	60,6
	Πολύ	20	30,3	30,3	90,9
	Πάρα πολύ	6	9,1	9,1	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Μεταξύ άλλων, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να βαθμολογήσουν τη διευκόλυνση που προσφέρει η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Από το δείγμα (N=66), το 3,0% απάντησε πως δεν διευκολύνει «καθόλου» την ολοκλήρωση της διαδικασίας, ενώ αντίστοιχα το 3,0% απάντησε πως διευκολύνει «λίγο» την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Το 31,8% απάντησε πως

διευκολύνει «Μέτρια» την ολοκλήρωση της διαδικασίας, ενώ εξαιρετικά υψηλό ήταν το ποσοστό των εργαζομένων, που ανήλθε σε 47,8% και το οποίο απάντησε ότι διευκολύνει «πολύ» την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Τέλος, μόλις το 15,2% απάντησε ότι η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διευκολύνει «πάρα πολύ» την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Συμπερασματικά, το 63% του δείγματος απάντησε ότι η ολοκλήρωση της διαδικασίας διευκολύνεται με τη χρήση της πλατφόρμας από «πολύ» έως «πάρα πολύ».

Πίνακας 6.15. Η χρήση μίας πλατφόρμας όπως το ΕΣΗΔΗΣ διευκολύνει την ολοκλήρωση της διαδικασίας;

Η χρήση μίας πλατφόρμας όπως το ΕΣΗΔΗΣ διευκολύνει την ολοκλήρωση της διαδικασίας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	2	3,0	3,0	6,1
	Μέτρια	21	31,8	31,8	37,9
	Πολύ	31	47,0	47,0	84,8
	Πάρα πολύ	10	15,2	15,2	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Όσον αφορά το εάν οι διαδικασίες εκτελούνται με αξιοκρατικά κριτήρια, το 36,4% των συμμετεχόντων απάντησε πως εκτελούνται «πολύ» με αξιοκρατικά κριτήρια, ενώ το 18,2% απάντησε πως εκτελούνται «πάρα πολύ» με αξιοκρατικά κριτήρια. Αντίθετα με το 54,6% που απάντησε ότι εκτελούνται με αξιοκρατικά κριτήρια από «πολύ» έως «πάρα πολύ», το 40,9% των συμμετεχόντων απάντησε πως οι διαδικασίες εκτελούνται σε «μέτριο» βαθμό με αξιοκρατικά κριτήρια.

Πίνακας 6.16. Οι διαδικασίες στην πλατφόρμα εκτελούνται σε ένα πλαίσιο; Με αξιοκρατικά κριτήρια;

Οι διαδικασίες στην πλατφόρμα εκτελούνται σε ένα πλαίσιο; Με αξιοκρατικά κριτήρια;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	0	0	0	0
	λίγο	3	4,5	4,5	4,5
	Μέτρια	27	40,9	40,9	45,5

Πολύ	24	36,4	36,4	81,8
Πάρα πολύ	12	18,2	18,2	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Μεταξύ των ερωτήσεων, τέθηκε και το ζήτημα εάν προκαλούνται προβλήματα κατά τη διενέργεια των δημοσίων συμβάσεων διαδικτυακά. Το 59,1% απάντησε πως προκαλούνται προβλήματα «Μέτρια», ενώ το 21,2% απάντησε ότι προκαλούνται προβλήματα από «πολύ» έως «πάρα πολύ». Αντίθετα, το 16,7% απάντησε πως προκαλούνται προβλήματα «λίγο», ενώ μόλις το 3,0% απάντησε πως δεν προκαλούνται «καθόλου» προβλήματα.

Πίνακας 6.17. Έχουν προκληθεί προβλήματα κατά τη διενέργεια δημοσίων συμβάσεων διαδικτυακά;

Έχουν προκληθεί προβλήματα κατά τη διενέργεια δημοσίων συμβάσεων διαδικτυακά;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	11	16,7	16,7	19,7
	Μέτρια	39	59,1	59,1	78,8
	Πολύ	11	16,7	16,7	95,5
	Πάρα πολύ	3	4,5	4,5	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Όσον αφορά την προώθηση της αξιοκρατίας μέσα από τη διαδικασία των δημοσίων συμβάσεων, το 16,7% απάντησε πως προωθείται «πάρα πολύ» η αξιοκρατία, το 33,3% απάντησε πως προωθείται «πολύ» η αξιοκρατία, το 42,4% απάντησε πως προωθείται «λίγο» η αξιοκρατία, ενώ μόλις το 7,6% απάντησε πως δεν προωθείται «καθόλου» η αξιοκρατία.

Πίνακας 6.18. Προωθείται η αξιοκρατία μέσα από τη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων;

Προωθείται η αξιοκρατία μέσα από τη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	0	0	0	0

Valid	λίγο	5	7,6	7,6	7,6
	Μέτρια	28	42,4	42,4	50,0
	Πολύ	22	33,3	33,3	83,3
	Πάρα πολύ	11	16,7	16,7	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Μεταξύ των ερωτημάτων που τέθηκαν στους συμμετέχοντες, ήταν και το ζήτημα της αφομοίωσης της χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα. Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα, μόλις το 3,0% των συμμετεχόντων απάντησε πως αφομοιώθηκε «πάρα πολύ», ενώ, αντίθετα, το 13,6% των συμμετεχόντων απάντησε πως αφομοιώθηκε «λίγο». Τα υψηλότερα ποσοστά σημειώθηκαν στο 42,4% που απάντησε πως αφομοιώθηκε «Μέτρια» και στο 40,9% που απάντησε πως αφομοιώθηκε «πολύ». Ως εκ τούτου, παρατηρείται μία αντιφατική στάση των εργαζομένων σχετικά με την αφομοίωση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα.

Πίνακας 6.19. Θεωρείτε ότι υπήρξε αφομοίωση της χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα;

Θεωρείτε ότι υπήρξε αφομοίωση της χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Καθόλου	0	0	0	0
Valid Πολύ λίγο	9	13,6	13,6	13,6
Μέτρια	28	42,4	42,4	56,1
Πολύ	27	40,9	40,9	97,0
Πάρα πολύ	2	3,0	3,0	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Σχετικά με το εάν ήταν εύκολη η αφομοίωση της νέας οργανωσιακής κουλτούρας που επήλθε με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, το 7,6% θεώρησε ότι δεν ήταν «καθόλου» εύκολη, το 19,7% θεώρησε ότι ήταν «λίγο» εύκολη, ενώ, αντίθετα, το 40,9% θεώρησε ότι ήταν «Μέτρια» εύκολη, το 22,7 θεώρησε ότι ήταν «πολύ» εύκολη και μόλις το 3,0% θεώρησε ότι ήταν «πάρα πολύ» εύκολη.

Πίνακας 6.20. Η αφομοίωση της νέας οργανωσιακής κουλτούρας που επήλθε με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ήταν εύκολη;

Η αφομοίωση της νέας οργανωσιακής κουλτούρας που επήλθε με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ήταν εύκολη;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	5	7,6	8,1	8,1
	Λίγο	13	19,7	21,0	29,0
	Μέτρια	27	40,9	43,5	72,6
	Πολύ	15	22,7	24,2	96,8
	Πάρα πολύ	2	3,0	3,2	100,0
Total		66	100,0		

Ως προς το εάν η διαχείριση της αλλαγής επιβάρυνε τους εμπλεκόμενους κατά την εκκίνηση χρήσης της πλατφόρμας, το 18,2% απάντησε πως επιβάρυνε «λίγο» την εκκίνηση της χρήσης της πλατφόρμας, το 43,9% απάντησε πως επιβάρυνε «Μέτρια» την εκκίνηση, ενώ το 27,3 απάντησε πως επιβάρυνε «πολύ» και μόλις το 10,6% απάντησε πως επιβάρυνε «πάρα πολύ» την εκκίνηση της χρήσης της πλατφόρμας.

Πίνακας 6.21. Η διαχείριση της αλλαγής επιβάρυνε τους εμπλεκόμενους κατά την εκκίνηση χρήσης της πλατφόρμας;

Η διαχείριση της αλλαγής επιβάρυνε τους εμπλεκόμενους κατά την εκκίνηση χρήσης της πλατφόρμας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	0	0	0	0
	λίγο	12	18,2	18,2	18,2
	Μέτρια	29	43,9	43,9	62,1
	Πολύ	18	27,3	27,3	89,4
	Πάρα πολύ	7	10,6	10,6	100,0

Σχετικά με το εάν το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι δεκτικό στην αλλαγή, το 21,2% των συμμετεχόντων απάντησε πως είναι «πολύ» δεκτικό, ενώ το 56,1% απάντησε ότι είναι «Μέτρια» δεκτικό στην αλλαγή. Το 19,7% των συμμετεχόντων χαρακτήρισε το ανθρώπινο δυναμικό ως «λίγο» δεκτικό, ενώ το 3,0% των συμμετεχόντων χαρακτήρισε το ανθρώπινο δυναμικό ως «καθόλου» δεκτικό στην αλλαγή.

Πίνακας 6.22. Θεωρείτε ότι το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι δεκτικό στην αλλαγή;

Θεωρείτε ότι το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι δεκτικό στην αλλαγή;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	13	19,7	19,7	22,7
	Μέτρια	37	56,1	56,1	78,8
	Πολύ	14	21,2	21,2	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Σχετικά με το εάν κρίνουν επιτυχημένη τη διαχείριση της αλλαγής στο φορέα, τα αποτελέσματα της έρευνας είναι εν μέρει θετικά, καθώς το 39,4% θεωρεί «πολύ» επιτυχημένη τη διαχείριση της αλλαγής και το 1,5% «πάρα πολύ» επιτυχημένη την αλλαγή. Αντίθετα, το 43,9% έκρινε τη διαχείριση της αλλαγής ως «Μέτρια» επιτυχημένη, ενώ μόνο το 3,0% έκρινε τη διαχείριση της αλλαγής ως «καθόλου» επιτυχημένη.

Πίνακας 6.23. Κρίνετε ότι είναι επιτυχημένη η διαχείριση της αλλαγής στον φορέα;

Κρίνετε ότι είναι επιτυχημένη η διαχείριση της αλλαγής στον φορέα;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	3,0	3,0	3,0
	λίγο	8	12,1	12,1	15,2
	Μέτρια	29	43,9	43,9	59,1
	Πολύ	26	39,4	39,4	98,5
	Πάρα πολύ	1	1,5	1,5	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

Τέλος, όσον αφορά την επιτυχία της διαδικασίας πραγματοποίησης δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, το 50% των συμμετεχόντων έκρινε ως «πολύ» επιτυχημένη τη διαδικασία, ενώ το 39,4% των συμμετεχόντων έκρινε ως «Μέτρια» επιτυχημένη τη διαδικασία. Αντίστοιχα, μόλις το 4,5% των συμμετεχόντων έκρινε την διαδικασία ως «λίγο» επιτυχημένη και μόλις το 6,1% των συμμετεχόντων έκρινε τη διαδικασία ως «πάρα πολύ» επιτυχημένη όσον αφορά την πραγματοποίηση των δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Πίνακας 6.24. Θεωρείτε πως όλη η διαδικασία πραγματοποίησης δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ είναι επιτυχημένη;

Θεωρείτε πως όλη η διαδικασία πραγματοποίησης δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ είναι επιτυχημένη;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	0	0	0	0
	λίγο	3	4,5	4,5	4,5
	Μέτρια	26	39,4	39,4	43,9
	Πολύ	33	50,0	50,0	93,9
	Πάρα πολύ	4	6,1	6,1	100,0
	Total	66	100,0	100,0	

6.4. Συσχετισμός μεταβλητών στην ποσοτική έρευνα

Όσον αφορά το συσχετισμό μεταβλητών στην ποσοτική έρευνα, επιλέχθηκε η μέθοδος του χ^2 , προκειμένου να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο συσχετίζονται οι μεταβλητές.

Αρχικά, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, διερευνήθηκε ο συσχετισμός της ηλικίας των συμμετεχόντων με τη δυσκολία που αντιμετώπισαν στη μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Οι 4 συμμετέχοντες που συμμετείχαν στην έρευνα και ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 18-35 ετών, χαρακτήρισαν την αλλαγή από καθόλου δύσκολη έως λίγο δύσκολη.

Αντίστοιχα, οι 35 συμμετέχοντες που συμμετείχαν στην έρευνα και ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 36-50 ετών, χαρακτήρισαν την αλλαγή από καθόλου έως πάρα πολύ δύσκολη. Ειδικότερα, από τους 35 συμμετέχοντες, οι 11 συμμετέχοντες χαρακτήρισαν την αλλαγή ως «καθόλου» δύσκολη, οι 10 συμμετέχοντες χαρακτήρισαν την αλλαγή ως «λίγο» δύσκολη, ενώ 5 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την μετάβαση – αλλαγή ως «πολύ» δύσκολη και 2 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την μετάβαση – αλλαγή ως «πάρα πολύ» δύσκολη.

Τέλος, από τους 27 συμμετέχοντες από το σύνολο (N=66), που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 51-65 ετών, μόλις ο 1 συμμετέχων χαρακτήρισε ως «καθόλου»

δύσκολη τη μετάβαση – αλλαγή, ενώ 13 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την αλλαγή ως «λίγο» δύσκολη, 6 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την διαδικασία ως «Μέτρια» δύσκολη, και 7 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την αλλαγή ως «πολύ» δύσκολη.

*Πίνακας 6.25. Ηλικία * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;*

Ηλικία * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη; Crosstabulation

Count

		Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;					Total
		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	
Ηλικία	18-35 ετών	1	1	2	0	0	4
	36-50 ετών	11	10	7	5	2	35
	51-65 ετών	1	13	6	7	0	27
Total		13	24	15	12	2	66

Κατόπιν, διερευνήθηκε ο συσχετισμός του μορφωτικού επιπέδου με τη δυσκολία μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Από τους 14 συμμετέχοντες που είναι απόφοιτοι λυκείου, οι 3 συμμετέχοντες χαρακτήρισαν τη μετάβαση – αλλαγή ως «καθόλου» δύσκολη, οι 5 συμμετέχοντες χαρακτήρισαν τη μετάβαση – αλλαγή ως «λίγο» δύσκολη, ενώ 3 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν την αλλαγή ως «Μέτρια» και «πολύ», αντίστοιχα, δύσκολη.

Από τους 19 συμμετέχοντες που είναι απόφοιτοι ΤΕΙ, οι 17 συμμετέχοντες χαρακτήρισαν τη μετάβαση – αλλαγή από «λίγο» έως «πολύ» δύσκολη, ενώ μόλις 2 ήταν οι συμμετέχοντες που χαρακτήρισαν τη μετάβαση – αλλαγή ως «καθόλου» δύσκολη.

Αντίστοιχα, και από τους 19 αποφοίτους ΑΕΙ, η μετάβαση – αλλαγή χαρακτηρίστηκε από «καθόλου» έως πάρα πολύ δύσκολη, ενώ εντυπωσιακό είναι ότι

οι 6 από τους 19 κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου, χαρακτήρισαν τη μετάβαση – αλλαγή από «πολύ» έως «πάρα πολύ» δύσκολη.

*Πίνακας 6.26. Μορφωτικό επίπεδο * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;*

Μορφωτικό επίπεδο * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη; Crosstabulation

Count

		Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;					Total
		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	
Μορφωτικό επίπεδο	Απόφοιτος Λυκείου	3	5	3	3	0	14
	Απόφοιτος ΤΕΙ	2	7	6	4	0	19
	Απόφοιτος ΑΕΙ	3	7	3	0	1	14
	Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	5	5	3	5	1	19
Total		13	24	15	12	2	66

Όσον αφορά τη συσχέτιση των χρόνων εμπειρίας και τη μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος, τα αποτελέσματα φαίνονται δυσανάλογα, αφού όσοι είχαν από 1 έως 10 έτη εμπειρίας χαρακτήρισαν από «καθόλου» έως «Μέτρια» δύσκολη τη μετάβαση – αλλαγή, ενώ όσοι είχαν από 10 έως περισσότερα από 21 έτη εμπειρίας στο δημόσιο τομέα, χαρακτήρισαν την αλλαγή από «καθόλου» έως «πάρα πολύ» δύσκολη.

*Πίνακας 6.27. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;*

Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη; Crosstabulation

Count

Η μετάβαση – αλλαγή από της συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;

		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	Total
Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα	1-5 έτη	1	1	2	0	0	4
	6-10 έτη	0	0	1	0	0	1
	10-20 έτη	8	8	3	10	1	30
	Περισσότερα από 20 έτη	4	15	9	2	1	31
Total		13	24	15	12	2	66

Σχετικά με τα χρόνια εμπειρίας στο δημόσιο τομέα και την πεποίθηση ότι η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας, όσοι από τους συμμετέχοντες έχουν από 10 χρόνια εμπειρίας έως και περισσότερα από 20 έτη θεωρούν ότι η γραφειοκρατία μεταφέρεται από «λίγο» έως «πάρα πολύ» στον ηλεκτρονικό χώρο, με κορυφαίο το γεγονός ότι από τους 31 συμμετέχοντες στην έρευνα, που έχουν περισσότερα από 20 χρόνια εμπειρίας στο δημόσιο τομέα, οι 4 συμμετέχοντες πιστεύουν ότι η γραφειοκρατία μεταφέρεται «πάρα πολύ» στον ηλεκτρονικό χώρο με τη χρήση της πλατφόρμας.

*Πίνακας 6.28. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;*

Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας; Crosstabulation

Count

Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης της πλατφόρμας;

		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	Total
Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα	1-5 έτη	0	1	0	3	0	4
	6-10 έτη	0	1	0	0	0	1
	10-20 έτη	1	6	11	10	2	30
	Περισσότερα από 20 έτη	1	6	13	7	4	31
Total		2	14	24	20	6	66

Αντίστοιχα, όσον αφορά τη συσχέτιση των χρόνων εμπειρίας με την πεποίθηση ότι η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση, οι 42 από τους 66 συμμετέχοντες, ασχέτως με τα χρόνια εμπειρίας στο δημόσιο τομέα, θεωρούν ότι η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει «πολύ» στην καλύτερη διοικητική οργάνωση.

*Πίνακας 6.29. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;*

Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα * Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση; Crosstabulation

Count		Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;					Total
		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	
Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα	1-5 έτη	1	0	1	2	0	4
	6-10 έτη	0	0	0	1	0	1
	10-20 έτη	0	0	5	20	5	30
	Περισσότερα από 20 έτη	0	1	4	19	7	31
Total		1	1	10	42	12	66

Επιπλέον, αναγκαία είναι η πραγματοποίηση μίας συσχέτισης μεταξύ του εάν οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν κάτοχοι ECDL και των δυσκολιών που συνάντησαν κατά τη μετάβαση – αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Όπως γίνεται εμφανές από τα αποτελέσματα, που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, από τους κατόχους ECDL, η πλειοψηφία είτε δεν συνάντησε καθόλου δυσκολίες, είτε συνάντησε από πολύ λίγο έως λίγο δυσκολίες, ενώ ελάχιστοι ήταν οι συμμετέχοντες που αντιμετώπισαν σε υψηλό βαθμό δυσκολίες. Αντίθετα, από όσους δεν είναι κάτοχοι ECDL κανένας δεν αντιμετώπισε σε πάρα πολύ υψηλό επίπεδο δυσκολίες, ενώ, τα αποτελέσματα των δυσκολιών που αντιμετώπισαν είναι

διαμοιρασμένα μεταξύ των υπολοίπων απαντήσεων, κάτι που μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι παρ' ότι δεν κατέχουν ECDL, έχουν εμπειρία στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών στο εργασιακό περιβάλλον.

*Πίνακας 6.30. Κάτοχος πτυχίου ECDL * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;*

Κάτοχος πτυχίου ECDL * Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;
Crosstabulation

Count		Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;					Total
		Καθόλου	λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	
Κάτοχος πτυχίου ECDL	ΝΑΙ	9	20	9	7	2	47
	ΟΧΙ	4	4	6	5	0	19
Total		13	24	15	12	2	66

2.5. Συζήτηση Αποτελεσμάτων

Συμπερασματικά, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, οι εργαζόμενοι του Δήμου Χαλκιδέων, είχαν θετική στάση απέναντι στην αλλαγή και στην υιοθέτηση της καινοτομίας, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την εισαγωγή και τη λειτουργία του συστήματος του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. στις δημόσιες συμβάσεις.

Όπως διαπιστώθηκε, οι εργαζόμενοι δεν αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες στη χρήση της πλατφόρμας και στην χρήση των ΤΠΕ, ωστόσο, βάσει των απαντήσεών τους, προέκυψε ότι δεν έλαβαν την κατάλληλη καθοδήγηση και επιμόρφωση για τη χρήση της πλατφόρμας, ενώ εξίσου σημαντικό είναι ότι τα πλεονεκτήματα, όπως αναφέρθηκαν, είναι πολλά, ενώ εξίσου υψηλός είναι και ο αριθμός όσον αφορά τα οφέλη που προσέφερε η χρήση της πλατφόρμας στην ηλεκτρονική διενέργεια διαγωνισμών για την ανάθεση των δημοσίων έργων.

Ωστόσο, εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός πως οι συνεντευξιαζόμενοι ανέφεραν πως η πλατφόρμα πρέπει να λάβει την απαραίτητη αναβάθμιση, προκειμένου να επιδιορθωθούν και τα τυχόν προβλήματα που προκύπτουν και προκαλούν ανωμαλίες στην διενέργεια των διαγωνισμών.

Συνολικά, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων έκρινε την αλλαγή επιτυχημένη, ενώ εξίσου επιτυχημένη έκρινε και την αλλαγή που επέφερε η χρήση της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

7.1 Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, η παρούσα εργασία μελέτησε την καινοτομία που εισήλθε στο δημόσιο τομέα όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, που πλέον πραγματοποιούνται διαδικτυακά .

Η νέα αυτή λειτουργία, μέσω της δημιουργίας και διαχείρισης του νέου συστήματος του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. επέφερε μία νέα καινοτομία στο δημόσιο τομέα, με τα οφέλη να είναι πολλά, καθώς οι διενεργούντες τις αναθέσεις κερδίζουν χρόνο στην πραγματοποίηση των διαγωνισμών, ενώ και η αξιολόγηση των κριτηρίων καθίσταται ευκολότερη.

Σύμφωνα με την Οδηγία της ΕΕ, ο δημόσιος τομέας κλήθηκε να εισέλθει σε μία νέα εποχή, με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών να αποτελεί μονόδρομο, ωστόσο, αυτό κατέστη εφικτό μέσα από τη θέσπιση της απαιτούμενης νομοθεσίας, η οποία θα ήταν εναρμονισμένη με την Οδηγία της Ε.Ε..

Η δημιουργία και η διαμόρφωση νέων συστημάτων, όπως το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., κρίθηκε απαιτούμενη συνθήκη, με τους εργαζομένους να καλούνται να προσαρμοστούν σε νέες συνθήκες, καθώς και να λάβουν την κατάλληλη επιμόρφωση, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις διαχείρισης του συστήματος.

Μέσα από την μελέτη περίπτωσης, που αφορά την διαχείριση του συστήματος και τη διεξαγωγή απευθείας αναθέσεων δημοσίων έργων στο Δήμο Χαλκιδέων, εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα.

Η διεξαγωγή της έρευνας πρόσφερε χρήσιμα στοιχεία σχετικά με τη στάση των εργαζομένων στο Δήμο Χαλκιδέων, σχετικά με την διαδικασία αναθέσεων δημοσίων έργων διαδικτυακά.

Οι εργαζόμενοι, όπως διαπιστώνεται από τα αποτελέσματα της έρευνας, αν και δεν έλαβαν από τους αρμόδιους την κατάλληλη επιμόρφωση, όπως ήταν προγραμματισμένο, εισήλθαν γρήγορα στην νέα κουλτούρα, την αφομοίωσαν, ενώ δεν έδειξαν να αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών.

Όπως προέκυψε από τις δύο συνεντεύξεις της πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας, οι χρήστες της πλατφόρμας διαπίστωσαν ότι υπάρχει μία σειρά πλεονεκτημάτων από τη χρήση της πλατφόρμας για τη διεξαγωγή διαγωνισμών δημοσίων έργων διαδικτυακά, όπως η ευκολία της διεξαγωγής του διαγωνισμού, η ευκολία της αξιολόγησης των κριτηρίων, η ευκολία της συμμετοχής των διαγωνιζομένων, καθώς και η ευκολία της απευθείας ανάθεσης, ενώ εξίσου σημαντικά θεώρησαν ότι είναι η εξοικονόμηση του χρόνου και η μείωση της γραφειοκρατίας. Ωστόσο, όπως ανέφεραν οι συνεντευξιζόμενοι, η πλατφόρμα εμφανίζει σε υψηλό βαθμό μία σειρά τεχνικών προβλημάτων, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται εφικτή η διενέργεια των διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων έργων και να παρατείνεται η ολοκλήρωσή τους, ή να αποτρέπεται η συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό. Ως εκ τούτου, οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν ότι είναι αναγκαία και απαιτούμενη η αναβάθμιση της πλατφόρμας, καθώς και η διαρκής τεχνική υποστήριξή της.

Όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας, η νέα κουλτούρα που δημιουργήθηκε αφομοιώθηκε σε υψηλό βαθμό και με μεγάλη ευκολία από τους εργαζομένους του δημοσίου τομέα, ανεξαρτήτως ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου, καθώς όλοι οι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα κάνουν σε μεγάλο βαθμό χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών.

Η θέσπιση του αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου και η δημιουργία και διαχείριση της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., δημιούργησε μία νέα συνθήκη στο δημόσιο τομέα στη διενέργεια διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων έργων, ωστόσο, διαπιστώνεται πως πρέπει να ακολουθήσει μία σειρά αναβαθμίσεων, προκειμένου η πλατφόρμα να ανταποκρίνεται σε όλες τις απαιτήσεις.

7.2. Προτάσεις

Όπως συζητήθηκε στην παρούσα εργασία, δεν αρκεί απλώς η ψηφιοποίηση συγκεκριμένων σταδίων της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. Για να αξιοποιηθούν στο έπακρο οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ολόκληρη η διαδικασία πρέπει να ψηφιοποιηθεί.

Αυτό σημαίνει ότι τα πάντα, από την αρχική ειδοποίηση μέχρι την τελική πληρωμή και αξιολόγηση πρέπει να γίνονται ψηφιακά.

Διαφορετικά, οι δυσκολίες που σχετίζονται με τις ηλεκτρονικές προμήθειες, όπως οι πιο αργοί χρόνοι επεξεργασίας ή τα υψηλότερα ποσοστά σφαλμάτων, επανεισάγονται ως αποτέλεσμα της χρήσης παραδοσιακών διαδικασιών και των διαλειμμάτων μέσων.

Η στροφή προς τις ηλεκτρονικές προμήθειες απαιτεί την ενοποίηση ενός αριθμού διαφορετικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των μυριάδων συστημάτων που χρησιμοποιούνται τώρα στη διαδικασία αγοράς αγαθών και υπηρεσιών.

Η διαδικασία σύναψης συμβάσεων πολλών παραγόντων απαιτεί κάτι περισσότερο από απλή ενσωμάτωση σε επίπεδο μεμονωμένων οργανισμών.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απολύτως απαραίτητο να καθοριστούν σαφή πρότυπα, προκειμένου να αναπτυχθεί εμπιστοσύνη και αποδοχή μεταξύ των χρηστών των ηλεκτρονικών πλατφορμών.

Οι τελικοί χρήστες, ειδικά όσοι εργάζονται σε θέσεις δημόσιας αρχής, απαιτούν ολοκληρωμένη εκπαίδευση σχετικά με το πώς να χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, επειδή μεταβάλλουν τόσο τα εργαλεία εργασίας όσο και τις υπάρχουσες πρακτικές εργασίας.

Αυτό όχι μόνο διασφαλίζει ότι θα είναι σε θέση να λειτουργούν το σύστημα αποτελεσματικά και αποδοτικά, αλλά αυξάνει επίσης την αίσθηση ευκολίας στην χρήση της πλατφόρμας.

Λόγω του γεγονότος ότι η έλλειψη εκπαίδευσης έχει εντοπιστεί ως το κύριο εμπόδιο στην εφαρμογή των ηλεκτρονικών προμηθειών.

7.3. Περιορισμοί Έρευνας

Η παρούσα έρευνα φέρει μία σειρά περιορισμένων, με βασικότερο ότι πραγματοποιήθηκε σε έναν συγκεκριμένο οργανισμό, αυτό του Δήμου Χαλκιδέων, ενώ εξίσου περιορισμένος ήταν και ο αριθμός των συμμετεχόντων.

Για την ακρίβεια, προκειμένου να υπάρξουν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα, πρέπει να πραγματοποιηθεί έρευνα σε όλα τα τμήμα Προμηθειών στον τομέα της Δημόσιας Διοίκησης σε όλο το εύρος της χώρας.

Ο περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων στην έρευνα, δεν δύναται να προσφέρει αξιόπιστα αποτελέσματα σχετικά με την χρήση της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαίο, να πραγματοποιηθούν περαιτέρω έρευνες σχετικά με την ευκολία της χρήσης της πλατφόρμας, καθώς και με τις σχετικές δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι εργαζόμενοι στον τομέα των δημόσιων προμηθειών.

Βιβλιογραφία

Γέροντας Απ., (2009), Δίκαιο Δημοσίων Έργων, Η διοικητική σύμβαση – ανάθεση - εκτέλεση – δικαστική προστασία, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη.

Γιαννακόπουλος Κ., (2003), Η αδιαφάνεια που απαιτεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα,

ΔΕΚ C-285-286/2001. Συμβάσεις μεταξύ φορέων δημοσίου τομέα.

Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων ΕΑΑΔΗΣΥ, 2019

Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ενσωματωμένος στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο: «Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών: Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018»

N. 4270/2014

ΝΟΜΟΣ 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010. Νέα Αρχιτεκτονική της ΑυτοΔιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης

N. 4412/2016. Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)

N. 4013/2011. Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων - Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Ν. 3588/2007 (πτωχευτικός κώδικας) - Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις.

Νόμος 4727/2020. Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

ΝΟΜΟΣ 4155/2013. Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις.

N. 3316/2005. Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις.

Ν. 3861/2010. Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις.

Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

Οδηγία 2004/18/ΕΚ. Κανόνες δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Οδηγία 24/2014/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

Πανάγος Θ., (2009), Το θεσμικό πλαίσιο σύναψης των δημοσίων συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα.

Ράϊκος Δ., (2014), Δημόσιες Συμβάσεις, Εκδ. Αντ. Ν Σάκκουλα.

Ράϊκος Δ., (2019), Δημόσιες Συμβάσεις, Εκδ. Αντ. Ν Σάκκουλα.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2007). Συνθήκη της Λισσαβόνας. Λισσαβόνα, Πορτογαλία.

Υπουργική Απόφαση Π1/2390/2013 - ΦΕΚ 2677/Β/21-10-2013. Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

Υπουργική Απόφαση. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΦΕΚ Β 3075/2021. Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

ΦΕΚ Β' 900/17.3.2017. Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων για Δημόσιες Συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

Ξένη Βιβλιογραφία

Denhardt, R. B., Denhardt, J. V., & Blanc, T. A. (2013). *Public administration: An action orientation*. Cengage Learning.

Fang, Z. (2002). E-government in digital era: concept, practice, and development. *International journal of the Computer, the Internet and management*, 10(2), 1-22.

Garayová, L. (2021). E-Government: Shaping Europe's Digital Future. *Institutiones Administrationis-Journal of Administrative Sciences*, 1(2), 16-24.

Hildreth, W. B. (2021). *Handbook of public administration* (Vol. 1). W. B. Hildreth, G. Miller, & J. Rabin (Eds.). Routledge.

Hodges, R., Wright, M., & Keasey, K. (1996). Corporate governance in the public services: Concepts and issues. *Public Money & Management*, 16(2), 7-13.

Kalogirou, V., Stasis, A., & Charalabidis, Y. (2022). Assessing and improving the National Interoperability Frameworks of European Union Member States: The case of Greece. *Government Information Quarterly*, 101716.

Kelly, S., Marshall, D., Walker, H., & Israilidis, J. (2021). Supplier satisfaction with public sector competitive tendering processes. *Journal of public procurement*.

Plumptre, T. W., & Graham, J. (1999). Governance and good governance: international and aboriginal perspectives.

Proksch, S. O., & Slapin, J. B. (2010). Position taking in European Parliament speeches. *British Journal of Political Science*, 40(3), 587-611.

Shaoul, J., Stafford, A., & Stapleton, P. (2012). Accountability and corporate governance of public private partnerships. *Critical Perspectives on Accounting*, 23(3), 213-229.

Shields, P. M. (2022). The origins of the settlement model of public administration: stories of women pioneers. In *Handbook on Gender and Public Administration*. Edward Elgar Publishing.

Spanou, C., & Lampropoulou, M. (2022). Transparency policy in Greece.

Spinellis, D., Pouloudi, A., Xirogiannis, G., & Makantasi, E. (2022). Intelligent modeling of e-Government initiatives in Greece.

Stoffel, T., Cravero, C., La Chimia, A., & Quinot, G. (2019). Multidimensionality of sustainable public procurement (SPP)—Exploring Concepts and effects in Sub-Saharan Africa and Europe. *Sustainability*, *11*(22), 6352.

Torres, L., Pina, V., & Royo, S. (2005). E-government and the transformation of public administrations in EU countries: beyond NPM or just a second wave of reforms?. *Online Information Review*.

Torres, L., Pina, V., & Acerete, B. (2005). E-government developments on delivering public services among EU cities. *Government information quarterly*, *22*(2), 217-238.

Wilson, W. (2003). The study of public administration. *Communication Researchers and Policy-making*, 61.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Έρευνας

1. Ποια ήταν η προστιθέμενη αξία που έφερε το εν λόγω σύστημα όσον αφορά την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων;
2. Θεωρείτε ότι η νέα διαδικασία ανάθεσης αποτελεί μία καινοτομία;
3. Πιστεύετε ότι ενισχύθηκε η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα στις διαδικασίες αναθέσεων;
4. Πιστεύετε ότι ενισχύθηκε η διαφάνεια στις διαδικασίες αναθέσεων;
5. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα των Ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης;
6. Απαιτούνται μέσα και εξοπλισμός ΤΠΕ που δεν είναι γενικά διαθέσιμα στο ευρύ κοινό δυσχεραίνοντας τις διαδικασίες για μεγάλο αριθμό Χρηστών;
7. Είναι χρονοβόρες οι διαδικασίες διαχείρισης στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα;
8. Απαιτείται επιμόρφωση και εκπαίδευση των χρηστών του Συστήματος και πως επιτυγχάνεται αυτή σε πρακτικό επίπεδο;
9. Πιστεύετε ότι το Νομικό Πλαίσιο που διέπει την ηλεκτρονική διαδικασία άλλα και γενικότερα την διαδικασία αναθέσεων είναι αρκετά σαφές ώστε να διευκολύνει τους χρήστες με τον οποιοδήποτε ρόλο συμμετέχουν στην διαδικασία;
10. Έχετε να προτείνετε τρόπους βελτίωσης του συγκεκριμένου Ηλεκτρονικού Συστήματος Αναθέσεων;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ερωτηματολόγιο ποσοτικής έρευνας::

1. Φύλο

Άνδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία

18-35 ετών

36-50 ετών

51-65 ετών

3. Μορφωτικό επίπεδο

Απόφοιτος λυκείου

Απόφοιτος ΤΕΙ

Απόφοιτος ΑΕΙ

Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου

4. Χρόνια εμπειρίας και επαφής στον δημόσιο τομέα

1-5 έτη

6-10 έτη

11-20 έτη

Περισσότερα από 20 έτη

5. Θέση στο φορέα

Υπάλληλος

Προϊστάμενος Τμήματος

Προϊστάμενος Διεύθυνσης Δήμου

6. Είστε κάτοχος πτυχίου ECDL;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7. Η μετάβαση - αλλαγή από τις συμβατικές διαδικασίες του παρελθόντος στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση ήταν δύσκολη;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

8. Λάβατε την κατάλληλη επιμόρφωση με την παρακολούθηση σεμιναρίων για τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις διαδικασίες της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

9. Η διοίκηση του φορέα υποστήριξε προσφέροντας την κατάλληλη καθοδήγηση για τη χρήση των ηλεκτρονικών προγραμμάτων των Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνίας;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

10. Θεωρείτε ότι προωθείται η διαφάνεια μεταξύ δημόσιας διοίκησης και πολιτών με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

11. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη διοικητική οργάνωση;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

12. Η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μπορεί να συμβάλλει στην πολιτική διαφάνεια;

ΚΑΘΟΛΟΥ

-ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

13. Η γραφειοκρατία μεταφέρεται στον ηλεκτρονικό χώρο μέσω της χρήσης μίας πλατφόρμας;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

14. Η χρήση μίας πλατφόρμας όπως το ΕΣΗΔΗΣ διευκολύνει την ολοκλήρωση της διαδικασίας;

ΚΑΘΟΛΟΥ

-ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

15. Οι διαδικασίες στην πλατφόρμα εκτελούνται σε ένα πλαίσιο; Με αξιοκρατικά κριτήρια;

ΚΑΘΟΛΟΥ

-ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

16. Έχουν προκληθεί προβλήματα κατά τη διενέργεια δημοσίων συμβάσεων διαδικτυακά;

ΚΑΘΟΛΟΥ

-ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

17. Προωθείται η αξιοκρατία μέσα από τη διαδικασία δημοσίων συμβάσεων;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

18. Θεωρείτε ότι υπήρξε αφομοίωση της χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οργανωσιακή κουλτούρα;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

19. Η αφομοίωση της νέας οργανωτικής κουλτούρας που επήλθε με τη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ήταν εύκολη;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

20. Η διαχείριση της αλλαγής επιβάρυνε τους εμπλεκόμενους κατά την εκκίνηση χρήσης της πλατφόρμας;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

21. Θεωρείτε ότι το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι δεκτικό στην αλλαγή;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

22. Κρίνετε ότι είναι επιτυχημένη η διαχείριση της αλλαγής στον φορέα;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

23. Θεωρείτε πως όλη η διαδικασία πραγματοποίησης δημοσίων συμβάσεων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ είναι επιτυχημένη;

ΚΑΘΟΛΟΥ

ΛΙΓΟ

ΜΕΤΡΙΑ

ΠΟΛΥ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ